

10. maj 2016

Hedge Accounting

Vurdering af hvilke konsekvenser erstatningen af IAS 39 med IFRS 9 kommer til at have på den regnskabsmæssige behandling af sikring, og hvordan ændringen påvirker årsregnskabet informationsværdi

Forfattere: Özgün Acigora & Mikael Hauge Madsen

VEJLEDER: MATHIAS DAMGAARD

STUDIE: COPENHAGEN BUSINESS SCHOOL, HD(R),

INSTITUT FOR REGNSKAB OG REVISION

ANTAL ANSLAG: 156.417

Indholdsfortegnelse

1. Metode og opgavestruktur.....	3
1.1 Problemidentifikation/indledning	3
1.2 Problemformulering og undersøgelsesspørgsmål.....	4
1.3 Afgrænsning.....	5
1.4 Afgangprojektets struktur.....	6
1.4.1 Indledning og problemstilling (Kapitel 1)	6
1.4.2 Hvordan defineres regnskabsmæssig sikring? (Kapitel 2).....	7
1.4.3 Hvordan defineres informationsværdi? (Kapitel 3).....	7
1.4.4 Hvad er formålet med ændringen fra IAS 39 til IFRS 9? (Kapitel 4)	7
1.4.5 Hvilke forskelle og ligheder er der mellem sikrings reglerne i IAS 39 og IFRS 9? (Kapitel 5)	7
1.4.6 Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS 9 påvirke årsregnskabet? (Kapitel 6).....	8
1.5 Begrebsafklaring og operationalisering.....	8
1.6 Dataindsamling og behandling	9
1.7 Datavalidering.....	12
1.8 Kildehenvisninger og forkortelser	13
2. U1 – Hvordan defineres regnskabsmæssig sikring?	13
2.1 Hvad er sikring	13
2.2 Hvilke instrumenter bruges der til sikring, og hvordan indregnes og måles disse?.....	14
2.3 Hvad er regnskabsmæssig sikring (Hedge Accounting)?	16
2.4 U1 – Delkonklusion.....	20
3. U2 – Hvordan defineres informationsværdi?	20
3.1 - Hvad er regnskabetets formål og hvem er virksomhedens interessenter?	20
3.2 - Hvilke faktorer er med til at påvirke regnskabetets informationsværdi?	22
3.3 U2 – Delkonklusion.....	26
4. U3 – Hvad var formålet med ændringen fra IAS 39 til IFRS 9?.....	27
4.1 Hvad igangsatte implementeringen af IFRS 9?.....	27
4.2 Hvorledes bliver IFRS 9 udarbejdet.	30
4.2.1 Klassifikation og måling	31
4.2.2 Impairment.....	32
4.2.3 Regnskabsmæssig sikring (hedge accounting)	33
4.3 U3 – Delkonklusion.....	36
5. U4 – Hvilke forskelle og ligheder er der mellem sikringsreglerne i IAS 39 og IFRS 9?	37
5.1 Forskelle og ligheder ved typen af sikringer.....	37
5.1.1 Sikring af dagsværdi.....	38
5.1.2 Sikring af pengestrømme	38
5.2 Hvilke forskelle og ligheder er der ved kriteriet for regnskabsmæssig sikring.....	40
5.2.1 Benævnelse og dokumentation.....	41

5.2.2 Sikringsforhold.....	42
5.2.3 Krav til effektivitetstest	42
5.2.4 Ophør af regnskabsmæssig sikring.....	48
5.3 Hvilke forskelle og ligheder er der ved klassifikation af sikringsinstrumenter.....	52
5.3.1 Derivater	52
5.3.2 Primære finansielle instrumenter	52
5.3.3 Indbyggede Derivater	53
5.3.4 Optioner	53
5.3.5 Terminkontrakter.....	57
5.4 - Hvilke forskelle og ligheder er der ved klassifikation af sikrede poster?	58
5.4.1 Definition af en sikret post	58
5.4.2 Sikring af risiko komponenter	60
5.4.3 Nettopositioner	62
5.4.4 Sikrer lag af poster.....	64
5.4.5 Aggregeret eksponering	65
5.5 - Hvilke forskelle og ligheder er der ved noteoplysninger?.....	66
5.6 U4 - Delkonklusion.....	70
6. U5 – <i>Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS 9 påvirke årsregnskabet?</i>	71
6.1 Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS 9 påvirke årsregnskabet?	71
6.2 Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS9 påvirke regnskabsbrugers opfattelse af regnskabet? IFRS framework samt eksperters vurdering)	75
6.3 U5 - Delkonklusion.....	77
7. Konklusion	79
8. Litteraturliste	82
9. Bilag	85
9.1 Bilag 1 – Agenda til Interview	85
9.2 Bilag 2 – Interview med Thomas Hjortkjær Petersen.....	87
9.3 Bilag 3 – Interview med Thomas Hjøllund Jensen	94

1. Metode og opgavestruktur

1.1 Problemidentifikation/indledning

Hele formålet med finansielle instrumenter, og sikringen af disse kan for mange virke meget uoverskuelig og kompleks i forhold til de givne regler i IAS 39¹. Hele formålet med IAS 39 var dog at få ensrettet reglerne for alle, således at behandlingen blev mere overskuelig og informationsværdien større. Dette er dog ikke lykkedes, og er en problematik som selv IASB erkender – hvorfor de i mange år har prøvet på simplificere de regnskabsmæssige regler for finansielle instrumenter og sikring heraf. Den finansielle krise satte for alvor IASB² på prøve da nuværende implementerede regnskabsstandarder blev udsat for regnskabsmæssige udfordringer som før ikke var aktuelle. Som følge af de regnskabsmæssige udfordringer, som den finansielle krise medførte, besluttede IASB sig for at erstatte IAS 39 med en ny regnskabsstandard, regnskabsstandard IFRS 9³. IFRS 9 er delt i 3 faser, som er følgende:

1. Klassifikation og måling
2. Impairment (Nedskrivning af tilgodehavender)
3. Hedge accounting (Regnskabsmæssig sikring)

Forud for ovenstående plan af implementeringen udgav IASB og FASB i 2008 et discussion paper med titlen “Reducing Complexity in reporting Financial Instruments”, som skulle være med til at diskutere de udfordringer, som der pt. var med finansielle instrumenter samt være med til at guide den fremadrettet proces for IASB. Brugere ønskede en princip-baseret tilgang samt mindre komplekse krav. Herudover er IAS 39 ofte blevet kritiseret for ikke at afspejle virksomhedernes risikostyring.

IFRS 9's 3 faser er udarbejdet over en række år og træder i kraft 1. januar 2018.⁴

Ud fra ovenstående problemidentifikation ønskes følgende spørgsmål, beskrevet i afsnit “1.2 Problemformulering og undersøgelsesspørgsmål” undersøgt.

---

¹ IAS 39 står for International Accounting Standards 39 og er regnskabsstandarden for finansielle instrumenter.

² IASB står for International Accounting Standards Board som udsteder standarderne.

³ IFRS 9 står for International Financial Reporting Standards 9 som er standarden der erstatter IAS 39.

⁴ PwC - hedge accounting 2013

1.2 Problemformulering og undersøgelsesspørgsmål

Med afgangsprojektet ønsker vi at gennemgå og behandle følgende spørgsmål.

“Hvilke konsekvenser har erstatningen af IAS 39 med IFRS 9 på den regnskabsmæssige behandling af sikring, og hvordan påvirker ændringen årsregnskabets informationsværdi?”

Med sikring forstår vi en måde at afdække risici på.

Overordnede problemformulering vil bearbejdes ud for nedenstående undersøgelsesspørgsmål, som vil danne grundlag for opgavens struktur samt muliggør at konkludere på opgavens problemformulering.

U1 – Hvordan defineres regnskabsmæssig sikring?

- Hvad er sikring?
- Hvilke instrumenter bruges der til sikring og hvordan indregnes og måles disse?
- Hvad er regnskabsmæssig sikring (Hedge Accounting) og hvilke typer findes der?

U2 – Hvordan defineres informationsværdi?

- Hvad er regnskabets formål og hvem er virksomhedens interessenter?
- Hvilke faktorer er med til at påvirke regnskabets informationsværdi?

U3 – Hvad er formålet med ændringen fra IAS 39 til IFRS 9?

- Hvad igangsatte implementeringen af IFRS 9?
- Hvorledes bliver IFRS 9 implementeret?

U4 – Hvilke forskelle og ligheder er der mellem sikringsreglerne i IAS 39 og IFRS 9?

- Hvilke forskelle og ligheder er der ved typen af sikringer?
- Hvilke forskelle og ligheder er der ved kriteriet for regnskabsmæssig sikring?
- Hvilke forskelle og ligheder er der ved klassifikation af sikringsinstrumenter?
- Hvilke forskelle og ligheder er der ved klassifikation af sikrede poster?
- Hvilke forskelle og ligheder er der ved noteoplysninger?

U5 – Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS 9 påvirke årsregnskabet?

- Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS 9 påvirke Dong Energys' årsregnskab?

- Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS 9 påvirke regnskabsbrugers opfattelse af regnskabet? (perspektivering til IFRS framework samt eksperters vurderinger)

1.3 Afgrænsning

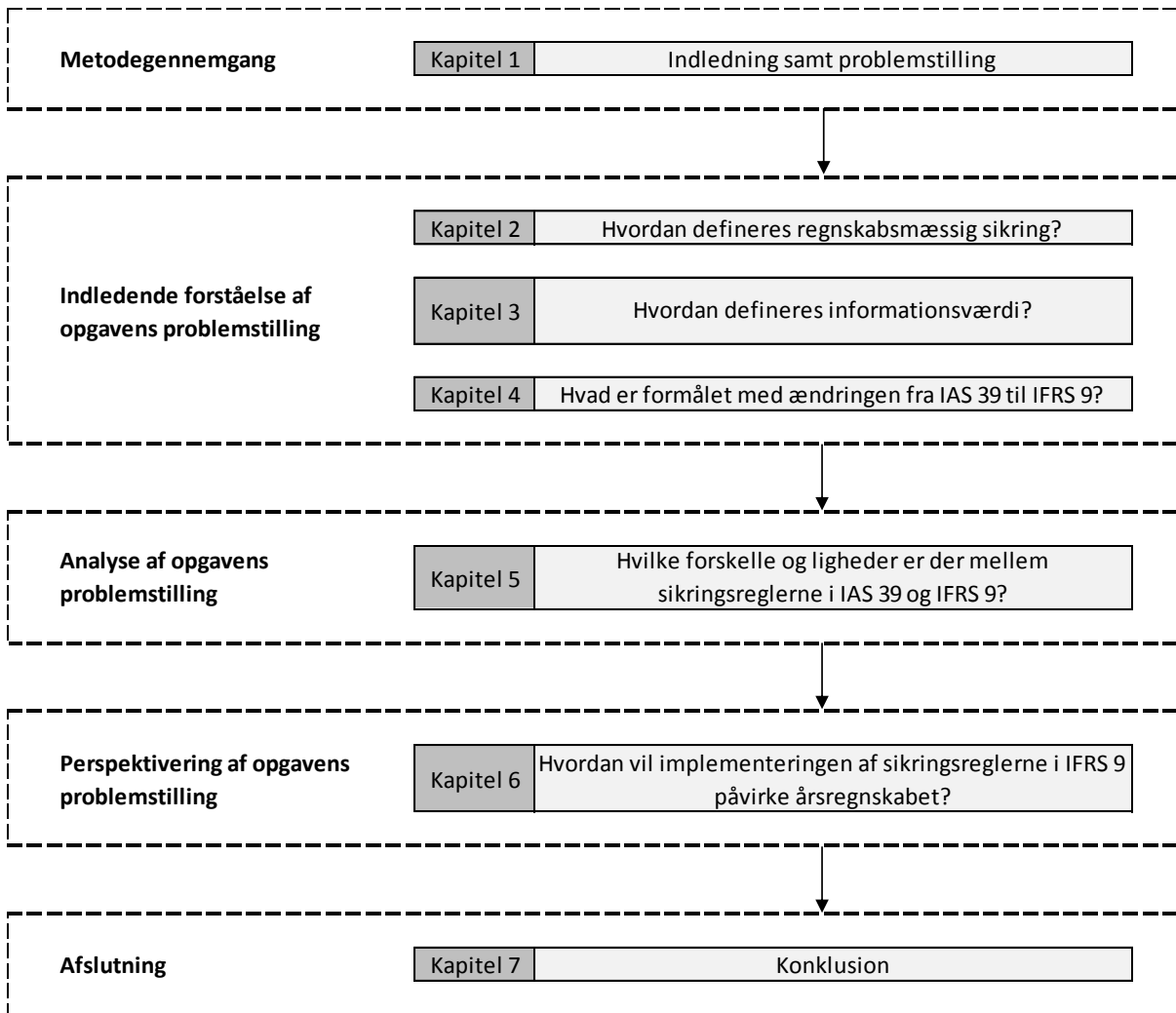
Hele overgangen fra IAS 39 til IFRS 9 er et meget omfattende emne, hvorfor afhandlingen som følge af dette må afgrænses. Afgrænsningen af opgaven muliggør et større fokus samt bearbejdning af afhandlingens problemstilling. Afhandlingens afgrænsning kan opsummeres til følgende:

- Vi ønsker i afhandlingen at reflektere over hele tidsforløbet af udarbejdelsen af IFRS 9 samt inddrage forståelsen af kritikken af IAS 39, som var på sit højeste lige efter finanskrisen. Afhandlingen afgrænses frem til 31. marts 2016 og data offentliggjort efter denne dato vil ikke inddrages i opgaven.
- IFRS 9 består af 3 faser, hvor afhandlingen tager udgangspunkt i konsekvenserne af implementeringen af fase 3 for hedge accounting. Der er dog redegjort for fase 1 og 2 for at give læser en forståelse af implementeringsprocessen af IFRS 9. Udover redegørelsen af fase 1 og 2 afgrænses der til fase 3 for hedge accounting.
- Macro hedging vil ikke blive behandlet i afhandlingen, da implementeringen af macro hedging efter IFRS standarderne endnu ikke er på plads. Det er derfor stadig reglerne efter IAS 39, som gør sig gældende.
- Afhandlingen tager udgangspunkt i håndtering af hedge accounting ved aflæggelse efter IFRS standarderne og ikke efter Årsregnskabsloven.
- Det vil udelukkende være den regnskabsmæssige tilgang til hedge accounting, som vil blive behandlet. Den revisionsmæssige tilgang vil derfor ikke blive berørt.
- For finansielle virksomheder findes der særregler for håndtering af hedge accounting, som afhandlingen ikke vil omfatte.
- Dagsværdioptionen, som nogle ser som et alternativ til hedge accounting, bearbejdes ikke i afhandlingen. Dagsværdioptionen vil kun kort nævnes i forbindelse med gennemgang af det udgivne Discussion Paper. Dette er som følge af, dagsværdioptionen ikke kan sidestilles med hedge accounting.

1.4 Afgangsprøjetets struktur

Jf. nedenfor ses illustration af opgavens opbygning som overordnet set består af en introduktion en gennemgang af kapitlet samt en delkonklusion til hvert kapitel. Kapitlerne er udtryk for hvert undersøgelses-spørgsmål som kan identificeres under afsnit 1.2.

Figur 1 – Afgangsprøjetets struktur

1.4.1 Indledning og problemstilling (Kapitel 1)

Kapitlets overordnede formål er at give læser en forståelse af metodevalget, og hvorfor afhandlingen kan anses for være pålidelig i forhold til behandling af data mv.

Ud over gennemgangen af metodevalget vil der også blive redegjort for hvilke samfundsmæssige forhold der har gjort det relevant for os at arbejde med vores problemstilling. Problemstillingen kan angribes med

mange indgangsvinkler, og grundet emnets størrelse kan fokus lægges på mange områder. Vi har derfor i kapitlet også redegjort for opgavens afgrænsning for netop at specificere hvad afhandlingen ikke fokuserer på. Herudover indeholder kapitlet en operationalisering af de enkelte kapitler samt gennemgang af vores skepsis til de anvendte kilder.

1.4.2 Hvordan defineres regnskabsmæssig sikring? (Kapitel 2)

I dette kapitel er formålet at give læser en forståelse af regnskabsmæssig sikring, således det bliver klart for læser, hvad vi senere hen i opgaven analyserer. Dette vil ske ved, at der foretages en generel beskrivelse af hvilke former for sikringstyper, der findes, hvorefter eksempler på regnskabsmæssig sikring vil blive gennemgået.

1.4.3 Hvordan defineres informationsværdi? (Kapitel 3)

Kapitlet har til formål at give læser en forståelse af informationsværdi i et regnskabsmæssigt aspekt. Dette gøres ved inddragelse af en interessentmodel, hvor der redegøres for, hvilke interessenter som er interesseret i regnskabet's informationer. Herefter vil kapitlet gennemgå de faktorer, som er med til at påvirke informationsværdien. Kapitlets gennemgang er nødvendigt for opgavens videre vurdering af informationsværdien i kapitel 6.

1.4.4 Hvad er formålet med ændringen fra IAS 39 til IFRS 9? (Kapitel 4)

Kapitlet indeholder først og fremmest en uddybende gennemgang af hele formålet med implementeringen af IFRS 9. Gennemgangen går mere i dybden end vores problemlidentifikation, som blot overordnet beskrev situationen og hvorfor vi ønskede at behandle vores problemstilling. Her går vi i dybden med det Discussion Paper (DP) som blev publiceret forud for udarbejdelsen af fase 1 for IFRS 9. Gennemgangen fokuserer på de væsentligste elementer i DP og hvilke frustrationer, som IAS 39 medvirkede til hos brugerne af standarderne. Herefter indeholder kapitlet en gennemgang af den tidsmæssige aspekt af udarbejdelsen, som tager udgangspunkt i en teoretisk gennemgang af de udgivne Exposure Drafts (ED) samt kommentarerne hertil.

1.4.5 Hvilke forskelle og ligheder er der mellem sikrings reglerne i IAS 39 og IFRS 9? (Kapitel 5)

Kapitlet tager udgangspunkt i illustrationer, hvor de væsentligste ligheder og forskelle i IAS 39 og IFRS 9 er skitseret. Lighederne og forskellene analyseres for netop at kunne være med til at vurdere, hvilke konsekvenser implementeringen af IFRS 9 kommer til at have på den regnskabsmæssige behandling af sikring, hvilket er en del af afhandlingens hovedspørgsmål. Gennemgangen tager udgangspunkt i en analyse ved

hjælp af sammenholdelse af standarderne samt publikationer udarbejdet af uafhængige parter for at hjælpe fortolkningen af standarderne.

1.4.6 Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS 9 påvirke årsregnskabet? (Kapitel 6)

Kapitlet består af en perspektivering af den analyserede problemstilling i forhold til udvalgte eksperter syn på implementeringen af IFRS 9. Perspektiveringen vil tage udgangspunkt i interviews med fagkyndige. Derudover vil kapitlet gennemgå de ændringer, som sikringsreglerne efter IFRS 9 kommer til at have på informationsværdien. Her vil der yderligere foretages perspektivering over til interessentmodellen, og hvordan implementeringen af IFRS 9 vil påvirke de enkelte interessenters opfattelse af regnskabet. Endvidere vil undersøge Dong Energy A/S' årsrapport 2015, for at perspektiverer Dong Energy A/S' udfordringer med IAS 39, samt IFRS 9' muligheder til vores analyse.

1.5 Begrebsafklaring og operationalisering

Undersøgelsesspørgsmål 1)

Det centrale begreb i dette spørgsmål er regnskabsmæssig sikring, som ønskes defineret. Definition af regnskabsmæssig sikring skal forstås på den måde, at vi ønsker afklaret over for læseren, hvad betydningen af en sikring har i regnskabsterminologi. Dette ønsker vi redegjort for, da det er en forudsætning for opgavens forståelse, at læseren har kendskab til, hvad der menes med en sikring. Sikring er et vidt begreb, men det er her vigtigt at holde for øje at der ønskes fokus på den regnskabsmæssige sikring og behandlingen af denne. Ved behandling af sikring menes der, hvorledes den regnskabsmæssige sikring indregnes og måles ved IAS 39 og IFRS 9.

Undersøgelsesspørgsmål 2)

Vi vil med dette projekt finde ud af, hvordan IFRS 9, hedge accounting, vil påvirke regnskabet informationsværdi. For at kunne måle dette er vi derfor nødt til at definere regnskabet informationsværdi. Med informationsværdi mener vi de oplysninger, som giver regnskabsbrugeren bedst mulige forudsætninger for at træffe beslutninger relateret til virksomheden. Regnskabet informationsværdi afhænger af, hvad regnskab skal bruges til, hvilket afhænger af hvem regnskabsbruger er. Vi vil derfor også komme ind på, hvem virksomheden regnskabsbrugere er.

Da vi i projektet sammenholder IAS 39 og IFRS 9, vil vi definere informationsværdi ud fra IASBs "Conceptual Framework for Financial Reporting", som herefter vil blive kaldet IASBs begrebsramme. Ydermere vil vi gøre brug af Jens O. Ellings regnskabsteori.

Undersøgelsesspørgsmål 3)

I undersøgelsesspørgsmålet nævnes to standarder som er essentielle for opgaven. IAS 39 og IFRS 9. Begge er regnskabsstandarder, hvor IAS står for International Accounting Standard, mens IFRS står for International Financial Reporting Standard. IAS er de gamle regnskabsstandarder, som gradvist erstattes af IFRS standarderne. Når vi i undersøgelsesspørgsmålet ønsker at undersøge formålet mellem ændringen fra IAS 39 til IFRS 9, ønsker vi dermed at se på omfanget af IAS 39 samt omfanget af IFRS 9. Herunder hvad der har været årsagen til ændringerne mellem reglerne fra det tidligere IAS 39, som bliver erstattet af IFRS 9 over de kommende år.

Undersøgelsesspørgsmål 4)

Jf. undersøgelsesspørgsmål 2 er IAS 39 og IFRS 9 beskrevet hvorfor disse begreber ikke vil blive operationaliseret i dette afsnit. Ved undersøgelse af forskelle og ligheder i sikrings reglerne menes der hvilke, kriterier man skal opfylde for at sikre i henhold til IAS 39 og IFRS 9, hvilket vil blive analyseret gennem en komparativ analyse.

Undersøgelsesspørgsmål 5)

Ved dette undersøgelsesspørgsmål vil vi vurdere, hvordan effekten af ændringerne i reglerne for regnskabsmæssig sikring har påvirket årsregnskabets informationsværdi. Når vi gerne vil undersøge påvirkningen af årsregnskabet, kigger vi på, hvordan regnskabsmæssig sikring i årsregnskaber blev håndteret på efter IAS 39, og hvordan de vil blive håndteret efter IFRS 9. Forskellen defineres her som påvirkningen af implementerings reglerne efter IFRS 9. Påvirkningens opfattelse varierer efter, hvem man spørger, hvorfor vi inddrager vores gennemgang af interessentmodel, IASB's kvalitative faktorer der påvirker værdien af regnskabsinformationer samt fagkyndiges udtalelser indhentet via et struktureret interview.

1.6 Dataindsamling og behandling

Opgavens besvarelse vil bestå af både primære og sekundære data – dog med en overvægt af sekundære data.

Opgavens indsamlede sekundære data vil bestå af bøger, årsregnskaber, artikler, publikationer og regnskabsstandarder. Der er fordele og ulemper ved anvendelse af en overvægt af disse data. Fordelene ved anvendelse af de sekundære data er, at de er objektive i forhold til opgaven, da dataene ikke er udarbejdet til vores opgave. Ulempen er dog, at dataene ikke bliver indsamlet med den aktuelle analyse for øje hvorfor

dataene kan være mangelfulde eller indeholde data som ikke er relevante for vores opgave. De sekundære data er let tilgængelige for læserne – I de tilfælde hvor de sekundære data ikke er tilgængelig for alle, er kilden medtaget som bilag bagerst i opgavebesvarelsen. Vi mener at, som følge af ovenstående skal den professionelle skepsis holdes.

Regnskabsstandarder er objektive, uden nogen form for en forvredet ønsket konklusion, da den indeholder fakta om, hvordan forholdene er efter IAS 39 og IFRS 9.

Bøger, artikler og publikationer vil alle være præget en subjektiv holdning i en vis grad. Dette vil altså sige, at forfatteren har en holdning til det, som forfatteren skriver om. Vi har i langt hen af vejen fokuseret på kilder, som allerede har et stort kendskab inden for faget - der er primært gjort brug af IASBs egen hjemmeside og publikationer fra revisionshuse, hvor vi ved forfatterne har ressourcer nok til at kunne indsamle den tilstrækkelige mængde, som der kræves. Dermed mindskes risikoen for, at dataindsamlingen samt de givne konklusioner er mangelfulde.

Årsregnskabet kan i mindre grad være præget af en subjektiv holdning, da virksomheden som aflægger årsregnskabet, ønsker at fremhæve særlige budskaber. Dog udarbejdes årsregnskabet efter begrebsrammen⁵ og er også revideret af en statsautoriseret revisor.

De primære data i opgaven vil blandt andet bestå af en interressentmodel ud fra gældende regnskabsteori, som vil blive anvendt ved besvarelse af vores hovedspørgsmål. Der vælges at gøres brug af interressentmodel, da dens objektive elementer supplerer afhandlingens analyse, som primært er bygget på sekundære kilder.

Herudover vil der foretages interviews med fagkyndige inden for revisionsbranchen, som har et stort kendskab og erfaring med hedge accounting. Interviewene vil blive foretaget af os, og spørgsmålene vil herunder samtidig også være udarbejdet af os. Interviewet vil være delvist struktureret, hvor agendaen med spørgsmål er udarbejdet og givet på forhånd. Dermed sikres det, at den interviewede person er forberedt på spørgsmålene, samt at vi som interviewer ved, hvad vi gerne vil undersøge og opnå med interviewet. Herudover er der mulighed for at diskutere respondenternes svar løbende ved et interview, så det sikres, at vores forespørgsler besvares behørigt. Der vil afholdes to interviews, som vil blive optaget med en mobilte-

---

⁵ Begrebsrammen er forklaret i afgangprojektets kapitel 3.

lefon og herefter blive transskriberet. Transskriptionen vedlægges som bilag. De to interviews vil blive afholdt med statsautoriseret revisor Thomas Hjortkjær Petersen og statsautoriseret revisor Thomas Hjøllund Jensen.

Præsentation af Thomas Hjortkjær Petersen

Thomas Hjortkjær Petersen er statsautoriseret revisor og partner i Deloitte. Thomas arbejder til dagligt med finansielle kunder, er certificeret af Finanstilsynet og har siden år 1998 arbejdet med store og mellemstore børsnoterede kunder samt finansielle koncerner. Thomas arbejder yderligere som underviser hos FSR, CBS, Aalborg Universitet, Aspiri samt internt i Deloitte. Derudover er Thomas eksaminator ved den skriftlig og mundtlig statsautoriseret revisoreksamen, medlem af et par markedsgrupper osv. Det der ydermere gør Thomas kvalificeret som fagkyndig i vores afgangsprøve er, at han til dagligt arbejder med hedge accounting efter IAS 39 og har rådgivet i et stort omfang om overgangen til IFRS 9.

Præsentation af Thomas Hjøllund Jensen

Thomas Hjøllund Jensen er statsautoriseret revisor og senior manager i Deloitte. Thomas betjener en række nationale pengeinstitutter, Commodity Traders samt større internationale virksomheder. Gennem hans daglige arbejde i Deloitte, hvor han har været siden 2007 (før ansat i Martinsen Statsautoriseret Revisionspartnerselskab), har Thomas opnået en dyb og bred viden omkring risikostyring via finansielle instrumenter. Herudover er Thomas også certificeret af Finanstilsynet. Det der yderligere kvalificerer Thomas som fagkyndig i vores afgangsprøve er, at han også er en del af Deloitte's branchegruppe for finansielle virksomheder, som ofte gør brug af hedge accounting.

Formålet ved at foretage disse interviews er at få indblik i de fagkyndiges erfaringer med IAS 39 samt deres forventninger til IFRS 9. Vi har valgt 2 respondenter, der begge har mange år erfaring med emnet, hvorfor de forventes at have kendskab samt praktiske erfaringer med IAS 39's kritikpunkter.

Der tages udgangspunkt i den deduktive metode, da vi ønsker at teste teorien om hedge accounting ned på den analyserede empiri. Der ønskes således ikke at danne en ny teori inden for hedge accounting, men derimod at teste den eksisterende, ud fra forskning præget af positivisme og interpretivisme. De indsamlede data, som består af primær og sekundær data, udgøres af både kvantitative og kvalitative metoder og forskning, hvilket vil sige, der gøres brug af metodetriangulering. Denne tilgang er valgt for bedre at kunne besvare opgavens problemformulering – ved anvendelse af flere metoder supplerer metoderne hinanden i forhold til de styrker hver metode har.

Da opgaven deles op i to dele vil opgavens første del være præget af positivisme, da der her forholdes objektivt på casen uden påvirkning af følelser og værdier. Den objektive synsvinkel vil bestå af en redegørelse af teorien for hedge accounting samt en analyse af de forskelle, som IFRS 9 har medført. Den anden del af opgaven vil i større grad være påvirket af interpretivisme, da vi her vil inddrage interviews fra fagkyndige og få deres holdning til implementeringen af IFRS 9. Herunder vil informationsværdien af udvalgte cases blive undersøgt, og til sidst vil der konkluderes på de konsekvenser, som implementeringen af IFRS 9 har haft.

1.7 Datavalidering

Datavalideringen består i en kontrol af, hvorvidt både validitets- og reliabilitetsdefinitionerne er overholdt. Opgavebesvarelsen består som tidligere skrevet af både primære og sekundære data.

Repetierbarheden af dataindsamlingen er i højere grad opnået da der primært tages udgangspunkt i regnskabsstandarder samt store revisionshuses fortolkninger og kommentarer dertil. Dataene fra revisionshusene vurderes for at være pålidelige da revisionshusene er en del af Big 4⁶. Da opgavens hovedspørgsmål bygger på ændringer i de to regnskabsstandarder vil opgavens kilder i høj grad bestå af objektivitet og reproducerbarhed.

Opgavens primære data bestående af interviews vil ikke have samme høje reproducerbarhed som de sekundære data. Dette skyldes, at der kun udspørges to respondenter, som begge kommer med deres subjektive holdninger vedrørende ændringerne af hedge accounting. Grundet de subjektive holdninger som de foretagne interviews indeholder, vil vi forholde os kritisk til de givne svar. Derefter er respondenterne vurderet som to fagkyndige med erfaring inden for hedge accounting, og svarene mellem hvert interview vil blive sammenholdt.

Validiteten af opgavens datakilder vurderes som værende høj. Dette er præget af typen af kilder, der anvendes. Ud fra professionel skepsis vil der blive foretaget kildekritik af de anvendte kilder, såsom indhente og sammenholde flere kildeinformationer med hinanden. Anvendelsen af de sekundære kilder kan være præget af subjektive holdninger, som kan afvige fra værende repræsentativ. Grundlaget for publikationer og artikler, er regnskabsstandarder, hvorfor disse vurderes at have en høj grad af objektivitet. De primære

---

⁶ Big 4 er et udtryk for de fire største revisionshuse i verden.

datakilder vurderes at være pålidelige, da de adspurgte er to fagkyndige inden for faget, som til dagligt arbejder med hedge accounting, og som har gjort det i mange år. Den interne såvel som den eksterne validitet vurderes derfor at være høj.

1.8 Kildehenvisninger og forkortelser

Kildehenvisninger i afgangsprojektet er indsat med fortløbende nummereret fodnoter. Der er afgangsprojektet brugt flere forkortelser, som er forklaret i nedenstående oversigt.

IAS: International Accounting Standards

IFRS: International Financial Reporting Standards

IASB: International Accounting Standards Board

FASB: Financial Accounting Standards Board

P/L: Profit and loss

OCI: Other comprehensive income

ED: Exposure Draft

DP: Discussion Paper

EY: Ernst & Young

PWC: PricewaterhouseCoopers

2. U1 – Hvordan defineres regnskabsmæssig sikring?

2.1 Hvad er sikring

En virksomhed bruger sikring til at afdække risici, som virksomheden er eksponeret over for. En risiko kan defineres som et udtryk for sandsynlighed og konsekvenser af en uønsket hændelse.

En virksomhed kan være eksponeret overfor mange forskellige risici. Af IFRS 7⁷ er følgende risici defineret:

- Kreditrisiko: *Risiko for at lide tab som følge af, at modpart ikke kan opfylde sine forpligtelser.*
- Likviditetsrisiko: *Risiko for at ikke være i stand til at honorere sine forpligtelser på grund af manglende likviditet.*

---

⁷ IFRS 7: 36 – 41.

- Markedsrisiko: *Risiko for tab, pga. ændring i markedsværdien eller fremtidige pengestrømme af et finansielt instrument, på grund af ændringer i markedsf forhold. Under markedsrisiko ligger renterisiko, valutarisiko og prisrisiko.*
  - *Renterisiko er risikoen for tab som følge af, at renten stiger eller falder.*
  - *Valutarisiko er risikoen for tab som følge af, at valutakurser stiger eller falder.*
  - *Prisrisiko er risikoen for tab som følge af, at prisen på et aktiv stiger eller falder.*

En sikring (sikringsforhold) kan etableres ved at en sikret post sikres med et sikringsinstrument, hvis værdi afhænger af samme faktor som den sikrede post, men blot udvikler sig i modsat retning.

I standarderne IAS 39 og IFRS 9 kaldes disse hhv. kaldes “the hedged item” og “the hedging instrument”. Ydermere tales der om sikringsforholdets effektivitet, der kan defineres som den procentmæssige ændring i sikringsinstrumentets værdi ved en ændring af værdien af den sikrede post. Hvis forholdet mellem disse værdiændringer er 1:1 er sikringsforholdet 100% effektivt.

Eksempel 1 - sikringsforhold

Et flyselskab, der er afhængig af olieprisen, er eksponeret over for risikoen “Stigning i olieprisen”. Flyselskabet kan sikre sig mod denne risiko ved at tegne en eller flere terminkontrakter, hvorved de får retten og pligten til at købe en mængde olie til en fast pris på et aftalt tidspunkt.

Kilde: Egen tilvirkning

2.2 Hvilke instrumenter bruges der til sikring, og hvordan indregnes og måles disse?

Sikringen etableres normalt med et derivat, der er et finansielt instrument, hvis værdi er afledt af prisen for et underliggende aktiv, pris eller rente. Et derivat indeholder ingen eller meget lille umiddelbar investering, men er en aftale, der afklares i fremtiden, om værdien for et underliggende aktiv. Værdien af et derivat følger derfor værdien af det underliggende aktiv, som aftalen er bygget op omkring. Et derivat kan bruges som sikringsinstrument, hvis værdiændringer af den sikrede post udlignes eller delvist udlignes af værdiændringer af derivatet inden for den samme periode.

Der er flere typer af derivater, herunder kan følgende nævnes:

- *Terminkontrakt*
- *Futures*
- *Optioner*

- *Swaps*
- *Forward rate agreement*

Terminskontrakt:

En terminskontrakt er en aftale med en modpart om at købe eller sælge et aktiv til en aftalt pris på et aftalt tidspunkt. Kontrakten kan opbygges omkring alle aktiver, mængder og datoer for afklaring. Terminskontrakter handles derfor ikke på nogen centraliserede børser. Forward kontrakter er ofte bygget op omkring valutakurser.

Ydermere kan en terminskontrakt opdeles i en spotkurs og en terminspræmie. Spotkursen er markedskursen for det underliggende aktiv. Terminspræmien er prisen for at indgå kontrakten, som består af modpartens avance og risikopræmie, eller omkostning ved at binde likviditet i det underliggende aktiv, såfremt modparten ikke at påtage sig risiko.

Futures:

En future er en terminskontrakt, der handles på en centraliseret børs.

Optioner:

En option er en rettighed, men ikke en forpligtelse, til at købe, hvilket kaldes en call-option, eller sælge, hvilket kaldes en put-option, et underliggende aktiv eller valuta på eller før en bestemt dato.

Ydermere består en option af dens indre værdi og dens tidsværdi. Den indre værdi er forskellen mellem kursen på det underliggende aktiv og strikekursen på optionen. Tidsværdien er et udtryk for muligheden for at optionen stiger i værdi. Muligheden vil alt andet lige afhænge af optionens løbetid. Den indre og tidsværdi udgør tilsammen optionspræmien.⁸

Swaps:

En swap er en aftale om at "bytte" periodiske betalinger. Denne type derivat bruges normalt til at sikre fremtidige rentebetalinger samt afdække fald i obligationers dagsværdi.

Forward rate agreement:

En forward rate agreement bruges til at sikre en variable rente.

---

⁸ <http://www.invested.dk/encyclopedia/tidsvaerdi/> (den 2. maj 2016)

Der bruges i færre tilfælde også primære finansielle instrumenter til sikring. Primære finansielle instrumenter knytter sig til virksomhedens drift og består af værdipapirer og prioritetsgæld.

2.3 Hvad er regnskabsmæssig sikring (Hedge Accounting)?

Regnskabsmæssig sikring også kaldet hedge accounting er den regnskabsmæssige behandling af sikringsforhold og bruges for at reducere kortsigtet volatilitet i resultatopgørelsen, som følge af forskellige indregningsregler mellem den sikrede post og sikringsinstrumentet eller tidsforskydningen af de fremtidige pengestrømme, der endnu ikke er indregnet. Volatiliteten som dette mismatch skaber, kan, hvis sikringsforholdet opfylder kriterierne for at bruge hedge accounting, blive elimineret ved at bruge en af de tre typer af regnskabsmæssig sikring:

- **Sikring af dagsværdi (fair value hedges)**, der bruges ved sikring af en post, der måles til dagsværdi i gennem resultatopgørelsen ved at indgå en kontrakt, der imødegår den hedgede posts risiko. Som eksempler kan der nævnes kurssikring af en obligationsbeholdning med fast rente, hvor en stigning i renteniveauet vil medføre kursfald eller sikring af valutarisiko på et tilgodehavende i fremmed valuta.⁹
- **Sikring af pengestrømme (cash flow hedges)**, hvor ændringer i dagsværdien af derivatet indregnes som reserve i egenkapitalen, i det omfang hedged er effektivt, indtil eksponeringen (cash flowet) påvirker resultatopgørelsen. Som eksempler kan der nævnes et forventet køb af varer eller driftsmidler i fremmed valuta, hvor man ønsker at sikre sig mod kursstigning frem til det forventede anskaffelsestidspunkt, sikring af valutakurs på fremtidige salgstransaktioner og sikring mod rentestigning på et variabelt forrentet lån.¹⁰
- **Sikring af nettoinvesteringer (net investment hedges)**, der er en variation af et cash flow hedge, der bruges til at hedge udenlandske valutarisici relateret til nettoinvesteringer i fremmed valuta.¹¹

Eksempel 2 - Sikring af dagsværdi

En virksomhed optager den 1. januar et 4% fastforrentet obligationslån på 50 MDKK med en løbetid på 5 år. Lånet udbetales samme dag, og der har ved optagelsen af lånet ikke været nogen låneomkostninger.

⁹ IAS 39: 95, 96

¹⁰ IAS 39: 95, 96

¹¹ IAS 39: 102

I Virksomheden indgår en renteswap for at sikre sig mod risikoen for, at lånets dagsværdi ændrer sig, som følge af ændringer i markedsrenten. Aftalen er struktureret så, virksomheden modtager 4% i rente og betaler CIBOR + 1%, hvor CIBOR er 3%, af 50 MDKK i 5 år med en årlig rentetilskrivning.

Obligationslånet er altså den sikrede post, og renteswappen er sikringsinstrumentet.

Det forudsættes, at sikringsforholdet er 100% effektivt.

Første indregning af lånet og renteswappen sker således hvor kolonnen til venstre er et udtryk for debetpostering, mens kolonnen til højre er et udtryk for kreditpostering:

Bank	Gæld
50.000.000	50.000.000

Renteswappen der er indgået samme dag, har dagsværdi på 0 DKK, hvorfor den ikke kan indregnes.

Den 31. december, der er statusdagen for virksomheden regnskabsår, har renten ændret sig til 1%, således at virksomheden skal betale 1% + 1% = 2%. Den indgåede swap har således en positiv værdi, idet der betales færre renter end, der modtages.

Renteswappens dagsværdi beregnes som følgende:

$$\text{Dagsværdi} = \text{Sikret beløb} * \frac{\text{Ændring i forventet cash flow}}{(1 + \text{Ny rente})} = 50.000.000 * \frac{(4\% - 2\%)}{1,02} = 980.392$$

Den efterfølgende indregning af renteswappen sker således:

Finansielle poster	Tilgodehavender (Derivat)
980.392	980.392

Obligationslånet dagsværdi beregnes som følgende:

$$\text{Dagsværdi} = \text{gæld} * \frac{(1 + \text{Oprindelig rente})}{(1 + \text{Ny rente})} = 50.000.000 * \frac{1,04}{1,02} = 50.980.392$$

Den efterfølgende indregning af lånet sker således:

Finansielle poster		Gæld	
	980.392		50.000.000
980.392			980.392
980.392	980.392		50.980.392

Det ses, at den samlede resultateffekt er 0 DKK, når både den sikrede post og sikringsinstrumentet er indregnes til dagsværdi.

Kilde: Egen tilvirkning

Eksempel 3 - Sikring af pengestrømme

En virksomhed beslutter den 1. august 2015, med danske kroner som funktionel valuta, at købe produktionsudstyr for 2 MGBP, leverings- og betalingsdato er den 31. august 2016. Da kursforholdet mellem DKK og GBP har ændret sig meget i løbet af de sidste 3 år, beslutter virksomheden at tegne en forward contract på køb af 2 MGBP til kurs 9,5 DKK den 31. august 2016, der er dagens kurs den 1. august 2015.

Den 1. august 2015 har forward kontrakten en dagsværdi på 0 DKK, hvorfor den ikke kan indregnes.

Den 31. december 2015, der er statusdagen for virksomheden regnskabsår, har kursen på GBP ændret sig til 11,20 DKK.

Forwardkontraktens dagsværdi beregnes som følgende:

$$\text{Dagsværdi} = \text{Valutakøb} * \text{spotkurs pr. 31.12.2015} - \text{Valutakøb} * \text{forwardkurs}$$

$$\text{Dagsværdi} = 2.000.000 * 11,20 - 2.000.000 * 9,5 = 3.400.000$$

Idet forward kontrakten endnu ikke har været indregnet er dagsværdireguleringen lig dagsværdien.

Indregning af forwardkontrakten sker således:

Andre tilgodehavender	Anden totalindkomst
3.400.000	3.400.000

Den 31. august 2016 er GBP i kurs 10 og virksomheden køber produktionsudstyr for 2 mGBP.

Konklusionen er dermed, at anlægsaktivet indregnes til 19.000.000 DKK, kurs 9,5, og at forward kontrakten ikke påvirker Profit/Loss (P/L) så længe at sikringsforholdet er effektivt.

2.4 U1 – Delkonklusion

En sikring bruges til at afdække en risiko, som en virksomhed er eksponeret overfor, og en risiko kan defineres som et udtryk for sandsynlighed og konsekvenser af en uønsket hændelse. IFRS definerer tre typer af risici, kredit-, likviditet- og markedsrisiko. Under hedge accounting arbejdes der med markedsrisici, der kan opdeles i rente, valuta og prisrisiko. Markedsrisici afdækkes typisk med derivater, der er finansielle instrumenter, hvis værdi er afledt af prisen for et underliggende aktiv, pris eller renter, afhængigt af hvad der sikres. Den sikrede post og sikringsinstrumentet udgør sikringsforholdet.

Hedge accounting er den valgfrie regnskabsmæssige behandling af sikringsforhold, der bruges til at eliminere udsving i dagsværdien af sikringsinstrumenterne, således at regnskabet giver et mere retvisende billede. Der arbejdes med 3 typer sikringer, sikring af dagsværdi, sikring af pengestrømme og sikring af nettoinvesteringer i udenlandsk valuta.

3. U2 – Hvordan defineres informationsværdi?

Regnskabets formål er at give regnskabsbrugeren information om virksomhedens økonomiske stilling, herunder ressourcer og forpligtelser, årets resultat samt hvorledes dette har udviklet sig over tid,¹² således at regnskabsbrugeren kan få forudsætning for at træffe beslutninger angående virksomheden.

3.1 - Hvad er regnskabets formål og hvem er virksomhedens interessenter?

Regnskabsbrugerne er virksomhedens interessenter, som kan illustreres med nedenstående interessentmodel, disse kaldes også regnskabets primære brugere:¹³¹⁴

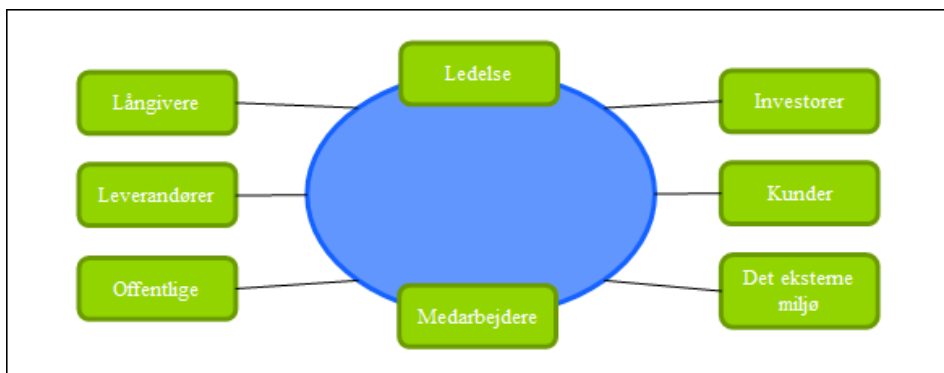
---

¹² IASBs Conceptual Framework for Financial reporting (ED2015/3): 1.12

¹³ IASBs Conceptual Framework for Financial reporting (ED2015/3): 1.2

¹⁴ Finansiell Rapportering, s. 24.

Figur 2 - Interessentanalyse

Kilde: Egen tilvirkning med inspiration fra *Finansiel Rapportering*, Figur 1.2, side 24

Investorer:

Nuværende og potentielle investorer har en interesse i virksomheden, idet de investerer risikovillig kapital, hvorfra de forventer et afkast igennem dividende og stigninger i aktiekursen, således at de kan sælge kapitalandelene med gevinst. Investorerne bruger regnskabet til at vurdere, om netop denne virksomhed er den rigtige at investere i. Vurderingen tager udgangspunkt i forskellige værdiansættelsesmetoder, hvorpå de opstiller nogle forventninger på baggrund af virksomhedens økonomiske stilling, dens udvikling og hvad der har resulteret i denne udvikling, branchens udvikling, den generelle økonomi og forventning til den, virksomhedens strategi samt en risikovurdering af virksomheden.

Långivere og leverandører:

Långivere har en interesse i virksomheden, idet de yder lån til virksomheden, hvorfra de bliver eksponeret mod en kreditrisiko. De bruger regnskabet til at vurdere denne risiko, som de bruger til at sætte prisen på lånet og til at bestemme, om de vil yde lånet. Leverandører er interessenter, da de også eksponeres over for en kreditrisiko ved at give kredit på sine salg til virksomheden.

Ledelse og medarbejdere:

Virksomhedens ledelse og medarbejdere har en interesse i virksomheden, idet de modtager løn mod en arbejdsindsats. De er interesseret i en sikkerhed for at blive ved med at modtage deres løn samt interesseret i at modtage en højere løn, hvilket delvist afhænger af selskabets økonomiske stilling samt udvikling. Ledelsen og delvist også medarbejderne er også virksomhedens beslutningstagere, og til dette formål er de ikke afhængige af det eksterne regnskab, idet de har muligheden for at danne grundlag for deres beslutninger ud fra virksomhedens interne regnskab.

Kunder:

Virksomhedens kunder og potentielle kunder har også en interesse i virksomheden. Kunderne er interesseret i virksomhedens økonomiske stilling, idet de ønsker sikkerhed for, at deres bestilte varer og ydelser bliver leveret, hvilket er særligt vigtigt hvis der forekommer forudbetalinger. Ydermere ønsker de sikkerhed fordi de beholder deres reklamationsret og eventuelle garantier.

Det offentlige og det eksterne miljø:

Det offentlige og det eksterne miljø har en interesse i virksomheden, idet de ønsker, at virksomheden bidrager til samfundet via betaling af skatter og afgifter samt vækst i samfundet og andre områder.

Regnskabet kan ikke nødvendigvis dække alle interessenternes informationsbehov, og regnskabets generelle formål er ikke at give interessenter direkte svar på deres interesse, men at give informationer, således at hver interessent kan udlede sit svar fra regnskabet. Dette kunne f.eks. være værdiansættelse af virksomheden, hvor investorer har brug for information til brug for deres værdiansættelse. Idet regnskabet skal være brugbart til disse formål, har IASB defineret en række kvalitative egenskaber i deres begrebsramme, som regnskabet skal tilstræbe sig for at give den mest værdifulde information til interessenternes behov.

3.2 - Hvilke faktorer er med til at påvirke regnskabets informationsværdi?

Regnskabets informationsværdi påvirkes af mange faktorer. IASB's begrebsramme skelner mellem fundamentale kvalitative egenskaber og styrkende kvalitative egenskaber. For at maksimere regnskabets informationsværdi skal informationerne i regnskabet være relevante og pålidelige. Disse to egenskaber kaldes af IASB de fundamentale kvalitative egenskaber. Informationsværdien øges derudover af de styrkende kvalitative egenskaber, sammenlignelighed, verificerbarhed, rettidighed og forståelighed. De styrkende kvalitative egenskaber kan dog ikke stå alene, idet informationen også skal have de fundamentale kvalitative egenskaber, f.eks. kan en forståelig og sammenlignelig information ikke bruges af regnskabsbrugeren, hvis den ikke også er relevant og pålidelig. Nedenfor er de fundamentale og styrkende kvalitative egenskaber oplyst.¹⁵ Efterfølgende er hver egenskab uddybet.

Fundamentale kvalitative egenskaber:

- Relevans
  - Væsentlighed

---

¹⁵ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting" kapitel 2

- Usikkerhed ved måling
- Pålidelighed
  - Fuldstændighed
  - Neutralitet
  - Fri for fejl

Relevans:

Information er relevant i regnskabet, når informationen kan gøre en forskel i regnskabsbrugernes beslutninger, selv om nogle regnskabsbrugere ikke udnytter informationen eller har den fra et andet sted. For at informationen kan få indflydelse for regnskabsbrugernes beslutninger, skal den have en forudsigende værdi, en bekræftende værdi eller begge. Informationen har en forudsigende værdi, hvis den giver regnskabsbrugeren et grundlag for at kunne opstille kvalificerede forudsigelser, f.eks. forventninger til brug for en værdiansættelse af virksomheden. Informationen har en bekræftende værdi, hvis den giver feedback på tidligere vurderinger.

Informationens relevans påvirkes af dens væsentlighed samt dens usikkerhed ved måling, som gennemgås i nedenstående afsnit.¹⁶

Væsentlighed:

Væsentlighed er en faktor, der påvirker informationens relevans. Informationen er væsentlig, hvis informationen undladelse, eller forkert angivelse af information vil kunne influere regnskabsbrugers økonomiske beslutninger angående virksomheden. Væsentlighed er et virksomhedsspecifikt aspekt, og IASB kan derfor ikke specificere eller kvantificere et væsentlighedsniveau for en virksomhed.¹⁷

Usikkerhed ved måling:

En anden faktor, der påvirker informationens relevans, er graden af usikkerhed ved måling. Usikkerhed ved måling opstår, når et aktiv eller forpligtelse ikke kan observeres direkte og derfor skal estimeres. Estimerer er ofte en væsentlig del af regnskabet og kan, selvom de indeholder en vis usikkerhed, være meget rele-

---

¹⁶ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting": 2.6

¹⁷ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting": 2.11

vante for regnskabet, hvorfor det er vigtigt at disse beskrives på behørig vis. Det kan dog siges, at desto højere usikkerhed der er, desto lavere vil informationens relevans være. Dette skal dog vurderes ud fra hver information.¹⁸

Pålidelighed:

Regnskabets informationer skal være pålidelige, hvilket de er, når de er fuldstændige, neutrale og frie for fejl, således at regnskabsbrugeren opnår bedst forudsætning for at træffe økonomiske beslutninger. Pålidelighed er vigtigt for informationerne, idet informationer godt kan være relevante for regnskabsbrugeren, men hvis de er meget upålidelige, vil de gøre regnskabet misvisende, og dermed vil regnskabsbrugers forudsætninger for at træffe økonomiske beslutninger forværres.¹⁹

Ydermere beskriver IASB pålidelig finansiel information som information, der er opgjort og præsenteret med dens substans og økonomiske realitet i stedet for dens juridiske realitet.²⁰ Et eksempel kunne være at indregning af en tilknyttet virksomhed, som moderselskabet kun ejer 40%, men har bestemmende indflydelse igennem andre aftaler, og derfor indregnes virksomheden som en tilknyttet virksomhed.²¹

Fuldstændighed, neutralitet og fri for fejl:

Fuldstændighed er det første aspekt af pålidelighed, idet det er vigtigt, at regnskabsbrugeren får fuldstændig information. Et eksempel kunne være omkostninger i regnskabet, hvor det er vigtigt for læseren af at kunne være sikker på, at alle omkostninger i perioden er medtaget, således at vedkommende kan træffe sine økonomiske beslutninger.

Neutralitet er det andet aspekt af pålidelighed, hvilket IASB beskriver som informationen, der er fri for bias, således at dele af informationen ikke er fremhævet eller nedtonet. Dette er væsentligt, idet regnskabet skal give regnskabsbrugeren forudsætning for sine økonomiske beslutninger og ikke træffe dem for vedkommende. Ydermere støtter forsigtighed informationens neutralitet, således at aktiver og indtægter ikke overvurderes samt forpligtelser og omkostninger ikke undervurderes.

Fri for fejl er det tredje aspekt af pålidelighed, hvilket betyder at informationen ikke indeholder fejl eller udelades. Da regnskaber ofte indeholder skøn, hvilket ofte er store dele af balancen, indeholder regnskaber

---

¹⁸ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting": 2.12 - 2.13

¹⁹ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting" afsnit 2.15

²⁰ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting" afsnit 2.14

²¹ IFRS 10 (Den internationale regnskabsstandard for koncernregnskaber): 5

informationer, der ikke kan være perfekte, idet værdierne ikke kan observeres direkte, men derimod skal estimeres. Opgørelsen af skønnet skal dog være lavet efter en hensigtsmæssig metode, og beskrivelsen af skønnet og opgørelsesmetoden skal være beskrevet uden fejl, således at regnskabsbrugeren er opmærksom på forholdet.²²

Styrkende kvalitative egenskaber:

IASB har defineret 4 styrkende kvalitative egenskaber der er supplerende egenskaber til de fundamentale kvalitative egenskaber. Således øger de informationsværdien af de relevante og pålidelige informationer i regnskabet.

- Sammenlignelighed
- Verificerbarhed
- Rettidighed
- Forståelighed²³

Sammenlignelighed:

Sammenlignelighed er en styrkende kvalitativ egenskab i, det er vigtigt for regnskabsbrugeren, at regnskabsbrugeren kan sammenligne forskellige perioder og forskellige virksomheder. Dette er relevant for bl.a. investorer og potentielle investorer, således at de kan vurdere udviklingen i regnskabet over tid. Idet investorerne kapital er en knap faktor, er investorerne også interesseret i at sammenligne to virksomheder for at vurdere, hvilken en af to virksomheder der er den bedste at investere i. Det er derfor hensigtsmæssigt, at virksomheder bruger regnskabsstandardernes indregning og målingskriterier, således at det er muligt at sammenholde dem.

Det fremhæves, at konsistens ikke er det samme som sammenlignelighed; Konsistens er en faktor der hjælper med at nå målet sammenlignelighed, idet er to ting kan sammenlignes, hvis de er opgjort på samme måde. Ydermere fremhæves det at lignende ting og ej lignende ting skal kunne separeres.²⁴

Verificerbarhed:

Regnskabsinformationens pålidelighed øges med informationernes grad af verificerbarhed. Der er tale om verificerbare informationer, når flere uafhængige observatører kan nå konsensus om den givne information.²⁵

---

²² IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting" afsnit 2.15 - 2.19

²³ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting" afsnit 2.22

²⁴ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting" afsnit 2.23 - 2.28

²⁵ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting" afsnit 2.29 - 2.31

Rettidighed:

Rettidighed skal forstås således, at information skal gives rettidigt så informationen stadig er relevant for regnskabsbrugeren. Generelt kan det siges, at informationens relevans falder over tid, men meget information vil være relevant i mange år frem, idet mange analyser og værdiansættelser af virksomheder tager udgangspunkt i trends som identificeres over tid.²⁶

Forståelighed:

Informationen bliver mere forståelig, når den er klassificeret, karakteriseret og præsenteret klart og kortfattet. Det fremhæves, at regnskabs målgruppe er regnskabskyndige, men at regnskabsinformation kan være meget kompleks, hvorfor det anses som værende i orden, at flere regnskabsbrugere er nødt til at søge assistance for at forstå de mest komplicerede poster. Ydermere fremhæves det, at regnskabsinformation ikke må undlades grundet sin kompleksitet, idet regnskabet dermed kan blive misvisende.²⁷

3.3 U2 – Delkonklusion

Undersøgelsesspørgsmål gik ud på, at definere informationsværdi som er en forudsætning for at kunne vurdere, om implementeringen af IFRS vil påvirke regnskabet informationsværdi. Værdien af regnskabet informationer afhænger af hvem regnskabsbrugeren er. Regnskabsbrugeren er en interessent af virksomheden, herunder investorer, långivere, leverandører, kunder, ledelse og medarbejdere samt offentligheden.

Da regnskabet bruges af flere interessenter, har IASB defineret kvalitative egenskaber, som informationer i regnskabet skal tilstræbe sig for, at være værdifuld for brugere med almindelige informationskrav. De kvalitative egenskaber er opdelt i fundamentale egenskaber, herunder relevans og pålidelighed, samt styrkende egenskaber, og herunder sammenlignelighed, verificerbarhed, rettidighed og forståelighed. Informationerne kan ikke altid indeholde samme grad af de forskellige egenskaber, og det kan derfor være nødvendig af afveje de forskellige egenskaber.

Vi vil i kapitel 6, holde ændringerne fra IAS 39 til IFRS 9 op mod disse kvalitative egenskaber, for at vurdere hvordan IFRS 9 vil påvirke regnskabet informationsværdi.

---

²⁶ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting" afsnit 2.32

²⁷ IASB's "Conceptual Framework for Financial Reporting" afsnit 2.33 - 2.35

4. U3 – Hvad var formålet med ændringen fra IAS 39 til IFRS 9?

4.1 Hvad igangsatte implementeringen af IFRS 9?

I år 2008 satte IASB sammen med FASB en del diskussioner i gang med det publicerede Discussion Paper "Reducing Complexity in Reporting Financial Instruments", og dette var starten på implementeringen af IFRS 9. Titlen for det udgivne discussion paper kommer som følge af den finansielle krise, hvor kompleksiteten af den regnskabsmæssige behandling af sikringsinstrumenter blev kendt. Grundet kompleksiteten blev IASB og FASB opfordret til at udvikle en ny standard for finansielle instrumenter. Som nævnt under indledningen ønskede man en principbaseret tilgang som er mindre kompleks end dagens regelbaseret tilgang til rapportering af finansielle instrumenter. Mere specifikt nævner IASB, at det især er følgende problemstillinger, som har været med til at igangsætte implementeringen af IFRS 9²⁸:

1. De mange indregningsmetoder for finansielle instrumenter
2. Regnskabsmæssig sikring
3. Spændet af finansielle instrumenter
4. Ophør af indregning af finansielle instrumenter
5. Præsentation og oplysninger om eventualforpligtelser

Punkt 1 og 2 vil blive uddybet i følgende afsnit, da det især var disse, som DP lagde vægt på. Herunder vil vores primære fokus ligge på regnskabsmæssig sikring.

Ad 1)

De mange indregningsmetoder gjorde indregning kompleks, hvilket man ville adressere med det udgivne DP. Et forslag hertil var en ensartet indregningstilgang, som kunne være med til at reducere de mange kategoriseringsmuligheder, som fulgte med IAS 39. Dagsværdien var den eneste indregningsmetode, som man kunne se, der kunne fungere for alle typer af finansielle instrumenter. Respondenter til DP mener, at ensartet indregning vil øge informationsværdien da det vil være nemmere at forstå de anvendte instrumenter samt sammenligne dem på tværs af enheder og perioder. Herunder vil man også kunne reducere nogle af de benævnelseskræterier, som er aktuelle under IAS 39, da den eneste mulighed for indregning vil være dagsværdi.

---

²⁸ Discussion Paper – Reducing Complexity in Reporting Financial Instruments, side 11

Mange af de indregningsmetoder som var aktuelle under IAS 39 var baseret på impairment metodikken, om at tab blev taget, når hændelsen var sket. Dvs. finansielle instrumenter regnskabsmæssigt først blev nedskrevet, når hændelsen havde påvirket enheden, hvilket havde store konsekvenser under finanskrisen. Grundet opgavens afgrænsning vil diskussionerne for indregning og måling og impairment ikke uddybes yderligere.²⁹

Ad 2)

Regnskabsmæssig sikring var også med til at igangsætte implementeringen af IFRS 9, da man ønskede at simplificere håndteringen af sikring af dagsværdi samt sikring af pengestrømme. Håndtering af sikring af nettoinvesteringer i udenlandske områder nævnes ikke i DP.

Der var to generelle overvejelser om simplificeringen af regnskabsmæssig sikring ved at ændre kravene hertil:

- Ved at fjerne (og måske erstatte) eksisterende krav for regnskabsmæssig sikring.
- Ved at bibeholde men simplificere de eksisterende krav for regnskabsmæssig sikring.

Der er mange brugere af regnskabsmæssig sikring, som mener, at IAS 39 ikke reflekterer de økonomiske konsekvenser af de foretagne aktiviteter. I og med IAS 39 ikke reflekterer over de økonomiske konsekvenser, adresserer de ikke de informationer, som er nyttige for regnskabsbrugeren. Omvendt lægger DP vægt på, at de krav, som ikke giver værdi for regnskabslæser, skal elimineres.

DP fokuserer også på anvendelse af dagsværdioptionen, hvor det er muligt for netop at undgå den komplekse tilgang af sikring af dagsværdi med regnskabsmæssig sikring. Dermed skulle man kun anvende sikring, af dagsværdi de steder, hvor dagsværdi indregningen ikke vil være mulig. Dog anser eksperter ikke dagsværdioptionen som et alternativ til regnskabsmæssig sikring. Dette skyldes at dagsværdioptionen ikke er så fleksibel som muligheden for regnskabsmæssig sikring. Eksempler hertil kan være:

- Sikring af dagsværdi kan startes og stoppes, så længe kriterierne for regnskabsmæssig sikring stadig er opfyldt. Benævnelse af dagsværdioptionen tilvælges ved første indregning og er uigenkaldeligt.
- Sikring af dagsværdi kan ske på specifikke risici eller dele af den indregnede post. Anvendelse af dagsværdioptionen skal ske på hele regnskabsposten.

---

²⁹ Discussion Paper - Reducing Complexity in Reporting Financial Instruments

- Sikrede poster under sikring af dagsværdi kan både være finansielle instrumenter og ikke finansielle poster. Dagsværdioptionen kan kun tilvælges til finansielle instrumenter.

Hvis dagsværdioptionen skulle være et alternativ til den regnskabsmæssig sikring skulle følgende være opfyldt:

- Tilladt at anvende indregning til dagsværdi af flere ikke finansielle aktiver og passiver.
  - Muliggør fleksibilitet i nogenlunde overensstemmelse med sikring af dagsværdi vil dog gøre muligheden for anvendelse af dagsværdioptionen mere kompleks og modarbejde formålet om at finde et alternativ til en den komplekse regnskabsmæssige sikring.
- Tilladt anvende indregning til dagsværdi på specifikke risici eller dele af den indregnede post.
  - Muliggøre indregning til dagsværdi på specifikke risici eller dele af den indregnede post kan også resultere i en øget kompleksitet, som kan være svær at forstå og dermed også påvirke informationsværdien i regnskabet.
- Tilladt at anvende indregning til dagsværdi på hvilket som helst tidspunkt efter første indregning
  - Muliggøre valg af dagsværdioptionen på hvilket som helst tidspunkt efter første indregning vil medføre, at ophævelse af dagsværdioptionen på hvilket som helst tidspunkt også skal være mulig. Dette vil give samme fleksibilitet som regnskabsmæssig sikring, men dog uden restriktionerne som følger med regnskabsmæssig sikring. Dette vil ikke medføre mere sammenlignelige, relevant og forståelig information for regnskabsbrugerne.³⁰

Frygten for at gå videre med ovenstående idéer var altså, at man ville gøre det hele mere komplekst. Da man ønskede at simplificere regnskabsmæssig sikring, gik man ikke videre med ovenstående.

Som skrevet var en anden diskuteret tilgang til ændring i kravene at simplificere dem, som var gældende.

Man ønskede at finde en måde at simplificere følgende på:

- Benævnelse og dokumentation
- Fjernelse af indregning og omklassifikation
- Delvis sikring
- Indregning af effektivitet og måling af ineffektivitet
- Portfolio sikring (macro hedge accounting)
- Reklassifikation til Other Comprehensive Income (OCI)

---

³⁰ Discussion Paper – Reducing Complexity in Reporting Financial Instruments, side 28-29

- Øvrige problemstillinger³¹

DP går i dybden og redegør for, hvorfor man netop vil have IAS 39 erstattet. Vi vil dog ikke komme nærmere herind på dette.

Vores gennemgang af DP, herunder ovenstående, bekræfter IASBs konstatering, at IAS 39 var komplekst, og herunder krævede en del informationer, som ikke var til gavn for nogen. Grundet de mange komplekse krav var der en del virksomheder, som ikke benyttede sig af IAS 39. Regnskabsmæssig sikring er dog blevet en mere almindelig ting, hvorfor der var brug for denne simplificering af begrebsrammen.

I næste afsnit er processen fra det første DP i år 2009 til den endelige udgave af standarden i 2014 gennemgået.

4.2 Hvorledes bliver IFRS 9 udarbejdet.

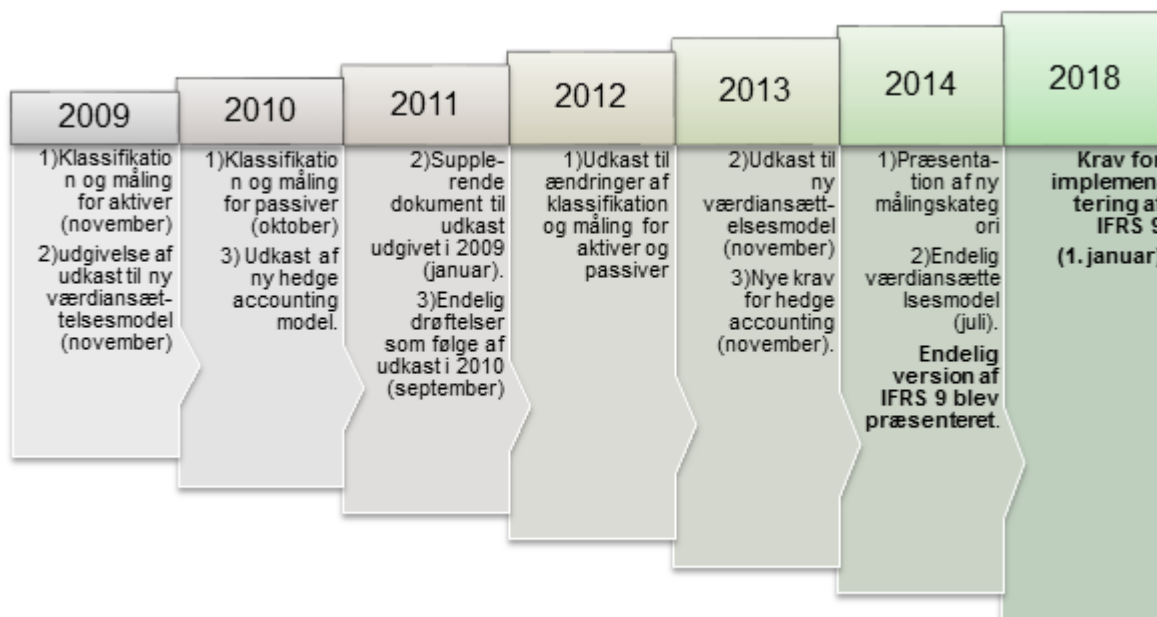
Som nævnt under problemidentifikationen består implementeringen af IFRS 9 af 3 faser, som kan gengives til følgende:

1. Klassifikation og måling
2. Impairment
3. Regnskabsmæssig sikring (hedge accounting)

---

³¹ Discussion Paper – Reducing Complexity in Reporting Financial Instruments, side 32

Figur 3 – Tidslinje over udarbejdelse af IFRS 9.

Kilde: Egen tilvirkning.

Jf. ovenstående er implementeringen af IFRS 9 på årsbasis illustreret. Afhandlingen fokuserer på 3. fase - den regnskabsmæssige sikring – dog vil processen for implementeringen af fase 1 og 2 også her blive redegjort for.

4.2.1 Klassifikation og måling

I juli 2009 udgav IASB det første Exposure Draft (ED) som resultatet af det discussion paper, som blev udgivet forud for 2009, og senere hen i november 2009 kom det endelige oplæg til klassifikation og måling af aktiver efter IFRS 9. Godt et år senere (oktober 2010) kom oplægget til klassifikation og måling af passiver efter IFRS 9.

Det som ED fra juli 2009 foreslår er i hovedtræk følgende:

- Én klassifikationstilgang til alle finansielle instrumenter, uafhængig af typen af det finansielle instrumenter, som der er tale om.
- At alle egenkapitalinstrumenter måles til dagsværdi, og at der vil være mulighed for at præsentere gevinst og tab for nogle instrumenter gennem OCI.³²

³² IFRS, Exposure Draft – juni 2009

I 2010 fremlagde IASB et nyt ED for klassifikation og måling af dagsværdioptionen for finansielle forpligtelser, som selskaber vælger at måle til dagsværdi. Hovedtrækket i dette ED fra maj 2010 er følgende:

- Implementering af en to-trins tilgang til adressering af reguleringer vedrørende finansielle forpligtelser. Denne to-trins tilgang kan opsummeres til følgende:
- Dagsværdireguleringer af finansielle forpligtelser under dagsværdimuligheden vil blive præsenteret i P/L
- Andelen af dagsværdireguleringer som følge af ens egen kreditrisiko, vil blive trukket ud af P/L og i stedet præsenteret under OCI.³³

I 2012 kom der yderligere et ED til klassifikation og måling med begrænsede tillæg. Hovedbudskaberne i dette ED var som følger:

- Reducere forskelle mellem IFRS og US GAAP³⁴ inden for indregning af finansielle instrumenter
- En mere klar sammenhæng og bedre samspil mellem klassifikation og måling af finansielle aktiver og den regnskabsmæssige behandling af forsikringskontrakter.
- Tydeliggøre de nuværende krav for klassifikation og måling af finansielle aktiver.³⁵

Fase 1 blev fuldendt i forbindelse med den endelige publikation af IFRS 9 i juli 2014, hvor der blev præsenteret en ny målingskategori. Målingskategorien var måling til dagsværdi gennem OCI.³⁶

4.2.2 Impairment

Implementeringen af 2. fase begyndte i november 2009 da IASB fremlagde et exposure draft til en ny Nedskrivningsmodel af tilgodehavender. Hovedtrækkene i dette ED var:

- Forslag om at gå fra en nedskrivningsvurdering ud fra, hvad man tidligere har afholdt af tab, til nedskrivningsvurdering ud fra fremtidig forventet tab. For at vurdere fremtidig, forventeligt tab, er der opsat nogle krav til, hvad virksomheden skal kunne dokumentere. Disse krav vil vi dog ikke komme nærmere ind på.
- Separat præsentation af oplysninger om kontraktlige renter, allokering af forventelig kredittab og renteindtægter efter allokering af forventelig kredittab.

---

³³ IFRS, Exposure Draft – maj 2010

³⁴ US GAAP er regnskabsstandarderne som anvendes i USA.

³⁵ IFRS, Exposure Draft – november 2012

³⁶ <http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Phase-I-Classification-and-measurement/Pages/Phase-I-Classification-and-measurement.aspx>

- Herudover forstås der også yderligere eventualoplysninger af forventelig kredittab samt generelt kreditrisikoen af et selskabs finansielle aktiver³⁷.

I januar 2011 kom der tillæg til ED, udstedt i november 2009. Tillægget kom som følge af kommentarer fra adspurgte personer, som mente, at bestemmelser i den oprindelige ED på nuværende tidspunkt ville være svær at implementere. Den oprindelige ED lagde op til, at man skulle indregne renteindtægter modregnet forventet kredittab over det finansielle instruments levetid ved at justere renteprocenten. Dette skulle kunne vise sammenhængen mellem forventet kredittab og låneomkostningerne. Det har dog vist sig, at dette er svært at implementere, hvorfor det blev foreslået i tillægget, at beregningen af renteprocenten og forventet tab skulle separeres.³⁸

Senere hen i 2013 blev der udgivet et nyt ED for "impairment" af finansielle instrumenter. Dette ED er bygget på den feedback, som IASB modtog fra deres tidligere ED vedrørende nedskrivningsmodellen. I ED fra 2013 lå fokus på kredittab og håndteringen af dette. Man så stadig et fremtidig forventeligt tab, som værende løsningen, i stedet for først at kigge på tab, når tabet var opstået. Fremtidig forventeligt tab er et estimat af tab, som en virksomhed vil blive udsat for, f.eks. i forbindelse med manglende betaling. Forskellen fra ED i 2009 og ED for 2013 lå dog i, hvornår man som virksomhed skulle indregne tabet. Dette vil dog grundet vores afgrænsning ikke blive uddybet.³⁹

Fase 2 blev fuldenendt i forbindelse med den endelige publikation af IFRS 9 i juli 2014, hvor nedskrivningsmodellen fik de sidste justeringer.

4.2.3 Regnskabsmæssig sikring (hedge accounting)

3. Fase af implementeringen af IFRS 9 vedrører hedge accounting, og også denne fase bygger på diskussioner forud for år 2009. I 2010 fremlagde IASB et ED for en ny hedge accounting model. De nye regler for hedge accounting efter IFRS 9 skulle være principbaseret isf. regelbaseret, som var gældende iht. IAS 39. Den skulle bedre kunne vurdere beløb, tidsperspektiv samt usikkerhed ved fremtidige cash flows.

Det ED, som blev fremlagt, gjorde sig gældende for de generelle hedge accounting regler og dermed ikke for macro hedge accounting. Grunden, til at det udgivne ED ikke gjorde sig gældende for macro hedging, er, fordi

---

³⁷ IFRS, Exposure Draft – november 2009

³⁸ IFRS, Exposure Draft – januar 2011

³⁹ IFRS, Exposure Draft – marts 2013

IASB på dette tidspunkt havde tænkt sig at iværksætte et særskilt projekt for macro hedging. Indtil projektet om macro hedging ifølge IFRS standarderne er på plads, er man nødsaget til at følge bestemmelserne efter IAS 39, hvis man ønsker at gøre brug af macro hedging. Macro hedge accounting vil sige at afdække en risiko med ét aktiv, som gør sig gældende for hele ens portefølje. Nedenfor er der givet et eksempel på macro hedging

Eksempel 4 – Macro hedging

En indeks investor frygter et fald i markedet over den kommende tid. For at eliminere risikoen for tab vælger investor at sikre markedet med en future kontrakt, som vil låse prisen i indekset. Dermed eliminerer investoren én risiko, som er gældende for hele hans portefølje⁴⁰.

Kilde: Investopedia (se fodnote)

Som man i figur 3 kan se, var første version af fase 1 på plads, mens fase 2 var undervejs, da arbejdet om fase 3 gik i gang.

Det publicerede ED i 2010 var omfattende og indeholdt mange ændringer i forhold til de gældende regler jf. IAS 39. Grunden, til ændringerne var så omfattende, som de var, skyldes hedge accounting reglerne efter IAS 39 blev udviklet, da hedge accounting var relativt nyt, og der var ikke mange, som havde så stort et kendskab til reglerne som i dag. Investoren vil med de nye regler gerne være bedre i stand til at forstå de risici, som virksomhederne møder, hvad ledelsen gør for at imødegå risiciene samt hvor effektive de er. Investorerne kræver altså mulighed for større indsigt. Hovedtrækkene i dette ED var som følger:

- Forslag om muligheder for at sikre grupper af poster for bedre at kunne imødekomme risk management formålet
- Bedre klarhed mellem forskellene i sikring af pengestrømme og sikring af dagsværdi.
- Notekrav skal fastsættes ud fra, hvilken risiko man afdækker, og ikke hvilket hedging instrument man bruger.
- Bedre sammenhæng mellem hedge accounting og de risikostyrende aktiviteter.
- Ved dagsværdireguleringer skal disse præsenteres separat.
- Information om dagsværdisikring skal kunne findes i OCI, da man ønsker at samle alle informationer om hedging i OCI

---

⁴⁰ <http://www.investopedia.com/terms/m/macrohedge.asp>

- Fjerne begrænsningen, således at det i henhold til IFRS 9 skulle kunne være muligt at hedge ikke finansielle risiko komponenter.
- Hedging af nettopositioner skal kunne være muligt.
- Fjernelse af kvantitative krav til dokumentation for, om hedging instrumentet er effektivt eller ej, for at kunne fortsætte med at anvende hedging instrumentet.
- Justering af hedging relationer uden ophør af den nuværende regnskabsmæssig sikring.⁴¹

Ovenstående forslag til ændringer vil blive gennemgået i forbindelse med gennemgangen af det endelige IFRS 9 oplæg under undersøgelsesspørgsmål 4.

De modtagne kommentarer til ovenstående gennemgået ED skulle modtages allerede 9. marts 2010. Altså godt og vel 3 måneder efter ED blev publiceret. IASB modtog feedback for mere end 2.500 respondenter fordelt over 145 møder. Det blev mødt af både positive, men også negative bemærkninger. Det væsentligste kommentarer hertil var følgende:

Væsentligste positive kommentarer

- Fokus på link hedge accounting med risikostyringen i stedet for blot at udarbejde krav til noget som ikke giver værdi – dette har som nævnt før været tilfældet jf. IAS 39.
- Fjernelse af 80–125% kravene for test af hedging effektiviteten, da dette krav ligger sig op af det regelbaseret paradigme, som man gerne ville væk fra.
- Muliggøre hedge af ikke finansielle risiko komponenter, da dette i nogle tilfælde er med til at afspejle risikostyring.

Væsentligste negative kommentarer

- Skuffelse at IASB ikke har medtaget forslag til macro hedging, nu når det har taget IASB så lang tid at udgive ED for fase 3. IASBs holdning har dog været, at de ændringer, som der er blevet lagt op til, kan have så stor en påvirkning på de generelle regler for hedge accounting, at de ville kunne have en væsentlig betydning for den fremadrettede håndtering af macro hedging. Derfor har IASB meldt ud, at de gerne vil have indsamlet kommentarer til de foreslåede ændringer for de generelle regler, før projektet om en ny hedge accounting model kommer på tale.⁴²

⁴¹ IFRS, Exposure Draft - december 2010

⁴² <http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Phase-III-Hedge-accounting/edcl/Documents/HedgeaccountingEDgeneralquestionsDec2010.pdf>

- Selvom det publicerede ED i større grad sammenkobler hedging med selskabernes risikostyring, er der dog nogle økonomiske hedges, som i sit fulde ikke kan afspejles i nogle virksomheders risikostyring.⁴³ Da dette var en stor del af formålet bag en ny model, skuffer det nogle respondenter.

Med ovenstående kommentarer blev fase 3 for hedge accounting ifølge IFRS 9 afsluttet i november 2013, og foreslåede ændringer blev ført videre til den endelige version af IFRS 9, som blev offentliggjort i juli 2014.

Kravene for implementering af IFRS 9 er fastsat til den 1. januar 2018. Der er dog mulighed for førtidsimplementering. Dog kræver det, hvis man for eksempel førtidsimplementere regler for hedge accounting eller IFRS 9, at øvrige faser under IFRS 9 også skal førtidsimplementeres.

4.3 U3 – Delkonklusion

Undersøgelsesspørgsmålet gik på at finde ud af, hvilket formål der er med implementeringen af IFRS 9. Ud fra det udførte arbejde kan der konkluderes, at man i mange år har haft et ønske om en ny standard til håndtering af finansielle instrumenter. Det var dog først tilbage i 2008, at IASB for alvor satte kræfter ind på et nyt projekt vedrørende finansielle instrumenter. Projektet blev delt i 3 faser efter udgivelsen af DP tilbage i 2008, som var efterfulgt af en del ED'er. Formålet med de udgivne ED'er var at høre respondenters kommentarer til IASBs oplæg, før de blev endelige. Kommentarerne blev indhentet via comment letters, som IASB efterfølgende fulgte op på.

Kritikpunkterne af IAS 39, som var hele humlen for implementeringen af IFRS 9, gik overordnet på den komplekse tilgang til finansielle instrumenter. Dette skyldes bl.a. de mange indregningsmetoder og nedskrivning af instrumenterne, som i en stor del af vejen tog udgangspunkt i en retrospektiv tilgang, hvilket havde sine konsekvenser under finanskrisen. Ydermere skyldtes det komplekse og omfattende krav til regnskabsmæssig sikring, som ikke skabte værdi, grundet den regelbaserede tilgang, som ikke var reflekteret i virksomhedens risikostyring.

IASB tog hånd om ovenstående udfordringer, og ud fra IASB's og respondenters vurdering simplificerer IFRS 9 den regnskabsmæssige tilgang til finansielle instrumenter. Komplexiteten af regnskabsmæssig sikring er dog stadig til stede i en mildere grad end før da, området i sig selv er komplekst.

---

⁴³ IFRS, Exposure Draft, Outreach Summary

5. U4 – Hvilke forskelle og ligheder er der mellem sikringsreglerne i IAS 39 og IFRS 9?

5.1 Forskelle og ligheder ved typen af sikringer

I lighed med IAS 39 er der ved IFRS 9 tre modeller for håndtering af regnskabsmæssig sikring. De tre modeller er beskrevet jf. undersøgelsesspørgsmål 2 i opgaven, men for at opsummere består de af

- Sikring af dagsværdi
- Sikring af pengestrømme og
- Sikring af nettoinvesteringer

Figur 4 – Oversigt over ligheder og forskelle ved typen af sikringer

Beskrivelse	IAS 39	IFRS 9
1) Sikringstyper		
1.1 Sikring af dagsværdi (fair value hedges)		
- Sikringsinstrumentet måles til dagsværdi og reguleres over P/L.	✓	✓
- Tab og gevinst af den sikrede post skal reguleres over P/L	✓	✓
- Sikring af egenkapitalinstrumenter kan reguleres over OCI.	⊘	✓
- Tab og gevinst af egenkapitalinstrumentet kan blive i OCI	⊘	✓
1.2 Sikring af pengestrømme (cash flow hedges)		
- Den effektive del af sikring reguleres over OCI	✓	✓
- Den ineffektive del af sikringen reguleres over P/L	✓	✓
- Tab og gevinst af sikring af en forventet fremtidig transaktion reguleres over P/L i samme periode som man forventer den fremtidige pengestrøm påvirker P/L.	✓	✓
- Tab og gevinst af sikring af en forventet fremtidig transaktion reguleres direkte på egenkapitalen	⊘	✓
- Ved sikring af grupper skal tab og gevinst af ens sikring præsenteres på den post som påvirkes af den sikrede post.	⊘	✓
- To metoder for behandling af forventede fremtidige pengestrømme	✓	⊘
1.3 Sikring af nettoinvesteringer (net investment hedges)		
- Ingen ændringer ved overgang til IFRS 9.	-	-

Kilde: Egen tilvirkning

Jf. ovenstående ses de væsentligste ligheder og forskelle mellem IAS 39 og IFRS 9 for de sikringstyper. De vil i nedenstående afsnit blive gennemgået. Dog er der ingen ændringer til håndtering af sikring af nettoinvesteringer, hvorfor disse ikke vil blive gennemgået.

5.1.1 Sikring af dagsværdi

Som skrevet jf. undersøgelsesspørgsmål 1 skal dagsværdisikring regnskabsmæssigt reguleres over P/L. Herunder skal ens tab og gevinst af den sikrede post også reguleres over P/L. Den effektive del bogføres på P/L linjen, som sikringen vedrører, mens den ineffektive del bogføres under finansielle poster.

Efter IFRS 9 gør ovenstående sig også gældende. Forskellen mellem IAS 39 og IFRS 9 ligger i behandlingen af egenkapitalinstrumenter. Jf. IFRS 9 kan man vælge at indregne egenkapitalinstrumenter enten via OCI eller P/L. Tidligere var det kun muligt at indregne via P/L, som også er den primære fremgangsmåde efter IFRS 9. Dog kan man i visse betingelser vælge at indregne via OCI. Dette vil kun være muligt, hvis egenkapitalinstrumentet ikke besiddes med handel for øje, hvilket er tilfældet, hvis den indgår i en handelsportefølje. Hvis egenkapitalinstrumentet opfylder kravene og indregnes til dagsværdi via OCI, vil valget være uigenkaldeligt. Dagsværdiændringer vil i disse tilfælde reguleres gennem OCI. Herunder skal tab og gevinst af den sikrede post blive i OCI.⁴⁴

5.1.2 Sikring af pengestrømme

Som skrevet jævnfør undersøgelsesspørgsmål 1, går den regnskabsmæssige behandling af sikring af pengestrømme ud på at udskyde tab og gevinst på sikringsinstrumentet til den forventede fremtidige pengestrøm, som rammer P/L. Den del af sikringsinstrumentet, som vurderes for værende effektiv, parkeres på OCI, mens den ineffektive del af sikringen, reguleres over P/L. Det er vigtigt at holde for øje, at det kun er den effektive del af sikringen, der skal indregnes i OCI. Dvs., at det indregnede beløb på OCI skal være lavere end den samlede værdiændring på sikringsinstrumentet fra sikringens start og den akkumulerede værdiændring i dagsværdien på de forventede fremtidige pengestrømme. Hvis det indregnede beløb på OCI overstiger nogle af ovenstående kriterier, vil der tale om oversikring, og sikringen vil dermed kunne defineres som ineffektiv.

Ovenstående gør sig også gældende ved IFRS 9. En regel, som man dog kunne gøre brug af ved IAS 39, og som ikke længere er mulig ved IFRS 9, er, at man ved håndtering af forventede fremtidige pengestrømme for ikke finansielle poster havde to muligheder. Enten kunne man vælge at parkere beløbet på egenkapitalen og reklassificere beløbet til P/L i samme periode, som den sikrede post rammer P/L. Eller også kunne man vælge at fjerne det parkerede beløb fra egenkapitalen og indregne det i aktivets eller forpligtelsens

---

⁴⁴ Deloitte publikation, IFRS introduktion til de internationale regnskabsstandarder, bilag A

regnskabsmæssige værdi. Ved IFRS 9 er det ikke længere tilladt at parkere beløbet for ikke finansielle poster af fremtidige pengestrømme på egenkapitalen, hvorfor de skal fjernes som en basisjustering til kostprisen. Se nedenstående eksempel for nærmere gennemgang

Eksempel 5 - Basisjustering til kostpris

En virksomhed med en funktionel valuta i DKK har indgået en ordre om salg af 100 varer til en samlet kostpris på 1.000 DKK. Salget finder sted om 6 måneder og forventes at kunne sælges til 2.000 SEK. Virksomheden har som følge af valutarisikoen valgt at sikre valutakursen over de næste 6 måneder.

Eksemplet er simplificeret, hvorfor kursen mellem DKK og SEK ved aftalens indgåelse er 1:1 og 0,8:1,0 ved salgets indgåelse. Hvis man tager udgangspunkt i det første af nedenstående to eksempler, kan det gennemgås på følgende måde: Ved ændring i kursen vil sikrings instrumentets dagsværdi ændres (postering 2), som ifølge IAS 39 kunne reserveres på egenkapitalen, til salget finder sted. Når salget så fandt sted ville indtægten fra varelageret indregnes til spotkursen i driften (postering 3). Herefter ville forskellen mellem spotkursen og strikekursen, som virksomheden har sikret sig mod, omklassificeres fra egenkapitalen til omsætning (postering 5). Dette kan illustreres på følgende måde:

Parkering af beløb på egenkapital ifølge IAS 39

Varelager		Derivat		Bank	
1.000 (1)	1.000 (3)	200 (2)	200 (6)	1.800 (4)	1.000 (1)
				200 (6)	
Omsætning		Vareforbrug		OCI	
	1.800 (4)	1.000 (3)		200 (5)	200 (2)
	200 (5)				
Bank		Gæld			
50.000.000			50.000.000		

Jf. nedenstående er eksemplet illustreret efter IFRS 9. Jf. IFRS 9 ville forskellen mellem spotkursen og strikekursen direkte indregnes på varelageret (postering 2), og salget ville dermed direkte indgå i omsætningen til strikekursen.

Basisjustering til kostprisen ifølge IFRS 9

Varelager		Derivat		Bank	
1.000 (1)			200 (4)		1.000 (1)
	200 (2)	200 (2)		2.000 (5)	
	800 (3)				
Omsætning		Vareforbrug			
	2.000 (5)	800 (3)			
		200 (4)			

Kilde: Egen tilvirkning.

Af væsentlige yderligere forskelle mellem IAS 39 og IFRS 9 for sikring af pengestrømme kan det nævnes, at ved pengestrømssikring for sikring af grupper skal tab og gevinst af de sikrede poster præsenteres på den linje, som er påvirket af den sikrede post. IAS 39 foreskrev ingen regler af præsentationen af tab og gevinst i P/L. Dette er illustreret med et simplificeret eksempel jf. eksempel 2 under afsnit 2.3.

Herudover skal tab og gevinst af en sikring af en forventet fremtidig pengestrøm reguleres direkte på egenkapitalen ved IFRS 9.

Der er ingen ændringer mellem IAS 39 og IFRS for sikring af nettoinvesteringer, hvorfor dette afsnit ikke vil blive behandlet.⁴⁵

5.2 Hvilke forskelle og ligheder er der ved kriteriet for regnskabsmæssig sikring

Under IFRS 9 er ens risikostyring essentiel for behandlingen af regnskabsmæssig sikring. Dog er der ved IFRS 9 stadig nogle krav, som skal overholdes for netop at kunne vurdere, om sikringsforholdet indgår under kriterierne for regnskabsmæssigt sikring. Hvis ikke kriterierne overholdes, er det ikke muligt at implementere regnskabsmæssig sikring.

⁴⁵ PwC - Hedge Accounting 2013, side 3–5

Figur 5 – Oversigt over ligheder og forskelle for kriterier for regnskabsmæssig sikring

Beskrivelse	IAS 39	IFRS 9
2) Kriterier for regnskabsmæssig sikring		
2.1 Benævnelse og dokumentation af:		
- Risikostyringsformålet og strategien for styring heraf	✓	✓
- Sikringsinstrument	✓	✓
- Den sikrede post	✓	✓
- Risiko som der hedges mod	✓	✓
- Effektivitetstest af ens sikringsinstrument	✓	✓
*Herunder vurdering af den ineffektive andel og opgørelse af hedge ratio	⊘	✓
2.2 Sikringsforhold		
- Sikringsforhold består af kvalificerede sikringsinstrumenter og sikringsposter	✓	✓
- Flere instrumenter kan i forhold til tidligere kvalificeres som sikringsinstrument og sikret post.	⊘	✓
2.3 Krav til effektivitetstest		
- Effektivitet skal kunne måles pålideligt.	✓	⊘
- Der skal være en forventning om at sikringsinstrumentet er yderst effektiv (prospektiv test).	✓	⊘
- Det skal kunne dokumenteres at sikringsinstrumentet tidligere har være yderst effektiv (retrospektiv test, 80-125%).	✓	⊘
- Der skal eksistere et økonomisk sammenhæng.	⊘	✓
- Kreditrisikoen må ikke dominere værdiændringer.	⊘	✓
- Den anvendte hedge ratio skal stemme overens med sikringsstrategien	⊘	✓
- Mulighed for rebalancering af sikringsforhold	⊘	✓
2.4 Ophør af regnskabsmæssig sikring		
- Frivillig ophør af regnskabsmæssig sikring er tilladt.	✓	⊘
- Delvis ophør af sikring	⊘	✓

Kilde: PwC – Hedge Accounting 2013, side 6 + egen tilvirkning

Jf. ovenstående tabel er lighederne og forskellene mellem IAS 39 og IFRS 9 for kriteriet for regnskabsmæssig sikring illustreret. Disse vil i nedenstående afsnit blive gennemgået.

5.2.1 Benævnelse og dokumentation

De gældende krav under IFRS 9 minder meget om dem, som er gældende for IAS 39 og skal være opfyldt fra sikringens begyndelse.

Jf. ovenstående tabel ses det, at enheder, der gør brug af regnskabsmæssig sikring efter IFRS 9, skal kunne benævne og have dokumentation på mange af de samme ting. For både IAS 39 og IFRS 9 skal enheder, der gør brug af regnskabsmæssig sikring, kunne benævne og dokumentere deres risikostyring og strategien bagved. Dvs. det skal dokumenteres, hvilke risici virksomhederne har, samt hvad de gør for at imødegå

disse og dermed sikrer sammenhæng mellem risici samt styringen heraf. Sikringsinstrumentet (derivatet), som anvendes til at sikre med, skal kunne identificeres. Herunder skal posten, som sikres med instrumentet, også være benævnt. Ud over at hele risikostyringen skal være dokumenteret, skal det yderligere dokumenteres, hvilken risiko som afdækkes af den enkelte sikring, og hvordan virksomheden sikrer, at det økonomiske sammenhæng imødekommer effektivitetskravene. De primære forskelle mellem IAS 39 og IFRS 9 går her mod effektivitetstesten samt den dynamiske dokumentationskrav. Ved effektivitetstesten havde man ved IAS 39 fokus på en retrospektiv test (bagudrettet test). Under IFRS 9 er man dog mere interesseret i en prospektiv test (fremadrettet test) – Vi vil komme nærmere ind på begge tilgangsmåder senere. I og med man ved, at IFRS 9 er mere interesseret i en prospektiv test, skal der vedlægges dokumentation på den forventede fremtidig beregnede ineffektivitet (hvis nogen).

Som tidligere skrevet er den anden primære forskel den dynamiske dokumentationskrav. Med dette menes der, at der under IAS 39 kun var krav om udarbejdelse af ens dokumentation én gang. Under IFRS 9 skal dokumentationen opdateres løbende, så man hele tiden sikrer at kravene overholdes. situationer, hvor det kan være nødvendigt at opdatere ens dokumentation, kan være i forbindelse med rebalancering af ens hedge ratio, eller når ens analyse af ineffektiviteten ændrer udfald. Herunder skal ens dokumentation også opdateres ved fortsat benyttelse af regnskabsmæssig sikring, når man overgår fra IAS 39 til IFRS 9.⁴⁶

5.2.2 Sikringsforhold

IAS 39 foreskrev, at sikringsforhold kun måtte bestå af kvalificerede sikringsinstrumenter og kvalificerede sikrede poster. Dette er stadig også gældende under IFRS 9 – dog er der nu flere instrumenter og poster, som kan kvalificeres som sikrede poster eller sikringsinstrumenter. Vi vil komme nærmere ind på disse senere.

5.2.3 Krav til effektivitetstest

Ens sikringseffektivitet er betegnelsen for, hvor stor en del andel af ens sikring som afdækker værdiændringer i dagsværdien eller pengestrømme af den sikrede post. Under IAS 39 var der krav, om at effektiviteten skulle kunne måles pålideligt, at den skulle forventes at være yderst effektiv, og at man kunne dokumentere, at den tidligere har været yderst effektiv. Her var der krav om, at sikringsforholdets effektivitet tidli-

---

⁴⁶ PwC - Hedge Accounting 2013, side 8–9

gere skulle være mellem 80–125%. Hvis forholdet ikke holdte sig inden for dette interval, ville sikringen op-
høre. PWC Insight⁴⁷ beskriver fjernelsen af 80–125% kravet for positivt og ser det, som at IASB har fjernet
en hindring for at anvende regnskabsmæssig sikring for mange risikostyringsstrategier. Grunden, til det er
positivt, at 80–125% kravet er fjernet er, fordi hvis man jf. IAS 39 havde en sikring som var effektiv med
81%, var det inden for 80–125% spændet. Dermed ville man havde lov til at aktivere sikringen, på trods af
at man havde 19% ineffektivitet. Yderligere, hvis ens sikring var 79% effektiv, skulle alle 100% i P/L. Fra et
risikostyring perspektiv er forskellen mellem 79 og 81% minimal – Dette tog IAS 39 dog ikke højde for.⁴⁸
Fremadrettet vil det dog være svært for 3. parter at vurdere, om sikringsforholdet overholder effektivitets-
kravene for regnskabsmæssig sikring, når 80–125% spændet er fjernet. Dette skyldes, man ikke længere
kan knytte sig op af nogle faste rammer for, hvornår noget er effektivt eller ej.

IFRS 9 introducerer tre effektivitetskrav som erstatter de gældende krav under IAS 39. Disse tre effektivitetskrav erstatter de gældende krav under IAS 39, og vil blive gennemgået nedenfor.

5.2.3.1 Økonomisk sammenhæng

Det første effektivitetskrav er, at der skal være en økonomisk sammenhæng mellem den sikrede post og sikringsinstrumentet. Altså skal der være en forventning om, at værdien af sikringsinstrumentet, og værdien af den sikrede post går i den modsatte retning, således værdiændringerne udligner hinanden. Man må derfor ikke sikre noget ud fra en sikkerheds betragtning om, at der måske kunne komme en uønsket værdiændring. IFRS 9 definerer ikke specifikt, hvordan man kan måle, om der en økonomisk sammenhæng mellem den sikrede post og sikringsinstrumentet. Derfor er det nødvendigt for enhederne at vurdere nogle faktorer, som kan være med til at identificere, om der er en økonomisk sammenhæng eller ej. Dette kan for eksempel være periode til udløb/handel, rente som modtages/betales, det nominelle beløb osv.

IASB citerer følgende: *“The mere existence of a statistical correlation between two variables does not, by itself, support a valid conclusion that an economic relationship exists.”*⁴⁹

Det er med ovenstående sagt ikke nok blot at beskrive, at man har to variabler med statistisk sammenhæng, for at konkludere en økonomisk sammenhæng. Som tidligere nævnt, skal man vurdere både kvalitative og kvantitative faktorer, som hænger sammen med virksomhedens risikostyring.

---

⁴⁷ PWC Insight er en kommentar fra publikationen “PWC Practical Guide, General hedge Accounting” om den nye regnskabsstandard.

⁴⁸ PwC - Hedge Accounting, side 11

⁴⁹ EY - Hedge Accounting 2014, side 32

Kravet for den økonomiske sammenhæng er nyt. Dog er det hele meningen med regnskabsmæssig sikring, at sikringen skal udligne en anden værdiændring, hvorfor enheder, som gør brug af regnskabsmæssig sikring, selvfølgelig også før kravet kom til havde fokus på dette. PWC udtrykker også gennem PWC insight, at på trods af kravet er nyt, ville det være tvivlsomt, at en enhed, som gør brug af sikringsinstrumenter, ikke har vedlagt den fornødne dokumentation for deres egen risikostyring.⁵⁰

Eksempel 6 - økonomisk sammenhæng

En enhed er udsat for valutaudsving i både Hong Kong dollar (HKD) og US dollar (USD), hvorfor enheden ønsker at mindske uønskede fluktuationer. Dette gør de ved at hedge mod valutakursudsving, dog kun for USD. Fordi HKD er låst mod USD i spændet 7,75 – 7,85 HKD pr. USD en sikring af USD vil også påvirke udsvingene for HKD, hvorfor man stadig vil mene den økonomiske sammenhæng er til stede.

Kilde: EY - Hedge Accounting 2014, side 32

5.2.3.1 Kreditrisiko

Det andet effektivitetskrav går på, at kreditrisiko af ens sikringsinstrument eller den sikrede post ikke må være dominerende ifm. værdiændringer på trods af, at den økonomiske sammenhæng er til stede. Dette vil ske, når ændringer knyttet til kreditrisikoen er betydelig større end ændringer i den generelle økonomiske sammenhæng mellem sikringsinstrumentet og den sikrede post. Hvis en dominans af kreditrisikoen er aktuelt, vil udligningen af risikoen som følge af sikringen ikke være effektiv.

Ovenstående er gældende for både sikringsinstrumenter og sikrede poster. Dog er det ikke alle typer af sikrede poster, som bærer kreditrisikoen. Kreditrisiko defineres som:

“Risk that one party to a financial instrument will cause a financial loss for the other party by failing to discharge an obligation”.⁵¹

Varelager og forventede fremtidige transaktioner vil som udgangspunkt ikke have denne omtalte kreditrisiko. Forventede fremtidige transaktioner vil kun i visse situationer indeholde kreditrisiko og afhænger af modparten samt modpartens situation. Hvis man antager at en virksomhed, som sælger et produkt til én

⁵⁰ PwC - Hedge Accounting 2013, side 7

⁵¹ EY - Hedge Accounting 2014, side 33

bestemt kunde i en udenlandsk valuta uden mulighed for at sælge produktet til andre, vil kreditrisikoen af den pågældende kunde indirekte påvirke virksomhedens forventede salg i den pågældende valuta.

Lån indeholder også altid krav om pantsætning eller sikkerhedsstillelse, hvorfor der ofte vil være et objekt, som imødegår kreditrisikoen. Herudover bærer ens forpligtelser enhedens egen kreditrisiko.⁵²

Eksempel 7 - Kreditrisiko

Antag, at en bank ønsker at sikre renterisikoen for en portefølje af lån, som har samme kreditrisiko. Banken skal kun sikre de pengestrømme, som de forventer at få igen. Dvs., hvis de forventer at få 95% af alle pengestrømme i låneporteføljen, må banken kun sikre de 95%. En sikring på over 95% vil resultere i en oversikring og vil også øge risikoen for, at værdiændringen domineres af kreditrisikoen, hvis denne er højere på de sidste 5 %.

Kilde: EY, Hedge Accounting, under IFRS 9, side 34.

5.2.3.1 Hedge ratio

Det sidste effektivitetskrav, som implementeres i forbindelse med IFRS 9 implementeringen, er kravet om "hedge ratio". Hedge ratio er defineret som forholdet mellem den sikrede post som man gerne vil sikre og sikringsinstrumentet, som man anvender til at sikre den sikrede post med. IFRS 9 kræver, at ens hedge ratio anvendt til regnskabsmæssig sikring skal være i overensstemmelse med ens risikostyring. Hvis der opstår ubalance mellem ens sikring og ens risikostyring, skal denne justeres. I nogle tilfælde vil det dog ikke være muligt at undgå en ubalance. Hvis dette er tilfældet, vil en ubalance ikke medføre, at sikringen ikke imødegår kravene for regnskabsmæssig sikring, hvorfor sikringen stadig vil være tilladt.

Regnskabsstandarderne kræver dog samme hedge ratio anvendt til regnskabsmæssige formåle værende forskellig for den anvendte for ens risikostyring, hvis det viser sig, at en overensstemmelse i hedge ratio regnskabsmæssigt og risikostyringsmæssigt alligevel ville skabe ineffektivitet.

Eksempel 8 - Hedge ratio

Lad os sige, at en virksomhed ønsker at sikre 900 ton olie med en terminkontrakt, således at de kan købe olien til en fast pris. Terminkontrakterne udbydes dog kun i mængder af 200 ton, hvorfor virksomheden enten må sikre olien med 5 kontrakter til samlet 1.000 ton olie eller med 4 kontrakter til samlet 800 ton

⁵² PwC - Hedge Accounting 2013, side 8

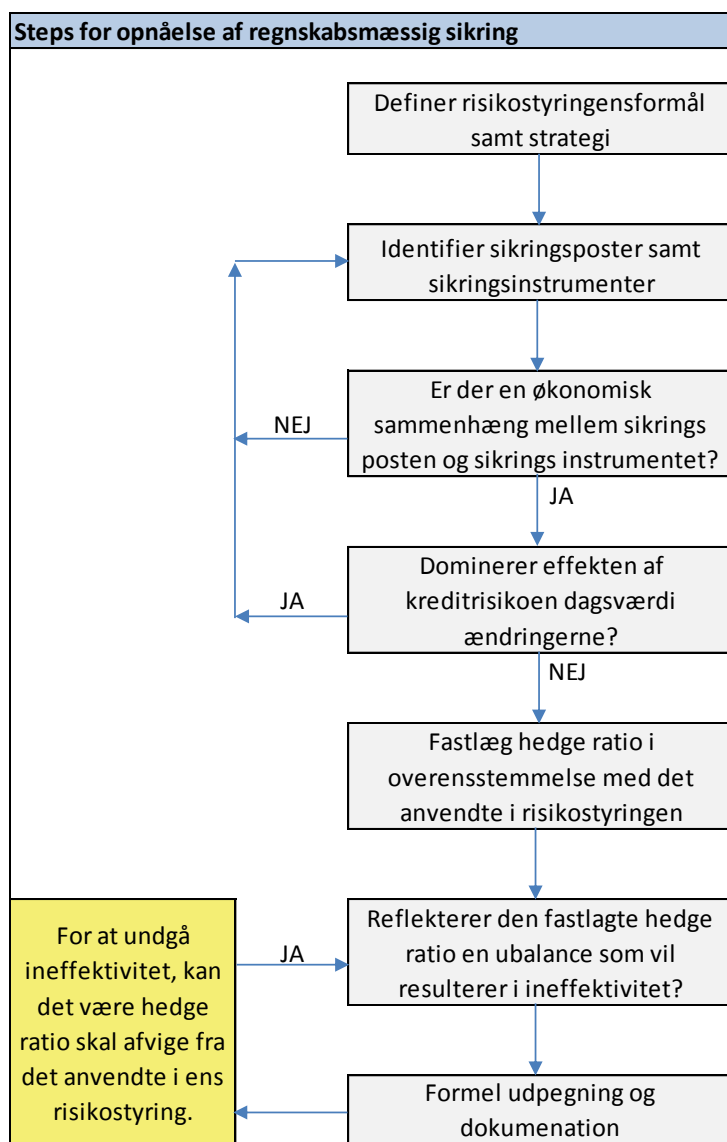
olie. Man kan altså her ikke undgå en ubalance mellem det, som man sikrer med, og det man sikrer mod. Sikringen vil i dette tilfælde stadig være tilladt og iom. anvendelse af regnskabsmæssig sikring, da en 1:1 balancering af ens hedge ratio ikke vil være muligt. Den ineffektive del vil dog blive indregnet i P/L.

Kilde: Egen tilvirkning

Eksemplet ville også være tilladt under IAS 39. Test om sikringen stadig var effektiv jf. IAS 39 ville dog bl.a. tage udgangspunkt i kriterierne for 80–125% kravene.

Ovenstående gennemgang af kriterierne for regnskabsmæssig sikring kan illustreres på følgende vis:

Figur 6 – Steps for opnåelse af regnskabsmæssig sikring

Kilde: Egen tilvirkning med inspiration fra publikation fra EY, hedge accounting under IFRS 9

Illustrationen indikerer, hvilke betingelser man ved opnåelse af regnskabsmæssig sikring skal overholde.

5.2.3.1 Rebalancering

Ved implementeringen af IFRS 9 har man nu mulighed for at rebalancere ens eksisterende sikringsforhold mellem ens sikrede post og sikringsinstrumentet. Formålet med rebalancering er at justere ens sikringsforhold, således ens hedge ratio bliver ved med at opfylde effektivitetskravene. Dette muliggør enheder at justere sikringsforhold i tilfælde af mængden i den sikrede post, sikringsinstrumentet eller omstændighederne ændres og resulterer i ubalance. Hvis nogle af disse forhold tidligere blev ændret, var man jf. IAS 39 nødt til at ophøre den regnskabsmæssige sikring og etablere en ny. Ved IFRS 9 kan man altså justere ens nuværende regnskabsmæssige sikring. Det er et krav, at man forud for rebalanceringen opgør og bogfører sikringens ineffektivitet og indregner dette i P/L. Som tidligere nævnt skal ens dokumentation hele tiden være ajourført, hvorfor dokumentationen efter rebalancering skal opdateres. Rebalancering understøtter dermed princippet om, at der skal være en sammenhæng mellem ens regnskabsmæssige sikring og ens risikostyring.

Det er dog ikke i alle tilfælde, at rebalancering er muligt. Det er aktuelt i tilfælde af kreditrisiko, som er dominerende, og risikostyringsformålet ændres, og i disse tilfælde bliver man nødt til at ophæve den regnskabsmæssige sikring.

Rebalancering kan ske på følgende måder:

- Øge/mindske volumen af den sikrede post.
- Øge/mindske volumen af det sikrede instrument.

Rebalancering understøtter overgangen af formålet med IFRS 9 – Dog ser PWC insight kravene for rebalancering som værende byrdefuldt. PWC anser det som værende byrdefuldt, da det kræver en del ressourcer, hvorfor de anser det som en pragmatisk beslutning at rebalancere og skal ses, som noget man gør isf. at ophæve sikringsforholdet. Dog vurderer PWC, også at hvis man har styr på sin risikostyring og strategi, samt at ens økonomiske forhold er stabil, vil man sjældent gøre brug af rebalancering. PWC understøtter denne påstand med, at der selvfølgelig altid vil være nogen volatilitet i sikringsforhold. Dog hvis ens hedge ratio er korrekt og i om. med ens risikostyring, udtrykker PWC, at rebalancering kun skal ske når:

*“If the ideal hedge ratio changes significantly”*⁵³

5.2.4 Ophør af regnskabsmæssig sikring

Ifølge IAS 39 kunne man frivilligt ophøre den regnskabsmæssige sikring ved at ophøre sikringsforholdet. Et frivilligt ophør af et sikringsforhold kunne i praksis finde sted grundet mange årsager. Eksempler herpå kunne være:

- Høj administrativ belastning som kunne gøre regnskabsmæssig sikring byrdefuld og dyr
- Alt afhængig af hvorledes effektiviteten fungerede, kunne en anden indgangsvinkel til regnskabsmæssig sikring kunne blive aktuelt.

Under IFRS 9 har virksomheder ikke mulighed for frivillig ophør af sikringer. Under IFRS 9 er det ikke tilladt i følgende tilfælde:

- Hvis den regnskabsmæssige sikring stadig er i overensstemmelse med risikostyringens formål.
- Hvis den regnskabsmæssige sikring opfylder de øvrige kriterier under IFRS 9.⁵⁴

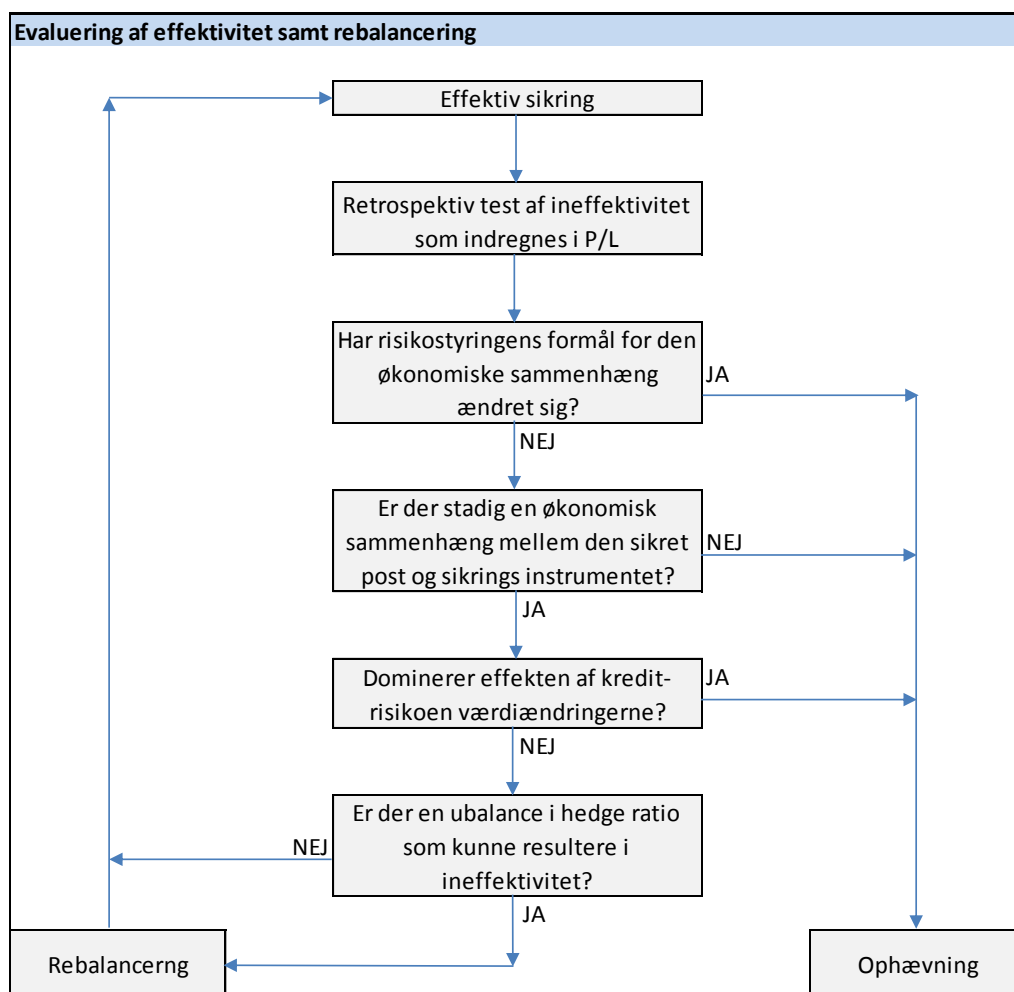
Regnskabsmæssig udløb hænger sammen med rebalancering, da man ved vurdering af ens sikring ikke er effektiv, enten bliver man nødt til at rebalancere eller ophæve sikringen helt. Dette kan illustreres på følgende måde og opsummerer ovenstående gennemgang samt afsnit for rebalancering jf. afsnit 4.2.3.1.

---

⁵³ PwC - Hedge Accounting 2013, side 9–10

⁵⁴ IFRS 9: 6.5.6

Figur 7 – Evaluering af effektivitet samt rebalancering

Kilde: Egen tilvirkning med inspiration fra EY - Hedge Accounting, 2014 side 39

5.2.4.1 Delvis ophør

Med implementeringen af IFRS 9 introduceres det, som betegnes, som "delvis ophør" af regnskabsmæssig sikring. Delvis ophør vil sige, at man nu efter IFRS 9 ikke behøver at ophæve ens sikring fuldt ud, men hvor man nu kan lade en resterende del af sikringsforholdet være stadig gældende. Delvis ophør kan efter IFRS 9 benyttes, når kun dele af ens sikringsforhold lever op til kravene for regnskabsmæssig sikring. Dette kan f.eks. være nødvendigt ved:

- Rebalancering af et sikringsforhold, hvor ens hedge ratio kan blive justeret, hvilket kan være konsekvensen af, at man har reduceret den sikrede post. Den del af den sikrede post, som ikke længere indgår i sikringsforholdet, kan altså håndteres ved delvis ophør af sikringen efter IFRS 9. Ved IAS 39 skulle hele sikringen ophøre.

- Sikring af en fremtidig forventet transaktion, hvor sandsynligheden for salget finder sted ikke længere er høj – der kan delvis ophør tages i brug ift. at ophæve den del af salget fra sikringsforholdet, som der ikke længere er høj sandsynlighed for bliver solgt. Også her ville hele sikringsforholdet skulle ophæves under IAS 39.⁵⁵

Forholdet mellem hvornår en virksomhed kan gøre brug af delvis og fuldt ophør er illustreret jf. nedenstående tabel:

Figur 8 – Oversigt over ligheder og forskelle ved delvis og fuldt ophør

Scenarie	Delvis ophør	Fuldt ophør
- Risikostyringsformålet har ændret sig og stemmer ikke overens med sikringen.	✓	✓
- Ingen økonomisk sammenhæng mellem den sikrede post og sikringsinstrumentet.	⊘	✓
- Effekten af kreditrisikoen dominerer værdiændringer af sikringsforholdet.	⊘	✓
- Som følge af rebalanceringen er andelen af den sikrede post eller sikringsinstrumentet reduceret.	✓	⊘
- Sikringsinstrumentet udløber.	⊘	✓
- En del eller hele sikringsinstrumentet er enten solgt eller udløbet.	✓	✓
- En del eller hele den sikrede post er enten solgt eller udløbet.	✓	✓

Kilde: Egen tilvirkning med inspiration fra EY - Hedge Accounting 2014, side 44

Som det af ovenstående tabel kan ses kan man enten gøre brug af delvis ophør eller fuldt ophør, hvis ens risikostyringsformål ikke stemmer overens med sikringen. Jf. IFRS 9 skal man altså ophøre den del af sikringen, som ikke stemmer overens med det nye risikostyringsformål.

“Application guide” til IFRS 9 stiller tre eksempler til rådighed i forhold til at demonstrere, hvorledes der kan ske en ændring i virksomhedens risikostyringsformål, samt hvordan man ved hjælp af delvis sikring kan håndtere dette. Vi har medtaget det ene eksempel i denne afhandling jf. nedenstående.

Eksempel 9 - Anvendelse af delvis ophør af sikring⁵⁶

Antag en virksomhed som er finansieret med 1.000 DKK i lån med variable rente. Jf. deres risikostyringspolitik skal virksomhedens finansiering bestå af mellem 20 – 40% i fast rente. For at opnå virksomhedens risikostyringspolitik er der brug for sikring af den variable rente på mellem 20 – 40%. Dette opnår virksomheden med

⁵⁵ IFRS 9: B6.5.27

⁵⁶ IFRS 9: B6.5.24

indgåelse af en renteswap på 300 DKK af deres lån svarende til 30%. Formålet med renteswappen er at modtage tilsvarende den variable rente, som man betaler, mod et fast fee. Efter indgåelse af renteswappen har virksomheden nu opnået deres risikostyrings formål, da de nu har afdækket 30% med en fast rente.

Året efter optager virksomheden et fastforrentet lån på 500 DKK og samtidig ændrer virksomhedens deres risikostyringsformål til 40%. Altså vil de nu have afdækket 40% af deres variable lån med en fast rente.

Begge ovenstående scenarier kan illustreres med følgende:

	1. scenarie		2. scenarie	
	Variabel rente	Fast rente	Variabel rente	Fast rente
Lån	100	0	100	50
Renteswap	-30	30	-30	30
Total	70	30	70	80
Procent andel	70%	30%	47%	53%

Jf. ovenstående afdækker virksomheden i 2. scenarie 53%, hvilket ikke er i om. deres risikostyrings formål som er på 40%. Konsekvensen af ovenstående er nu, at virksomheden ikke længere har brug for hele påvirkningen af deres renteswap, hvorfor de bliver nødt til at ophæve en andel af den for at nå risikostyringsformålet, hvilket er dette et delvis ophør muliggør. For at opnå afdækning af deres finansiering på 40%, må renteswappen kun afdække 100 DKK. Hvis denne reguleres til dette, vil virksomhedens finansiering opnå et forhold på 40% <> 60%, hvilket er illustreret jf. nedenstående:

	3. scenarie	
	Variabel rente	Fast rente
Lån	100	50
Renteswap	-10	10
Total	90	60
Procent andel	60%	40%

Kilde: EY – Hedge Accounting 2014, side 45 + egen tilvirkning

5.3 Hvilke forskelle og ligheder er der ved klassifikation af sikringsinstrumenter

Figur 9 – Oversigt over forskelle og ligheder ved klassifikation af sikringsinstrumenter

Beskrivelse	IAS 39	IFRS 9
3) Klassifikation af sikringsinstrumenter		
3.1 Derivater		
Derivater kan betegne som sikringsinstrumenter	✓	✓
3.2 Primære finansielle instrumenter		
- Sikring tilladt ved hedging af udenlandsk valuta	✓	✓
- Sikring af øvrige hedges er også tilladt i målt til dagsværdi via P/L	⊘	✓
3.3 Indbyggede derivater		
- Indbyggede derivater er tilladt som sikringsinstrumenter	✓	✓
* Kun tilladt hvis indbygget i finansielle forpligtelser og ikke finansielle kontrakter	⊘	✓
3.4 Optioner		
- Regulering af tidsværdien af en option sker udelukkende via P/L	✓	⊘
- Regulering af tidsværdien af en option afhænger af om den hedgede enhed er transaktionsrelateret eller tidsrelateret.	⊘	✓
3.5 Terminkontrakter		
- Indregning af terminkontrakter sker enten til termins kurs eller spot kurs	✓	✓
- Regulering af terminspræmien af en terminkontrakt afhænger af om den hedgede enhed er transaktionsrelateret eller tidsrelateret.	⊘	✓

Kilde: PwC – Hedge Accounting 2013, side 14 + egen tilvirkning

Jf. ovenstående tabel er lighederne og forskellene mellem IAS 39 og IFRS 9 for kriteriet for regnskabsmæssig sikring illustreret. Disse vil i nedenstående afsnit gennemgås.

5.3.1 Derivater

Som vist i ovenstående tabel kan derivater betegnes som sikringsinstrument efter både IAS 39 og IFRS 9.

Dog kan en udstedt option kun bruges som sikringsinstrument til en købt option, idet den kun her vil kunne være effektiv.⁵⁷

Der henvises til eksempel 2, jf. afsnit 2.3 for et simpelt eksempel af brug af derivat som sikringsinstrument.

5.3.2 Primære finansielle instrumenter

Efter IAS 39 kunne primære finansielle instrumenter kun benævnes som sikringsinstrument til at sikre valutarisici. Efter IFRS 9 kan primære finansielle instrumenter også benævnes som sikringsinstrument til sikring

⁵⁷ IAS 39: AG94

af valutarisici. Egenkapitalinstrumenter, der måles til dagsværdi igennem OCI, som beskrevet i afsnit 5.1.1, kan dog ikke benævnes som sikringsinstrument, idet de ikke påvirker P/L.

Primære finansielle instrumenter som måles til dagsværdi gennem P/L kan efter IFRS 9 nu også benævnes som sikringsinstrumenter til andre risici, dog med undtagelse af finansielle forpligtelser der måles til dagsværdi, hvis ændringer i forpligtelsens egen kreditrisiko præsenteres i OCI.⁵⁸

Det må derfor siges, at reglerne for benævnelse af primære finansielle instrumenter giver flere muligheder for, at virksomheden kan vise sin risikostyring i regnskabet efter IFRS 9.⁵⁹

5.3.3 Indbyggede Derivater

Et indbygget derivat eller et integreret derivat er en bestemmelse i en kontrakt, der er afhængig af anden underliggende aktiv, pris eller rente, der således kan ændre kontraktens pengestrømme. Både IAS 39 og IFRS 9 giver mulighed for at benævne det indbyggede derivat som sikringsinstrument.

Efter IFRS 9 gælder der særlige regler for hhv. finansielle aktiver og finansielle forpligtelser.

For finansielle aktiver giver IFRS 9's indregnings- og målingsregler ikke længere mulighed for at separere det indbyggede derivat fra kontrakten, hvorfor det indbyggede derivat i finansielle aktiver ikke kan benævnes som sikringsinstrument. Dette var muligt efter IAS 39. Virksomheden kan i stedet benævnes hele derivatet til dagsværdi igennem P/L som sikringsinstrument. Dog skal benævnelse til dagsværdi igennem P/L vælges ved første indregning af derivatet.

For finansielle forpligtelser kan det indbyggede derivat fortsat separeres fra kontrakten, hvorfor det også kan benævnes som sikringsinstrument.⁶⁰

5.3.4 Optioner

Som beskrevet i afsnit 2.2 består værdien af en option af dens indre værdi og dens tidsværdi. Efter IAS 39 kan både hele optionen benævnes som sikringsinstrument eller blot dens indre værdi ved, at adskille den fra tidsværdien. Idet tidsværdien falder over optionens levetid og ikke er afledt af det underliggende aktiv, som dens indre værdi er, risikerer virksomheden, hvis hele optionen benævnes som sikringsinstrument, at sikringsforholdet ikke forbliver effektivt. Derimod vil tidsværdien, hvis virksomheden vælger at nøjes med

---

⁵⁸ PwC - Hedge Accounting 2013, side 15.

⁵⁹ PwC - Hedge Accounting 2013, side 15.

⁶⁰ PwC - Hedge accounting 2013, side 15.

at benævne optionens indre værdi skulle reguleres løbende over P/L. Dette vil kunne give større udsving i P/L, hvilket formålet med hedge accounting er at minimere.

Efter IFRS 9 kan virksomheden fortsat vælge mellem at benævne hele optionen eller kun optionens indre værdi som sikringsinstrument til den sikrede risiko. Dette er et valg i regnskabspraksis, og bliver derfor obligatorisk for andre optioner. Efter IFRS 9 behandles tidsværdien som en slags sikkerhed til optionsholderen, hvor tidsværdien føres i OCI ved første indregning. Den efterfølgende behandling af tidsværdien afhænger af den sikrede posts karakteristika, hvor der skelnes mellem en tidsrelateret sikret post og en transaktionsrelateret sikret post⁶¹.

5.3.4.1 Tidsbaseret sikret post

Der er tale om en tidsbaseret sikret post, hvis der f.eks. sikres råvarer på et varelager i 12 måneder fra den 1. juli med en råvareoption med en tilsvarende udnyttelsesperiode, således at råvarene kan sælges til en bestemt pris de næste 12 måneder.⁶²

Behandlingen af denne options tidsværdi kan beskrives således:

Tidsværdien sættes for overskuelighedens skyld til 1.200 kr., som ved første indregning ville skulle indregnes i balancen. Tidsværdien vil så skulle systematisk og rationelt afskrives igennem P/L over de 12 måneder. IFRS giver ingen uddybning af systematik og rationelt. Ernst & Youngs (EY) fortolkning af dette er, at en lineær afskrivning er tilstrækkelig.⁶³ Reguleringen til tidsværdiens dagsværdi skal også foretages, denne værdiregulering skal føres i OCI, som forskellen mellem afskrivningen og den reelle regulering.⁶⁴

Eksempel 10 - Tidsbaseret sikret post:

En virksomhed udsteder en 7-årig obligation med variabel rente og ønsker at beskytte sig imod en stigning i deres renteudgifter de næste to år. Virksomheden køber derfor en "interest rate cap", der er en aftale, hvorfor man modtager betalinger til rentebetalinger, hvis renten stiger til over en bestemt strikekurs⁶⁵, med en løbetid på to år. Det er kun optionens indre værdi der benævnes som sikringsinstrument.

⁶¹ IFRS 9: 6.5.15

⁶² IFRS 9: 6.5.15 (c)

⁶³ EY - Hedge Accounting 2014, side 52.

⁶⁴ EY - Hedge Accounting 2014 side 52.

⁶⁵ <http://www.riskencyclopedia.com/articles/cap/> (den 2. maj 2016)

Ved benævnelse af sikringsforholdet er tidsværdien 20.000, som afskrives lineært i P/L over optionens periode, 2 år. Der vil derfor blive afskrevet med 10.000 om året. Ved udgangen af år 1 er tidsværdien 13.000. Forskellen på værdiændringen og afskrivningen vil så blive placeret på en reserve i egenkapitalen.

Posteringsene i de to år kan illustreres således:

(1.000 DKK.)	År 1	År 2
Egenkapitalreserve primo	-	3
Værdiændringer i tidsværdi	-7	-13
afskrivning af tidsværdi ved indgåelse	10	10
Egenkapitalreserve ultimo	3	-
Påvirkning i OCI	3	-3
Påvirkning i P/L	-10	-10

Kilde: EY - Hedge accounting 2014, side 53.

Havde der været tale om sikring af et egenkapitalinstrument, hvis dagsværdi regulering føres i OCI, ville tidsværdien ligeledes skulle føres i OCI og dermed ikke ramme P/L.⁶⁶

Hvis dette eksempel var behandlet efter IAS 39, skulle hele værdiændringen i tidsværdien reguleres i P/L, hvilket vil give en mere volatil P/L. IFRS 9's behandling af tidsværdien giver således mindre volatilitet i P/L, idet tidsværdiens afskrives lineært i P/L.

5.3.4.2 Transaktionsbaseret sikret post

Der er tale om en transaktionsbaseret sikret post, hvis den sikrede post er én transaktion, hvilket f.eks. kunne være sikring af køb af et større aktiv.⁶⁷

Ved en transaktionsbaseret sikring skal tidsværdien værdireguleres i OCI og placeres på en egenkapitalreserve. Hvis den sikrede post resulterer i en indregning af en ikke-finansiell post, f.eks. en maskine, skal tidsværdien omklassificeres som en basisjustering til den indregnede post, når transaktionen finder sted.⁶⁸

Eksempel 11 - Transaktionsbaseret sikret post

I første kvartal planlægger en produktionsvirksomhed at købe en ny produktionsmaskine. Det forventes at maskinen leveres i tredje kvartal og med en pris på 5 MSEK. Virksomheden har NOK som funktionel valuta,

⁶⁶ EY - Hedge accounting 2014, side 51.

⁶⁷ IFRS 9: 6.5.15 (b)

⁶⁸ IFRS 9: 6.5.15

og er derfor eksponeret med en valutarisiko på denne fremtidige transaktion. Virksomheden tegner en call option til at købe 5 MSEK, idet den ønsker at sikre risikoen, mod at den norske krone falder. Det er kun optionens indre værdi der benævnes som sikringsinstrument.

Ved indgåelse er optionens tidsværdi 30.000 NOK, efterfølgende falder den til 16.000 NOK i første kvartal og til 7.000 NOK i andet kvartal.

Behandlingen af tidsværdien kan illustreres således:

(1.000 DKK.)	Q1	Q2	Q3
Egenkapitalreserve primo	-	-14	-23
Værdiændringer i tidsværdi	-14	-9	-7
Basisjustering til maskine	-	-	30
Egenkapitalreserve ultimo	-14	-23	-
Påvirkning i OCI	-14	-9	-7

Kilde: EY - Hedge accounting 2014, side 53

Efter IAS 39 skulle værdi ændringerne i tidsværdien reguleres i P/L. IFRS 9 giver således også mindre volatilitet i P/L ved sikring af en transaktionsrelateret post idet værdireguleringerne foretages i OCI.

Eksempel 10 og 11 tog udgangspunkt i at optionens kritiske betingelser matcher den sikrede post, hvilket ikke altid er tilfældet. Behandlingen af tidsværdien vil så være anderledes hvis hele tidsværdien ikke relatere sig til den sikrede post. Der skal så opgøres en hypotetisk tidsværdi i en hypotetisk option, hvis kritiske betingelser matcher den sikrede post, som afgør den regnskabsmæssige behandling af den reelle tidsværdi. Den regnskabsmæssige behandling afhænger af om hvilken tidsværdi der er størst benævnelse af sikringsforholdet.⁶⁹

Hvis den reelle tidsværdi er større en den hypotetiske tidsværdi ved benævnelse, skal den hypotetiske tidsværdi dagsværdireguleres i OCI. Forskellen mellem dagsværdireguleringerne af den reelle tidsværdi og den hypotetiske tidsværdi skal derefter føres i P/L, idet denne del ikke relatere sig til den sikrede post. Såfremt der er at gøre med en tidsrelateret sikret post, skal den hypotetiske tidsværdi afskrives på systematisk og rationel basis fra OCI til P/L over perioden.

⁶⁹ IFRS 9: B6.5.32

Hvis den hypotetiske tidsværdi er større end den reelle tidsværdi ved benævnelse, skal den laveste af den akkumuleret dagsværdiændring af den reelle og den hypotetiske tidsværdi føres i OCI. Det resterende forskel mellem de to dagsværdier skal føres i P/L. Såfremt der er at gøre med en tidsrelateret sikret post, skal den reelle tidsværdi afskrives på systematisk og rationel basis fra OCI til P/L over perioden.⁷⁰

5.3.5 Terminskontrakter

Som nævnt i afgangsprjektets punkt 2.2, kan en terminskontrakt opdeles i en spotkurs og en terminspræmie, hvilket tilsammen giver terminskursen. Terminspræmien skal ses som tidsværdien behandles i optioner.

IAS 39 giver mulighed for både at benævne spotkurs eller terminskursen. Hvis det kun er spotkursen, der benævnes skal terminspræmien reguleres til dagsværdi igennem P/L, hvilket kan give volatilitet i P/L. Hvis hele instrumentet benævnes, vil der som ved optioner kunne forekomme ineffektivitet. Dog kan monetærer aktiver og forpligtelser i fremmed valuta kun indregnes til spotkurs, grundet reglerne i IAS 21⁷¹.

IFRS 9 giver mulighed for behandling af terminspræmie lignende behandlingen af tidsværdi; Dagsværdiregulering af terminspræmien føres i OCI og akkumuleres i en reserve i egenkapitalen. Behandlingen af terminspræmien afhænger ligesom tidsværdien af, om der er tale om en transaktionsbaseret sikret post eller en tidsbaseret sikret post. Behandlingen er den samme som behandlingen af tidsværdien, hvorfor dette ikke beskrives yderligere. Denne mulighed kan, modsat muligheden for opdeling af optioner, vælges fra kontrakt til kontrakt.⁷²

IFRS 9 giver ligeledes mulighed for at separere valuta basis spreads fra terminskontrakten. Valuta basis spread er prisen på, at bytte valuta på et givet tidspunkt, som følge af renteforskelle i de to valutaer fra terminskontrakten. Behandling den samme som ved ovenstående.⁷³

---

⁷⁰ EY - Hedge Accounting 2014, side 54

⁷¹ IAS 21 er regnskabsstandarden for valutaomregning.

⁷² IFRS 9: B6.5.34

⁷³ EY - Hedge accounting 2014, side 57

5.4 - Hvilke forskelle og ligheder er der ved klassifikation af sikrede poster?

Figur 10 - Oversigt over forskelle og ligheder ved klassifikation af sikringsinstrumenter

Beskrivelse	IAS 39	IFRS 9
4) Klassifikation af sikrede poster		
4.1 Definition af en sikret post		
- En sikret post kan være et aktiv eller passiv, en ikke indregnet fast aftale, en forventet fremtidig transaktion eller en udenlandsk nettoinvestering	✓	✓
- Kan enten være en enkel post eller en gruppe af poster	✓	✓
4.2 Sikring af risiko komponenter		
- Mulighed for at sikre risikokomponenter af finansielle poster	✓	✓
- Mulighed for at sikre risikokomponenter af ikke finansielle poster	⊘	✓
4.3 Nettopositioner		
- Mulighed for sikring af nettopositioner	⊘	✓
4.4 Sikrer lag af poster		
- Udelukkende sikring af hele grupper ved sikring af dagsværdi	✓	⊘
- Sikring af lag af grupper for både sikring af pengestrømme og sikring af dagsværdi	⊘	✓
4.5 Aggregeret eksponering		
- Aggregeret eksponering hvor der indgår derivater er tilladt som en sikret post.	⊘	✓

Kilde: Egen tilvirkning med inspiration fra PwC – Hedge Accounting 2013, side 18

Jf. ovenstående tabel er lighederne og forskellene mellem IAS 39 og IFRS 9 ved klassifikation af sikrede poster illustreret. Disse vil i nedenstående afsnit gennemgås.

5.4.1 Definition af en sikret post

Under både IAS 39 og IFRS 9 kan en sikret post være et aktiv eller et passiv, en ikke indregnet fast aftale, en forventet transaktion eller en udenlandsk nettoinvestering. Definitionen jf. IAS 39 er følgende:

“A hedged item can be of recognised asset or liability, an unrecognised firm commitment, a forecast transaction or a net investment in a foreign operation”⁷⁴

Hvis den sikrede post er en forventet fremtidig transaktion, skal der være høj sandsynlighed for at salget indgår. Ydermere kan en sikret post også under både IAS 39 og IFRS 9 være en enkelt post eller en gruppe af poster.⁷⁵

⁷⁴ IAS 39: 78

⁷⁵ PwC - Hedge Accounting 2013, side 18

Efter IAS 39 kan en gruppe af poster kun leve op til kravene for en sikret post hvis:

- Gruppen af poster består af poster som alle individuelt kan indregnes som sikrede poster.
- De enkelte poster i gruppen individuelt deler den samme risiko.
- Ændringen i dagsværdien for hver enkelt post forventes at være nogenlunde proportional i forhold til ændringen for den samlede gruppe.

Jf. ovenstående må man altså gerne sikre en gruppe af tilgodehavender i fremmed valuta med én terminskontrakt, da de deler samme risiko, og når det netop er valutarisikoen, som man afdækker med terminskontrakten. Dermed må man ikke sikre prisen for en gruppe af forskellige aktier med et instrument, da det ikke kan forventes, at de enkelte aktiers udsving vil være nogenlunde proportional.

Efter IFRS 9 har definitionen af en sikret post ikke ændret sig, og som tidligere skrevet er det også her muligt at sikre grupper af poster. Kravene hertil har dog ændret sig en smule, hvorfor det efter IFRS 9 er muligt at sikre grupper af poster, hvis:

- Gruppen af poster består af poster som alle individuelt kan indregnes som sikrede poster.
- De enkelte poster i gruppen individuelt deler den samme risiko.
- Gruppen af poster behandles sammen som en gruppe af risiko styringsmæssige årsager.⁷⁶

Hvis man sammenligner kravene efter IAS 39 og IFRS 9, kan man konkludere, at kravene efter IFRS 9 for sikring af grupper af poster, er blevet lempet. Dette kan konkluderes ud fra, at dagsværdien for hver enkelt post i gruppen efter IAS 39 skulle være nogenlunde proportional i forhold til ændringen for den samlede gruppe. Efter IFRS 9 behøver dagsværdi ændringen ikke at være proportional i forhold til ændringen for den samlede gruppe. Her er der blot krav om, at gruppen af poster skal behandles sammen som én gruppe af risikostyringsmæssige årsager. Hvis vi tager eksemplet fra før, hvor vi havde en gruppe af forskellige aktier med en prisrisiko, der var det efter IAS 39 ikke muligt at sikre prisen for gruppen. Det vil dog være efter IFRS 9, hvis virksomheden kan dokumentere, at de behandler gruppen som én gruppe af risiko styringsmæssige årsager.

---

⁷⁶ IFRS 9, 6.6.1

5.4.2 Sikring af risiko komponenter

Som illustreret i ovenstående tabel er det jf. IAS 39 kun muligt at sikre risiko komponenter for finansielle poster, hvorimod IFRS 9 også tillader sikring af risiko komponenter for ikke finansielle poster. Ændringen hertil kræver dog en større indsigt for virkelig at forstå, hvad det er, som er ændret. Dette vil i følgende afsnit gennemgås.

IAS 39 definerer følgende: *“If the hedged item is a financial asset or financial liability, it may be af hedged item with respect to the risks associated with only a portion of its cash flows or fair value provided that effectiveness can be measured.”*⁷⁷

Hvis man fortolker ovenstående, står der, at hvis en sikret post er en finansiell post, kan en andel af postens komponenter sikres for de risici som vedrører pengestrømmene eller dagsværdiændringer - såfremt effektiviteten kan måles. Effektiviteten kan måles, hvis risikokomponenten som man sikrer, kan måles separat og pålideligt.

Ydermere står der i IAS 39 følgende om benævnelse af ikke finansielle poster som sikret poster:

*“If the hedged item is a non-financial asset or non-financial liability, it shall be designated as a hedged item (a) for foreign currency risks, or (b) in its entirety for all risks...”*⁷⁸

IAS 39 regelsætter altså, at håndtering af sikret poster af ikke finansielle poster skal ske i sin helhed, medmindre der er tale om valutarisici. Yderligere i samme afsnit uddyber standarden, at denne begrænsning er sat, grundet det er komplekst at isolere og måle den nøjagtige andel af pengestrømme og dagsværdi ændringer knyttet til den enkelte risiko udover valutarisici.

Konsekvenserne ved ovenstående begrænsninger er altså, at man under IAS 39 ikke har mulighed for at sikre enkelte risikokomponenter, hvis den sikrede post ikke er en finansiell post. Et eksempel på en ikke finansiell post er fx et varelager. PWC Insight har udarbejdet et eksempel for at tydeliggøre, hvilke konsekvenser reglerne efter IAS 39 havde. Vi har gennemgået dette eksempel jf. nedenstående:

---

⁷⁷ IAS 39: 81

⁷⁸ IAS 39: 82

Eksempel 12 - Konsekvensen ved IAS 39s håndtering af sikrede poster for ikke-finansielle poster.

Antag en virksomhed, har indgået en kontrakt om at købe aluminiumsdåser. Prisen på aluminiumsdåserne afhænger af markedsprisen på aluminium, produktionsomkostninger for at omdanne aluminiumsblokke til aluminiumsdåser samt en ønsket margin af sælger, som påvirkes af øvrige omkostninger, som sælger har.

Ovenstående faktorer kan påvirkes af prisrisikoen, hvor den største risiko er prisen på aluminium, da denne er påvirket af markedet generelt. Virksomheden ønsker derfor at sikre prisen på aluminium ved indgåelse af futurekontrakt for prisen for aluminium, hvorfor denne herefter ville være den sikrede risikokomponent i sikringsforholdet. Dette er dog ikke muligt under IAS 39. Som tidligere skrevet er det ikke muligt at sikre enkelte risikokomponenter af ikke finansielle poster. Derfor bliver virksomheden efter IAS 39 nødt til at sikre alle priskomponenter. Det vil dog resultere i ineffektivitet som skal bogføres over P/L - herunder hvis ineffektiviteten er større end det tilladte under IAS 39 ophører sikringen.

Kilde: PWC, Practical guide, General hedge accounting, side 19

Som tidligere skrevet er det under IFRS 9 nu muligt at indregne risiko komponenter af ikke finansielle poster som sikrede poster. Her til foreskriver IFRS 9 følgende:

“Risk components; To be eligible for designation as a hedged item, a risk component must be a separately identifiable component of the financial or the non-financial item, and the changes in the cash flows or the fair value of the item attributable to changes in that risk component must be reliably measurable.”⁷⁹

Hvis man tog udgangspunkt i eksemplet fra før, ville man altså efter IFRS 9 kunne nøjes med at sikre sig mod pris risikoen for aluminium.

Når man skal vurdere om komponenterne i posten kan indregnes som en sikret post, kan vurderingen deles op i to forhold. Risiko komponenter, som eksplicit er specificeret i kontrakten, er den ene type af risiko komponenter. Disse kan identificeres, separeres og måles pålideligt, da de direkte står skrevet i kontrakten. Øvrige risiko komponenter er dem, som ikke eksplicit står angivet i kontrakten, men som implicit er en del af kontrakten for den sikrede post. Dette kan være den forventede fremtidige transaktion, eller kontrakter som ikke direkte specificerer komponenterne, men som kun angiver en samlet pris.⁸⁰

---

⁷⁹ IFRS 9: B6.3.7

⁸⁰ IFRS 9: B6.3.10

Ved indregning af risiko komponenter som en sikret post, gælder de samme regnskabsmæssige sikringsregler, som var det sikrede poster, der ikke var risiko komponenter. Dvs. der gælder de samme kriterier for indregning samt samme effektivitetskrav.⁸¹

Under IAS 39 har vi tidligere skrevet, at det er tilladt at sikre risiko komponenter for finansielle poster. Dog er dette ikke muligt i alle tilfælde, hvis komponenten er inflationen på trods af, det vedrører en finansiell post. For at det under IAS 39 er tilladt, skal inflations elementet stå eksplicit i kontrakten. IFRS 9 lempet kravene herfor og gør det i visse tilfælde muligt at sikre inflations komponenten, selvom den ikke eksplicit står angivet i kontrakten. Det kræver dog at inflationen, ligesom øvrige risiko komponenter, stadig kan separeres og måles pålideligt, hvilket her påvirkes af inflationsmiljøet og gældsmarkedet. Vi vil ikke komme nærmere herind på, da den overordnede pointe ved risikokomponenter er, at man nu også kan sikre risiko komponenter af ikke finansielle poster.⁸²

5.4.3 Nettopositioner

Nettopositioner er et udtryk for et samlet tab/gevinst eller aktiv/forpligtelse. Nettoposition kan efter IAS 39 ikke sikres, da standarden siger sikring af nettopositioner ikke lever op til kriterierne for regnskabsmæssig sikring. Jf. IAS 39 står der følgende:

“Because an entity assesses hedge effectiveness by comparing the change in the fair value or cash flow of a hedging instrument (or group of similar hedging instruments) and a hedged item (or group of similar hedged items), comparing a hedging instrument with an overall net position (eg the net of all fixed rate assets and fixed rate liabilities with similar maturities), rather than with a specific hedged item, does not qualify for hedge accounting.”⁸³

Jf. ovenstående står der, at sikring af nettopositioner ikke lever op til kravene for regnskabsmæssig sikring grundet måden, man måler ens sikringseffektivitet, er ved at sammenholde ændringen i dagsværdi eller pengestrømmen af ens sikringsinstrument og den sikrede post. Sammenholdelsen af ens sikringsinstrument med en nettoposition vil resultere i et mismatch i målingen af ens sikringseffektivitet.

---

⁸¹ IFRS 9: B6.3.11

⁸² IFRS 9: B6.3.13

⁸³ IAS 39: 84

Hvis man forventer et fremtidig køb på 100DKK og forventer samtidig at sælge denne i fremtiden til 150DKK vil ens nettoposition være 50 DKK (150DKK-100DKK). Efter IAS 39 kan man ikke sikre nettopositionen på de 50 DKK. Man bliver efter IAS 39 nødt til specifikt at sikre 50 DKK ud af de 150 DKK hvilket ikke reflekterede ens risikostyring. De 50 DKK vil altså være sikret til en fast kurs, mens øvrig salg og køb vil måles til spotkursen.

Ud over problematikken med hele ens salg og køb ikke vil sikret, kan der yderligere være periodiseringsudfordringer med IAS 39s begrænsninger. Dette vil blive beskrevet i nedenstående eksempel.

Eksempel 13 - Konsekvenser for matchingprincippet ved håndtering af sikring efter IAS 39

Antag en virksomhed med en funktionel valuta i DKK forventer et salg på 100 USD over de næste 15 måneder, og samtidig også forventer et køb af et materielt anlægsaktiv på 80 USD, også over de næste 15 måneder. Indtægten fra salget vil indregnes i P/L når salget indgår, mens omkostningen til anlægsaktivet vil blive omkostningsført i P/L over afskrivningsperioden. Virksomheden er nødt til specifikt at udvælge 20 USD af salget og sikre disse. Værdiændringen af de 20 USD, som man sikrer, parkeres på OCI og indregnes samtidig med salget - Man vil altså kun afdække 20 USD af ens risiko, mens værdiændringerne af det øvrige salg og køb stadig vil fluktuere i P/L.

Kilde: Egen tilvirkning

Efter IFRS 9 er det muligt at sikre nettopositioner, hvis posterne i gruppen alle individuelt kan leve op til kravene for værende en sikret post, og hvis gruppen styres samlet af risikostyringsmæssige årsager. Jf. IFRS 9 står der følgende:

“A net position is eligible for hedge accounting only if an entity hedges on a net basis for risk management purposes. Whether an entity hedges in this way is matter of fact (not merely of assertion or documentation). Hence, an entity cannot apply hedge accounting on a net basis solely to achieve a particular accounting outcome if that would not reflect its risk management approach. Net position”⁸⁴

Det er vigtigt at holde for øje at sikring af nettopositioner, som nu er tilladt efter IFRS 9, ikke sidestilles med macro hedging.

---

⁸⁴ IFRS 9: B6.6.1

PWC Insight beskriver muligheden for sikring af nettopositioner for værende et skridt frem mod ens afspejling af risikostyringen i årsregnskabet.⁸⁵

Hvis man tager udgangspunkt i eksemplet 13 fra før, hvor sikring af pengestrømme rammer P/L på forskellige tidspunkter, skal man, hvis man vil gøre brug af IFRS 9s lempelser tage højde for følgende kriterier:

- Der må kun foretages sikring af valutarisici
- Posterne som udgør nettopositionen skal i ens dokumentation og benævnelse være specificeret, så det beskrives hvordan de påvirker P/L.

Herudover er det vigtigt at holde for øje, at værdiændringer på ens sikringsinstrument skal føres i OCI og først indregnes i P/L, når de modsatrettede værdiændringer påvirker resultatopgørelsen.

Påvirkningen af den regnskabsmæssige sikring skal vises separat i P/L. De separate linjer inkluderer:

- Reklassifikationen af værdiændringerne på sikringen af nettopositionen.
- Gevinst eller tab af ens naturlige sikring, med den modsatrettede værdiændring som bogføres i OCI.
- Den senere reklassifikation af ens gevinst eller tab på den naturlige sikring fra OCI til P/L.⁸⁶

5.4.4 Sikrer lag af poster

Ved sikring af lag af menes der en del af den sikrede post. Altså er der tale om at sikre en andel af en sikret post. Dette sidestilles ikke med sikring af risikokomponenter, da en enkelt risikokomponent ikke skal ses som et lag. Jf. IAS 39 er det ikke tilladt at sikre lag af en post når der er tale om sikring af dagsværdi. Hvis man jf. IAS 39 ønsker at sikre en andel af ens post, skal man sikre en specifik del af sikrede post. Dermed sagt må man ikke sikre en nominel værdi af en post hvis der er faktorer, som kan påvirke forholdet mellem den nominelle værdi, som er sikret, og postens fulde værdi.

Eksempel 14 - Sikring af lag

Antag at en bank ejer en række udlån, som tilsammen udgør 100.000 DKK. Disse er udlånt til en fast rente, og hver låntager har mulighed for at indbetale 20% af lånet før tid. For sikring af bankens udlån (Deres

⁸⁵ PwC, Hedge Accounting 2013, side 20

⁸⁶ EY - Hedge Accounting 2014, side 21

dagsværdi), indgår banken en renteswap med en nominal værdi på 80.000 hvilket svarer til 80%. Dette gøres ud fra, at banken forventer at de 20.000 DKK bliver indbetalt før tid. Dette er i overensstemmelse med bankens risikostyring.

Når de 20.000 DKK bliver indbetalt, vil forholdet mellem sikringsinstrumentet og den sikret post dog være ændret. Beregningen kan vises som følger

$$[(100.000 \text{ DKK} - 20.000 \text{ DKK}) * 80\% = 64.000 \text{ DKK}]$$

Grunden til der ganges med 80% skyldes, at det var forholdet mellem renteswappen og den sikret post før indbetaling af de 20.000 DKK.

Som et resultat af ovenstående har banken stadig en renteswap på 80.000 DKK, men som risiko styringsmæssigt skal sikre 64.000 DKK. Dette vil altså resultere i ineffektivitet da banken sikrer mere end hvad banken er udsat for.

Kilde: EY - Hedge Accounting 2014, side 16 + egen tilvirkning

IFRS 9 benævner følgende: *“There are two types of components of nominal amounts that can be designated as the hedged item in a hedging relationship: a component that is a proportion of an entire item or a layer component.”*⁸⁷

Jf. ovenstående kan man nu sikre et lag eller en andel af en post. En andel af en post kan fx være 50% af de kontraktlige pengestrømme. Den valgte andel af posten skal dog være i overensstemmelse med ens risikostyring.

5.4.5 Aggregeret eksponering

Aggregerede eksponeringer er et udtryk for sikring af fx et lån, som har et tilknyttet derivat. Altså en kombination af en eksponering som kan kvalificeres, som en sikret post og et derivat. Efter IAS 39 er det ikke muligt at sikre derivater, som en del af en sikret post, hvorfor aggregerede eksponeringer ikke er muligt ifølge IAS 39.

---

⁸⁷ IFRS 9: B6.3.16

Eksempel 15 - Aggregerede eksponeringer

Antag en virksomhed som sælger kabler, forventer at købe kobber over de næste 12 måneder. Kobber prisen svinger meget og handles i USD. Virksomhedens funktionelle valuta er DKK. De to risici som virksomheden er eksponeret mod, er dermed kobberprisen og valutakursen. Virksomheden indgår en terminskontrakt for at sikre Kobberprisen, således at den om 12 måneder kan handles til en aftalt pris. Et par måneder efter ønsker virksomheden at sikre valutakursrisikoen, ved at indgå en valutaterminskontrakt, således at USD også kan handles til en bestemt kurs. Virksomheden vælger altså her at sikre den aggregeret eksponering som består af kobberprisen samt derivatet (futureskontrakten).

Kilde: EY, hedge accounting under IFRS 9, side 7

Hvis ovenstående eksempel skulle håndteres efter IAS 39 ville man have to muligheder:

- Ophæve det første sikringsforhold og efterfølgende indgå et nyt sikringsforhold med en samlet sikring af både kobberprisen og valutakursen.
  - Dette vil dog føre til regnskabsmæssig ineffektivitet, da kobberterminskontrakten ved indgåelse af det nye sikringsforhold, ikke vil have en dagsværdi på nul. Altså vil der opstå et mismatch, mellem den forholdsmæssige ændring i kobberprisen og terminskontrakten.
- Eller bibeholde sikringsforholdet med kobberprisen og indgå et nyt sikringsforhold valutaterminskontrakten. Dette vil dog medføre at kobberprisen i dette sikringsforhold svinger, da denne ikke er sikret - hvilket også vil påvirke effektiviteten af sikringsforholdet.⁸⁸

Jf. IFRS 9 står følgende: *“An aggregated exposure that is a combination of an exposure that could qualify as a hedged item in accordance with paragraph 6.3.1 and a derivative may be designated as a hedged item...”*.

⁸⁹

Efter IFRS 9 er det dermed nu tilladt at indregne en aggregeret eksponering som den sikrede post, hvorfor det der foretages, i det eksempel 14 nu vil være muligt.

5.5 - Hvilke forskelle og ligheder er der ved noteoplysninger?

Notekrav relateret til hedge accounting er bestemt efter “IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures” som oprindeligt blev implementeret i 2007. I forbindelse med IFRS 9 har IASB bestemt, at de nuværende note-

⁸⁸ EY - Hedge Accounting 2014, side 7

⁸⁹ IFRS 9: 6.3.4

krav relateret til hedge accounting ikke giver tilstrækkelig information, og at de ikke afspejler virksomhedernes risikostyring. IASB har derfor udarbejdet tillæg til IFRS 7⁹⁰, som træder i kraft sammen med IFRS 9, den 1. januar 2018. Vi vil i dette afsnit se på forskellene mellem notekravene der er efter IAS 39 og de kommende notekrav efter IFRS 9.

IAS 39:

Efter IAS 39 skal en virksomhed give noteoplysninger på hver type sikring, dvs. sikring af dagsværdi, sikring af pengestrømme og sikring af nettoinvesteringer i fremmed valuta.

Virksomheden skal oplyse følgende:

- En beskrivelse af hver type sikring.
- En beskrivelse af de finansielle instrumenter der er benævnt som sikringsinstrumenter og deres dagsværdi på statusdagen.
- En beskrivelse af de sikrede risici.⁹¹

Ved sikring af pengestrømme skal en virksomhed også oplysning følgende:

- Perioderne som pengestrømmene forventes at forekomme i, samt hvornår de forventes at påvirke P/L.
- En beskrivelse af tidligere forventede pengestrømme der har været benævnt som sikrede poster, der ikke længere forventes at forekomme.
- Beløbet der har påvirket af OCI i perioden som følge af hedge accounting.
- Beløbet der er blevet klassificeret fra egenkapitalen til P/L samt en opdeling af hver sikring heraf.
- Beløbet der er blevet omposteret fra egenkapitalen som følge af en basisjustering.⁹²

Ydermere skal en virksomhed oplyse følgende separat.

- Ved dagsværdi sikring skal virksomheden oplyse gevinst og tab på det sikrede instrument, samt den sikrede post, som kan henføres til den sikrede risiko.
- Ineffektivitet fra sikring af pengestrømme der påvirker P/L.
- Ineffektivitet fra sikring af nettoinvestering i fremmed valuta der påvirker P/L.⁹³

IFRS 9:

---

⁹⁰ IFRS 7 er den internationale regnskabsstandard for noteoplysninger for finansielle instrumenter.

⁹¹ IFRS 7 blue book: 22

⁹² IFRS 7, blue book: 23

⁹³ IFRS 7, blue book: 24

De ændrede notekravs formål, relateret til hedge accounting, som følge af IFRS 9, er at give regnskabsbrugeren informationer om:

- Virksomhedens risikostyring og hvordan den er anvendt til at håndtere risici, idet omfang der anvendes hedge accounting.
- Hvordan virksomhedens risikostyring forventes at påvirke beløb, timing og usikkerhed af dens fremtidige pengestrømme.
- Effekten som hedge accounting har haft på virksomhedens finansielle position, OCI og egenkapital i den rapporterede periode.

Ovenstående oplysninger skal præsenteres i en note i regnskabet, dog kan denne note godt indeholde krydsreferencer til andre dele af regnskabet, som ledelsesberetningen eller risikorapporten, således at regnskabet ikke indeholder gentagelser. Det er vigtigt at understrege, at krydsreferencer skal være til stede, da manglende krydsreferencer betegnes som en mangel i regnskabet.

For at opfylde ovenstående mål må virksomheden overveje, hvor detaljerede disse oplysninger skal være. I denne overvejelse skal virksomheden tage udgangspunkt i IASB's kvalitative egenskaber, således at regnskabsbrugeren modtager den højeste informationsværdi.

Risikostyring:

Virksomheden skal beskrive sin risikostyring for hver risiko, som virksomheden vælger at sikre samt bruge hedge accounting for. Beskrivelsen bør indeholde, hvordan risici, som virksomheden er eksponeret imod opstår, og hvor virksomheden håndterer disse risici, herunder om virksomheden sikrer hele risici eller komponenter af dem. Virksomheden skal endvidere beskrive, hvilke sikringsinstrumenter virksomheden bruger, og hvordan virksomheden beslutter, om der er økonomisk sammenhæng mellem den sikrede post og sikringsinstrumentet, samt sikringsforholdets hedge ratio, således at virksomheden kan beskrive effektiviteten og ineffektiviteten i sikringsforholdet.⁹⁴

Når en virksomheden vælger at benævne en risikokomponent som den sikrede post, skal der ydermere gives en beskrivelse af, hvordan komponenten er valgt, og hvordan den relaterer sig til den sikrede risiko i sin helhed.⁹⁵

Beløb, timing og usikkerhed af fremtidige pengestrømme:

---

⁹⁴ IFRS 7 red book:22A-B

⁹⁵ IFRS 7 red book:22C

Beskrivelsen af beløb, timing og sikkerhed af fremtidige pengestrømme afhænger af virksomhedens sikringsproces, altså hyppigheden af benævnelse og ophør af sikringsforhold, hvilket hvis dette forekommer ofte, kaldes for en dynamisk sikringsproces.⁹⁶

Hvis virksomheden ikke har en dynamisk sikringsproces, skal virksomheden give kvantitative oplysninger, således at regnskabsbrugeren kan vurdere sikringsinstrumenternes vilkår og betingelse, samt hvordan de påvirker beløb, timing og usikkerhed af fremtidige pengestrømme. Virksomheden skal derfor oplyse, fordelt på per risiko, en opgørelse af timingen af sikringsinstrumentets nominelle beløb, og hvis relevant også sikringsinstrumentets gennemsnitlige pris eller rente.⁹⁷

Hvis virksomheden havde en dynamisk sikringsproces, ville profiler af sikringsinstrumenters nominelle beløb ikke give hverken relevant eller pålidelig information, idet sikringsforholdene jo skiftes hyppigt. Virksomheden skal i stedet oplyse følgende:

- Virksomhedens risikostyring relateret til disse sikringsforhold.
- En beskrivelse af hvordan sikringsforholdene reflekterer virksomhedens risikostyring.
- En indikation af hvor ofte sikringsforholdene ophøre og genbenævnes som en del af virksomhedens sikringsproces relateret til disse sikringsforhold.⁹⁸

Der skal således gives en mere kvalitativ beskrivelse, når virksomheden har en dynamisk sikringsproces.

Virksomheden skal også beskrive ineffektivt per risiko, herunder skal forventet ineffektivt og forekommet ineffektivt beskrives.

Ydermere skal der ved sikring af pengestrømme beskrives, hvis tidligere sikrede pengestrømme ikke længere forventes at forekomme.

Effekt:

IFRS 7 efter IFRS 9 stiller yderligere meget specifikke krav til oplysning af effekten hedge accounting har haft på virksomhedens økonomiske stilling og udvikling. Oplysningerne skal gives i tabelform for hver risikotype fordelt på sikringstype, dvs. sikring af dagsværdi, sikring af pengestrømme og sikring af nettoinvesteringer i fremmed valuta.

---

⁹⁶ IFRS 7 red book:23A + 23C

⁹⁷ IFRS 7 red book:23B

⁹⁸ IFRS 7 red book:23C

Oplysningerne skal bl.a. indeholde sikringsinstrumenternes bogførte værdi, sikringsforholdenes ineffektivitet og sikringsinstrumenternes påvirkning i P/L, OCI og egenkapital.

5.6 U4 - Delkonklusion

Undersøgelsesspørgsmålet gik på at finde ud af, hvilke forskelle og ligheder der er mellem sikringsreglerne i IAS 39 og IFRS 9. Ud fra det udførte arbejde kan det konkluderes, at reglerne efter IFRS 9 er blevet lempet, og ønsker der var dannet ud fra tidligere kritikpunkter, er i lang række imødekommet. Der sker ændringer for reglerne af sikringstyper for dagsværdi og pengestrømme, mens behandlingen af sikring af nettoinvesteringer bliver uændret.

Kriterierne for regnskabsmæssig sikring ændres en del ved overgangen til IFRS 9. De største ændringer går på effektivitetstesten, hvor IFRS 9 nu vil gå væk fra de regelbaseret bestemmelser, om at ens sikring skal være effektiv i spændet mellem 80-125%. Fremover skal man have større fokus på om ens sikring er i overensstemmelse med ens risikostyringspolitik. Man går dermed også mere væk fra den retrospektive test, og fokuserer dermed mere på en prospektiv test.

Der gives efter IFRS 9 flere muligheder for benævnelse af sikringsinstrumenter og klassifikation af sikringsinstrumenter vil ændre sig væsentligt ved behandlingen af optioner og terminkontrakter. Tidsbaseret sikrede poster og transaktionsbaseret sikrede poster er begreber som implementeres ved overgangen til IFRS 9, og omhandler behandles af kontrakternes tidsværdi. Dette tiltag muliggør mindre volatilitet i P/L og er i bedre overensstemmelse med virksomhedens risikostyringspolitik.

Sikring af enkelte risikokomponenter er efter IAS 39 ikke muligt for ikke finansielle poster. Dette har været en udfordring for især produktionsvirksomheder. Dette ændres ved IFRS 9, hvor dette nu vil være muligt, hvis den enkelte risikokomponent kan separeres og måles pålideligt. Ud over sikring af risikokomponenter medfører IFRS 9 yderligere lempelser til sikring af nettopositioner, sikrer lag af poster samt sikring af aggregerede eksponeringer.

Selvom flere af oplysningskravene ved IAS 39 og IFRS 9 går igen, kan det siges, at hvor de nuværende oplysningskrav har fokus på sikringstyper, så har de nye oplysningskrav lagt mere vægt på virksomhedens risikostyring, herunder hvilke risici virksomheden er eksponeret imod og sikrer, samt hvordan virksomheden beslutter sine sikringsforhold og disses økonomiske sammenhæng.

6. U5 – *Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS 9 påvirke årsregnskabet?*

6.1 *Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS 9 påvirke årsregnskabet?*

DONG Energy er Danmarks største energiselskab, som blev dannet ved en fusion i 2006. DONG Energy er en af Nordeuropas største energikoncerner, hvis forretning er baseret på at fremskaffe, producere, distribuere, handle og sælge energi og tilknyttede produkter i Nordeuropa. Deres fire forretningsomkostninger er ifølge DONG Energy selv vindenergi, bioenergi og termisk energi, distribution og kundeservice samt olie og gas. Som følge af DONG Energys forretningsområder er DONG Energys markedsrisici primært relateret til valutakurser, energipriser og renter, som de også sikrer.⁹⁹

DONG Energy aflægger regnskab efter IFRS, hvilket er godkendt af EU.¹⁰⁰

DONG Energy ønsker at sikre transparens i regnskabet, således at regnskabet udtrykker deres risikostyring, dvs. at værdireguleringer fra sikringsinstrumenter først indregnes i P/L, når de sikrede transaktioner finder sted. DONG Energy har i visse fælde ikke kunnet opfylde kravene i IAS 39, hvorfor IAS 39 Hedge Accounting ikke har været tilstrækkeligt for at kunne vise deres risikostyring. Grunden til, at de ikke har kunnet bruge hedge accounting, er, at der i visse tilfælde ikke findes sikringsinstrumenter, der præcis svarer til den underliggende kommercielle eksponering, eller at der ikke findes et likvidt sikringsinstrument.¹⁰¹ Derfor kan afdækninger ske på alternative markeder eller tidshorisonter, hvorfor de økonomiske sikringsforhold ikke altid opfylder kravene til brug af IAS 39 Hedge Accounting. At afdækningerne sker på alternative markeder vil kunne resultere i ineffektivitet i sikringsforhold, idet energipriser på forskellige markeder svinger forskelligt. At afdækninger sker med samme tidshorisonter som de sikrede poster er en af de kritiske betingelser for anvendelse af hedge accounting efter både IAS 39 og IFRS 9. Grundet dette har DONG Energy valgt for afdækning af energi- og relaterede valutarisici samt fysiske gas- og el-kontrakter til fastpis at undlade at bruge hedge accounting efter IFRS. Værdireguleringer af disse afdækningsinstrumenter føres derfor løbende i P/L.

---

⁹⁹ Dong Energy – Årsrapport 2015, note 7.1, side 112

¹⁰⁰ DONG Energy Årsrapport 2015 note 1, side 57.

¹⁰¹ (Note 2.2 side 65.)

Idet IFRS ikke har noget specifikt skemakrav, har DONG Energy valgt at anvende et alternativt resultatmål – Business Performance – med henblik på at sikre større transparens i regnskabet. I resultatopgørelsen er Business Performance-resultatet vist med sammenligning til IFRS-resultatet. Endvidere er der vist en justeringskolonne mellem de to resultater.

DONG Energy beskriver business performance således: "*Business performance-resultatet reflekterer den interne styring af koncernen og repræsenterer det underliggende resultat i den aktuelle periode. Efter business performance udskydes værdireguleringen på afdækningskontrakten til indregning i samme periode, som den afdækkede eksponering indtræffer.*" "*Følgende to typer kontrakter indgår i business performance-princippet*

- *Afdækningskontrakter vedrørende energi og relateret valuta*
- *Kommercielle kontrakter vedrørende energi der indregnes til indregnes til dagsværdi*".

Der er altså tale om sikringstypen sikring af pengestrømme, som er beskrevet flere gange i opgaven. Forskellen i Business Performance og IFRS må derfor være, at DONG Energy ikke stiller samme krav til benævnelse af sikringsforhold som IAS 39.

Som det kan ses i regnskabet resultatopgørelse (side 49), har justeringerne været relativt store de sidste tre år, hvor de i 2013 var (805 MDKK), i 2014 var de 3.944 MDKK og i 2015 var de 3.438 MDKK. DONG Energy oplyser ikke, hvor stor en andel af disse justeringer de ville kunne have foretaget efter IAS 39 Hedge Accounting-regler. Men idet de har vurderet, at de har været nødsaget til at opgøre deres afdækninger igennem Business Performance, vurderer vi, at en meget stor del af deres sikringsforhold ikke har kunnet benævnes efter IAS 39.

Informationsværdien af DONG Energys sikringsoplysninger

For at vurdere informationsværdi af DONG Energys sikringsoplysninger, herunder også Business Performance, som de benytter efter IAS 39, vil vi tage udgangspunkt i IASB's kvalitative faktorer, der definerer informationsværdi, som er beskrevet i kapitel 3. Business Performance er beskrevet i DONG Energys Årsrapport 2015, side 65, note 2.2.

Interessenter:

Det vurderes, at det primært vil være DONG Energys investorer, långivere og offentligheden, der er interesseret i sikringsoplysningerne samt Business Performance, idet der er tale om meget store beløb, der påvirker trenden i virksomhedens udvikling.

Ledelsen er også interesseret i at vise et godt resultat til omverdenen, men i forhold til styring af virksomheden bruger ledelsen ikke disse oplysninger, men i stedet deres interne regnskab.

Relevans:

Det må siges, at Business Performance har en høj grad af relevans, idet regnskabsbruger får informationer om DONG Energys risikostyring, hvilket vedkommende ikke i samme grad ville få, hvis DONG Energy kun brugte IAS 39's hedge accounting-regler. Business Performance giver informationer om, hvornår sikringsinstrumenterne forventes at påvirke P/L, hvilket giver en forudsigende værdi – dog kan denne information indeholde en del usikkerhed. Ydermere giver Business Performance information om sikringsinstrumenternes værdireguleringer samt påvirkning i P/L i årene 2015, 2014 og 2013, hvilket giver en bekræftende værdi. Idet justeringerne er relativt store, vurderer vi også Business Performance-informationen som værende meget væsentlig.

Pålidelighed:

Pålideligheden skal vurderes ud fra, om informationerne er fuldstændige, neutrale og fri for fejl. I forhold til fuldstændigheden af oplysningerne skal Business Performance ses sammen med årsregnskabets note 7 – Risikostyring, hvor DONG Energy beskriver deres risici og risikostyring, samt oplysninger om hvor stor en del af deres eksponeringer der er sikret fordelt på risici, deres nettopositioner fordelt på sikringstyper og valuta. Ydermere er noterne i årsregnskabet revideret, hvilket påvirker fuldstændigheden og rigtigheden af oplysningerne. Neutraliteten af Business Performance-oplysningerne vurderer vi lavere, idet DONG Energy ikke giver tilstrækkelig information om, hvordan de kvalificerer sikringsforhold, samt hvad en effektiv sikring er for dem.

Sammenlignelighed:

Business Performances grad af sammenlignelighed vurderes som værende lav, idet DONG Energy ikke giver tilstrækkelig information om, hvordan de kvalificerer sikringsforhold, samt hvad en effektiv sikring er for dem. Gav de en bedre beskrivelse af dette, ville sammenligneligheden blive bedre. Sammenligningen vil dog stadig kræve en høj grad af regnskabsmæssige kompetencer, idet Business Performance-resultatmålinger ikke nødvendigvis er den samme, som andre virksomheder bruger.

Verificerbarhed, rettidighed og forståelighed:

Verificerbarhed hænger, efter vores mening, her sammen med forståelighed, idet det er nødvendigt at regnskabsbrugeren har omfattende regnskabsmæssige kompetencer, idet den givne information er meget kompliceret. Har vedkommende det, er det vores vurdering, at oplysningerne har en rimelig grad af verificerbarhed og forståelighed. Rettidigheden må afhænge af offentliggørelsen af årsrapporten, der er den 4. februar 2016. Sammenholdt med andre virksomheder i samme størrelse vurderes dette som rimeligt.

Dong Energys muligheder for anvendelse af hedge accounting ifølge IFRS 9

Som nævnt har DONG Energy været påvirket af IAS 39's begrænsninger samt stramme regelbaserede bestemmelser. For at opsummere bliver DONG Energy mødt af begrænsninger ved afdækning af eksponeringer relateret til valutakurser og energipriser. De oplysninger, som gives i årsrapporten, er ikke nok til at kunne give sikre svar på, om bestemmelserne jf. IFRS 9 vil kunne være et alternativ til deres Business Performance. Dog giver lempelserne for anvendelse af hedge accounting en identifikation af, at kriterierne for hedge accounting er nemmere for DONG Energy at opnå.

DONG Energys udtalelser om, at der i alle tilfælde ikke findes et sikringsinstrument, som præcis svarer til den underliggende kommercielle eksponering, vil muligvis kunne afhjælpes med bestemmelserne efter IFRS 9. Jf. vores gennemgang af sikringsforhold nævnes det, at flere sikringsinstrumenter efter IFRS 9 kan kvalificere sig som sikringsinstrumenter og sikre poster i forhold til IAS 39.

IFRS 9's tilgang til de principbaserede bestemmelser og fjernelse af de regelbaserede effektivitetskrav gør yderligere, at DONG Energy i højere grad vil kunne leve op til bestemmelserne for hedge accounting. Det vigtige for DONG Energy er, at hvis de skal kunne gøre brug af denne mulighed, skal deres sikring dog afspejle deres risikostyringspolitik. Ineffektiviteten vil derfor ikke være en ligeså stor udfordring for DONG Energy, og konsekvensen for ophør af sikring vil derfor også være mindre. Hvis det dog viser sig, at deres sikringsforhold ikke er effektivt og i overensstemmelse med deres risikostyringspolitik, vil DONG Energy dog også have mulighed for at rebalancere deres sikringsforhold efter driftsføring af deres ineffektivitet. Dette vil medføre, at DONG Energy har mulighed for at tilpasse deres sikringsinstrumenter, således at fremtidig ineffektivitet mindskes.

Energipriserne, som DONG Energy også er eksponeret overfor, består af en række risikokomponenter. Det, som også kunne være med til at skabe ineffektivitet hos DONG, er at finde instrumenter, som dækker hele

eksponeringen. Dette kan være en udfordring, hvorfor ineffektivitet opstår. Ved anvendelse af IFRS 9's bestemmelser for hedge accounting har DONG mulighed for at sikre enkelte risikokomponenter, hvilket ville kunne være en fordel for dem.

Ovenstående var blot et par eksempler på, hvordan IFRS 9 vil kunne hjælpe DONG til at mindske deres ineffektivitet ved anvendelse af hedge accounting og leve op til kriterierne herfor.

Som tidligere beskrevet kan anvendelsen af Business Performance kritiseres for ikke at være sammenlignelig med øvrige selskaber, som gør brug af hedge accounting. Sammenligneligheden kan antages at blive forbedret ved anvendelse af reglerne for hedge accounting efter IFRS 9. Dog kan sammenligneligheden stadig være en udfordring ved IFRS 9, da dokumentationen og bestemmelserne for, om ens sikring er effektiv eller ej, bestemmes ud fra, om ens regnskabsmæssige sikring knytter sig til ens risikostyringspolitik eller ej. Ledelsesvurderingen kommer dermed til at vægte mere, end hvad den gjorde efter IAS 39.

6.2 Hvordan vil implementeringen af sikringsreglerne i IFRS9 påvirke regnskabsbrugers opfattelse af regnskabet? IFRS framework samt eksperters vurdering)

For at vurdere hvordan sikringsreglerne i IFRS 9 vil påvirke regnskabsbrugers opfattelse af regnskabet vil vi sammenholde de væsentlige ændringer som er beskrevet og analyseret i kapitel 5, men de kvalitative faktorer der påvirker regnskabet informationsværdi samt en generel vurdering.

Generelt

Flere virksomheder, inkl. DONG Energy, har ikke kunne bruge IAS 39 Hedge Accounting reglerne, hvorfor de så har måtte lade deres sikringsinstrumenters værdireguleringer fluktuere i P/L. De nye mere principbaserede bestemmelser vil kunne lade flere virksomheder gøre brug af bruge Hedge accounting, hvilket vil give mere relevante regnskabsinformationer. Dette er også Thomas Hjort-kjær Petersen vurdering jf. interview i bilag 2. Både Thomas Hjortkjær Petersen og Thomas Hjøllund Jensen haft erfaringer med virksomheder som har undladt at bruge hedge accounting, jf. interviews i bilag 2 og 3. Ydermere ser begge eksperter udfordringer i Danmark ved at Hedge accounting efter IFRS 9, da en hvis grad bestemmes af virksomhedens risikostyringspolitikker, idet et de har oplevet flere virksomheder der er mindre gode til at udarbejde disse politikker. Dog oplever de også mange virksomheder, der er gode til at udarbejde disse politikker.

Sikringstyper:

Behandlingen af sikringstyperne som nævnt i afgangsprojektet har ændret sig en del. Eksempel her til er, at ved sikring af dagsværdi var det gældende, at indregning udelukkende skulle ske via P/L. Efter IFRS 9 er det som nævnt nu i visse tilfælde også muligt at indregne egenkapitalinstrumenter over OCI. Da indregning over OCI er et komplekst aspekt under IFRS 9, vil denne lempelse mindske informationsværdien for regnskabsbrugeren.

Kriterie for regnskabsmæssig sikring

Kriterierne for regnskabsmæssig sikring har i lang hen af vejen hjulpet med at forbedre informationsværdien i regnskabet. Dette skyldes bl.a. at muligheden for at kvalificere ens sikringsinstrumenter til at kunne anvendes til hedge accounting er blevet større, hvorfor flere ville gøre brug af hedge accounting. Herudover vil det også være nemmere for regnskabsbrugeren at sammenholde regnskaber med hinanden, hvis flere gør brug af hedge accounting.

Udover ovenstående, indgår effektivitetstesten også ind under kriteriet for regnskabsmæssig sikring. Tidligere hvor ens sikring skulle være effektiv mellem 80-125% skal ens effektivitet nu mere holdes op mod ledelsens vurderinger, i forhold til om sikringen ligger op ad ens risikostyringspolitik eller ej. Dette gør informationsværdien for regnskabsbrugeren bedre, da det oprindeligt formål med et regnskab er at den skal afspejle de beslutninger som ledelsen træffer, og den måde, de tænker risici på. Dette nævner Thomas Hjortkjær i bilag 2. Det dog som samtidig kan være med til at forringe informationsværdien i regnskabet, er hvis ledelsens skøn og vurderinger om ens sikring er i overensstemmelse med risikostyringspolitikken eller ej, er påvirket af bias. Det kan efter den principbaseret tilgang nemlig være svært at modbevise om en sikring er ineffektiv hvis ledelsen mener noget andet. Dette er bl.a. som følge af fjernelsen af 80-125% kravet.

Muligheden for frivillig ophør efter IAS 39, er ikke længere gældende efter IFRS 9 hvis sikringen stadig er i overensstemmelse med risikostyringsformålet. Informationsværdien påvirkes positivt da en øjeblikkelig ophævelse af ens sikringsinstrument vil kunne forvirre regnskabslæseren. I og med det efter IFRS 9 kun er muligt at ophæve den del af sikringen, som ikke længere imødegår risikostyringsformålet, vil det være klart for regnskabsbruger hvad en ophævelse af sikringsforholdet betyder. Herudover har man under IFRS 9, mulighed for at rebalancere den del af ens sikringsforhold, som ikke imødegik ens risikostyringspolitik. Dette mindsker konsekvensen ved at ophæve et sikringsforhold og efterfølgende definere et nyt. Ophævelsen af ens sikringsforhold vil nemlig skabe volatilitet i P/L.

Sikringsinstrumenter

IFRS 9 giver mulighed for at benævne primære finansielle instrumenter, som måles det dagsværdi, som sikringsinstrument til flere poster, hvor IAS 39 kun gav mulighed for at benævne dem som sikringsinstrument til valutarisici. Dette vil gøre så regnskabet i højere grad, vil kunne afspejle virksomhedens risikostyring, og dermed give mere relevante oplysninger.

Tidsværdier og terminspræmier skal nu behandles på to måder afhængig af om der er tale om en tidsrelateret og transaktionsrelateret sikret post. Da tidsværdi og terminspræmier ses som en omkostning til sikringen, mener vi styrker regnskabsinformationens relevans at henholdsvis omkostningsføre tidsværdien eller terminspræmien over sikringens tid eller justere den sikrede post, når transaktionen finder sted. At der kommer to metoder, kan gøre regnskabsinformationerne mere kompliceret hvilket påvirker forståeligheden for den almindelig bruger.

Klassifikation af sikrede poster

Behandlingen af sikring af enkelte risikokomponenter er nu muligt efter IFRS 9, hvilket øger sikringsforholdets effektivitet. Dette styrker effektiviteten, da man kan nøjes med at sikre de risici, som virksomheden er eksponeret over for. Dermed vil flere sikringsinstrumenter være effektive hvilket vil medføre mindre volatilitet i P/L og dermed øge relevansen. Informationsværdien vil for regnskabsbruger dermed øges da der vil forekomme færre udsving.

Sikring af nettopositioner jf. IFRS 9 vil yderligere også øge informationsværdien, da den reelle sikring bedre vil afspejle virksomhedens risikostyring.

Noteoplysninger

Fleere af oplysningskravene er de samme i IAS 39 og IFRS 9's ændringer til IFRS 7. Det kan dog siges, at hvor de nuværende oplysningskrav har fokus på sikringstyper, så har de nye oplysningskrav lagt meget mere vægt på virksomhedens risikostyring, herunder hvilke risici virksomheden er eksponeret imod og sikrer, samt hvordan virksomheden beslutter sine sikringsforhold og disses økonomiske sammenhæng.

6.3 U5 - Delkonklusion

Som nævnt har virksomheder haft store udfordring med hedge accounting under IAS 39. Dette er i flere tilfælde påvirket virksomhedernes regnskaber, herunder også DONG Energy's regnskab. Idet DONG Energi

har haft meget store udfordring med IAS 39, har vi været nødt til at opgøre deres resultat efter deres resultatmåling Business Performance. Dette har gjort at DONG Energy i højere grad kan give regnskabsbruger relevante informationer, idet regnskabet i højere grad, nu afspejler virksomhedens risiko styring. Dog er der den udfordring af det regnskabet bliver mindre sammenligneligt idet andre virksomheder ikke bruger Business Performance. Ydermere giver DONG Energi ikke tilstrækkelige informationer om hvordan de benævner deres sikringsforhold samt hvordan de definere et effektivt sikringsforhold.

Der vises indikationer på at DONG Energy vil kunne gøre brug af IFRS 9s lempelser. Dels vil deres kvalifikation af sikringsforhold i højere grad afhænge af virksomhedens risikostyring. her-udover Giver IFRS 9 mulighed for at afdække enkelte risikokomponenter, samt større udvalg af kvalificerede sikringsinstrumenter, hvilket kan give mere effektive sikringer for DONG Energy.

Generelt kan man sige at de nye regler er blevet mere principbaseret i forhold til IAS 39. Dermed kan virksomheden i højere grad afspejle virksomhedens risikostyring. I og med at bestemmelser er blevet mere principbaseret, at der i højere grad er behov for, at virksomheden formår at tolke reglerne. Hvis virksomheden ikke formår dette, er der en risiko for, at regnskabsinformationens relevans og pålidelighed forværres.

Vi ser dog en udfordring i at hedge accounting i højere grad bestemmes ud fra virksomhedens risikostyring, idet dette kan gøre det svære at sammenligne flere virksomheder, fordi de ikke behandler hedge accounting ens. Dog mener vi at det enkelte regnskabs relevans bliver højere.

7. Konklusion

Afgangsprojektet har haft til formål at besvare hvilke konsekvenser erstatningen af IAS 39 med IFRS 9 har haft på den regnskabsmæssige behandling af sikring, og hvordan den påvirker ændringen årsregnskabet informationsværdi.

Første del af afgangprojektet ud over vores metode gennemgang, har været at opnå en forståelse for afgangprojektet problemstilling, ved at se på formålet for den nye standard IFRS 9. Derudover har delen bestået i at opnå en forståelse for regnskabsmæssige sikring og hvordan informationsværdi i regnskabet defineres.

Anden del af afgangprojektet har bestået i analyse af en komparativ analyse af sikringsreglerne i IAS 39 og IFRS 9, således at vi kan vurdere om sikringsreglerne, giver en højere informationsværdi.

Tredje del består af en perspektivering af vores komparative analyse over til en case, DONG Energy's Årsrapport 2015 for at undersøge om deres regnskab, vil kunne give højere informationsværdi, når de implementerer IFRS 9.

Første del af afgangprojektet fandt vi ud af at Hedge accounting er den valgfrie regnskabsmæssige behandling af sikringsforhold, der bruges til at eliminere udsving i dagsværdien af sikringsinstrumenterne, således at regnskabet giver et mere retvisende billede. Der arbejdes med 3 typer sikringer, sikring af dagsværdi, sikring af pengestrømme og sikring af nettoinvesteringer i udenlandsk valuta.

Regnskabet bruges af flere interessenter, har IASB defineret kvalitative egenskaber, som informationer i regnskabet skal tilstræbe sig for, at være værdifuld for brugere med almindelige informationskrav. De kvalitative egenskaber er opdelt i fundamentale egenskaber, herunder relevans og pålidelighed, samt styrkende egenskaber, og herunder sammenlignelighed, verificerbarhed, retlighed og forståelighed. Informationerne kan ikke altid indeholde samme grad af de forskellige egenskaber, og det kan derfor være nødvendig af afveje de forskellige egenskaber.

Kritikpunkterne af IAS 39, som var hele humlen for implementeringen af IFRS 9, gik overordnet på den komplekse tilgang til finansielle instrumenter. Dette skyldes bl.a. de mange indregningsmetoder og nedskrivning af instrumenterne, som i en stor del af vejen tog udgangspunkt i en retrospektiv tilgang, hvilket havde sine konsekvenser under finanskrisen. Ydermere skyldtes det komplekse og omfattende krav til regnskabsmæssig sikring, som ikke skabte værdi, grundet den regelbaserede tilgang, som ikke var reflekteret i virksomhedens risikostyring.

IASB tog hånd om ovenstående udfordringer, og ud fra IASB's og respondenters vurdering simplificerer IFRS 9 den regnskabsmæssige tilgang til finansielle instrumenter. Komplexiteten af regnskabsmæssig sikring er dog stadig til stede i en mildere grad end før da, området i sig selv er komplekst.

Kriterierne for regnskabsmæssig sikring ændres en del ved overgangen til IFRS 9. De største ændringer går på effektivitetstesten, hvor IFRS 9 nu vil gå væk fra de regelbaseret bestemmelser, om at ens sikring skal være effektiv i spændet mellem 80-125%. Fremover skal man have større fokus på om ens sikring er i overensstemmelse med ens risikostyringspolitik. Man går dermed også mere væk fra den retrospektive test, og fokuserer dermed mere på en prospektiv test.

Der gives efter IFRS 9 flere muligheder for benævnelse af sikringsinstrumenter og klassifikation af sikringsinstrumenter vil ændre sig væsentligt ved behandlingen af optioner og terminskontrakter. Tidsbaseret sikrede poster og transaktionsbaseret sikrede poster er begreber som implementeres ved overgangen til IFRS 9, og omhandler behandles af kontraktens tidsværdi. Dette tiltag muliggør mindre volatilitet i P/L og er i bedre overensstemmelse med virksomhedens risikostyringspolitik.

Sikring af enkelte risikokomponenter er efter IAS 39 ikke muligt for ikke finansielle poster. Dette har været en udfordring for især produktionsvirksomheder. Dette ændres ved IFRS 9, hvor dette nu vil være muligt, hvis den enkelte risikokomponent kan separeres og måles pålideligt. Ud over sikring af risikokomponenter medfører IFRS 9 yderligere lempelser til sikring af nettopositioner, sikrer lag af poster samt sikring af aggregerede eksponeringer.

Selvom flere af oplysningskravene ved IAS 39 og IFRS 9 går igen, kan det siges, at hvor de nuværende oplysningskrav har fokus på sikringstyper, så har de nye oplysningskrav lagt mere vægt på virksomhedens risikostyring, herunder hvilke risici virksomheden er eksponeret imod og sikrer, samt hvordan virksomheden beslutter sine sikringsforhold og disses økonomiske sammenhæng.

Virksomheder har haft store udfordring med hedge accounting under IAS 39. Dette er i flere tilfælde påvirket virksomhedernes regnskaber, herunder også DONG Energy's regnskab. Idet DONG Energi har haft meget store udfordring med IAS 39, har vi været nødt til at opgøre deres resultat efter deres resultatmåling Business Performance. Dette har gjort at DONG Energy i højere grad kan give regnskabsbruger relevante informationer, idet regnskabet i højere grad, nu afspejler virksomhedens risiko styring. Dog er der den udfordring af det regnskabs bliver mindre sammenligneligt idet andre virksomheder ikke bruger Business

Performance. Ydermere giver DONG Energi ikke tilstrækkelige informationer om hvordan de benævner deres sikringsforhold samt hvordan de definere et effektivt sikringsforhold.

Der vises indikationer på at DONG Energy vil kunne gøre brug af IFRS 9s lempelser. Dels vil deres kvalifikation af sikringsforhold i højere grad afhænge af virksomhedens risikostyring. herudover

Giver IFRS 9 mulighed for at afdække enkelte risikokomponenter, samt større udvalg af kvalificerede sikringsinstrumenter, hvilket kan give mere effektive sikringer for DONG Energy.

Generelt kan man sige at de nye regler er blevet mere principbaseret i forhold til IAS 39. Dermed kan virksomheden i højere grad afspejle virksomhedens risikostyring. I og med at bestemmelser er blevet mere principbaseret, at der i højere grad er behov for, at virksomheden formår at tolke reglerne. Hvis virksomheden ikke formår dette, er der en risiko for, at regnskabsinformationens relevans og pålidelighed forværres.

Vi ser dog en udfordring i at hedge accounting i højere grad bestemmes ud fra virksomhedens risikostyring, idet dette kan gøre det svære at sammenligne flere virksomheder, fordi de ikke behandler hedge accounting ens. Ydermere vil dette gøre regnskabet bliver påvirket af subjektivitet hvilket svækker regnskabet pålidelighed. Dog mener vi at det enkelte regnskabs relevans bliver højere. Vi mener, at IFRS 9's positive påvirkning af relevansen overstiger de negative påvirkninger af pålidelighed og sammenlignelighed.

8. Litteraturliste

Regnskabsstandarder

- IAS 39 – Finansielle instrumenter
- IFRS 7 – Noteoplysninger for finansielle instrumenter
- IFRS 9 – Finansielle instrumenter

Bøger

- Jens O. Elling: *Finansiel rapportering*
- Ib Andersen: *Den skinbarlige virkelighed (Studieteknik)*

Websites

- Fase 1 – Klassifikation og måling
<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Phase-I-Classification-and-measurement/Pages/Phase-I-Classification-and-measurement.aspx>
- Exposure Draft 2009 (fase 1)
<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Phase-I-Classification-and-measurement/Exposure-Draft-Comment-Letters/Documents/snapshot2.pdf>
- Exposure Draft 2010 (fase 1)
<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Phase-I-Classification-and-measurement/EDFVOMay2010/Documents/SnapshotEDFairValueOptionforFinancialLiabilities.pdf>
- Exposure Draft 2012 (fase 1)
<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Limited-modifications-to-IFRS-9/Documents/Snapshot-ED-Limited-Amendments-IFRS-9.pdf>
- Fase 2 – Impairment
<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Impairment/Pages/Financial-Instruments-Impairment-of-Financial-Assets.aspx>

- Exposure Draft 2009 (fase 2)
<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Impairment/ED/Documents/SnapshotFIImpairment5November.pdf>
- Supplement til Exposure Draft 2011 (fase 2)
http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Impairment/Supplementdoc/Documents/Snapshot_Impairment_January2011.pdf
- Exposure Draft 2013 (fase 2)
<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Impairment/Exposure-Draft-March-2013/Documents/ED-Impairment-Snapshot-March-2013.pdf>
- Fase 3 – Hedge Accounting
<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Phase-III-Hedge-accounting/Pages/Phase-III-Hedge-accounting.aspx>
- Outreach Summary af Exposure Draft (fase 3)
<http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Phase-III-Hedge-accounting/Documents/Outreach29311.pdf>
- Exposure Draft 2009 (fase 3)
http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Financial-Instruments-A-Replacement-of-IAS-39-Financial-Instruments-Recognitio/Phase-III-Hedge-accounting/edcl/Documents/EDHedgeAccounting_SNAPSHOTDec10.pdf
- <http://www.investopedia.com/terms/m/macrohedge.asp>
- <http://www.riskencyclopedia.com/articles/cap/>
- <http://www.invested.dk/encyclopedia/tidsvaerdi/>

Publikationer

- EY – Applying IFRS, Hedge accounting under IFRS 9, februar 2014
- PWC – Practical Guide, General hedge accounting, December 2013

- Discussion Paper – Reducing Complexity in Reporting Financial Instruments, 2008
- IASBs Conceptual Framework for Financial reporting (ED2015/3)

Årsrapporter

- DONG Energy A/S, årsrapport 2015

9. Bilag

9.1 Bilag 1 – Agenda til Interview

Generelt

1. Hvad er din baggrund med Hedge Accounting?
2. Hvilke typer af virksomheder har du arbejdet med?
  - a. (Har du andre typer af virksomheder end banker)
3. Hvor tit støder du på hedge accounting i forbindelse med dine kunder?

IAS 39s kritikpunkter

1. IAS 39 er regelbaseret hvor IFRS 9 er mere principbaseret.
  - a. Hvilke udfordring har du og dine kunder oplevet med IAS 39's "strenge" og komplicerede regler?
  - b. IAS 39 er blevet kritiseret for ikke at afspejle virksomheders risikostyring, og dermed ikke leverer relevant og brugbar information til interessenter. Har du også stødt på disse udfordringer?
2. IAS 39's strenge og komplicerede regler har fået mange virksomheder til at undlade at gøre brug af hedge accounting
  - a. Hvilke erfaringer har du med det?
  - b. Hvad har virksomheder som ikke har gjort brug af hedge accounting jf. IAS 39 gjort for at informerer interessenterne om evt. volatilitet i P/L?

Overgangen til IFRS 9

1. Hvad mener du er de største konsekvenser overgangen fra IAS 39 til IFRS 9 vil medføre?
2. Hvilke udfordringer ser du ved virksomhedernes implementering af IFRS 9?

Nye muligheder ved IFRS 9

1. Hvilke nye muligheder ved IFRS 9, ser du som de væsentligste?
2. IFRS 9 gør det fx muligt at hedge risiko komponenter af ikke finansielle poster.
  - a. Hvad er din holdning til dette?

3. IFRS 9 gør det yderligere muligt at hedge flere risici over forskellige tidshorisonter. Fx hedging af kobberpris købt i USD (ej funktionel valuta) og 3 måneder efter hedge kursen på USD? Ved IAS 39 skulle ens hedge af risiko komponenter ske på samme tid.
  - a. Hvad er din holdning til dette?
4. IFRS 9 gør det muligt at hedge nettopositioner
  - a. Hvad er din holdning til dette?
  - b. Og hvordan har virksomheder før taklet denne problemstilling?

Opsummering

1. Tror du der som følge af overgangen til IFRS 9 vil være flere virksomheder som vil begynde og gøre brug af hedge accounting?
2. Hvordan vurderer du årsregnskabets informationsværdi bliver påvirket?
3. Vil du mene der har været behov for en ny regnskabsstandard?
4. Hvad er dine forventninger til IFRS 9?

9.2 Bilag 2 – Interview med Thomas Hjortkjær Petersen

Mikael:

Hvad er din baggrund med IAS 39 og hedge accounting?

Thomas:

Min baggrund med IAS 39 er, jeg har undervist meget i hedge accounting og gør det stadig. Det har dog primært været i IAS 39. IFRS 9 er dog så småt gået i gang. Så er det klart, at mange af de virksomheder, som jeg arbejder med, bruger hedge accounting eller dagsværdioptionen. Derfor har jeg arbejdet en del med det. Det er cirka halvdelen af mine kunder, som gør brug af hedge accounting.

Mikael:

Dem som ikke gør brug af hedge accounting. Gør de brug af økonomisk sikring?

Thomas:

Primært når man ikke bruger hedge accounting, er det fordi, man ikke har økonomisk sikring. Jeg har en enkelt, som bruger økonomisk sikring og dagsværdioptionen - og dermed ikke bruger hedge accounting. Så får man samme resultat. Det er nemmere at bruge dagsværdioptionen og måle det hele til dagsværdi.

Mikael:

Hvilke typer virksomheder sidder du primært med?

Thomas:

Primært finansielle kunder, banker. Anvender primært rentesikring, og enkelte som bruger valutasikring

Özgün:

IAS 39 er meget regelbaseret mod IFRS 9 som er principbaseret. Hvilke udfordringer har du og dine kunder oplevet med IAS 39 strenge og komplicerede regler?

Thomas:

Hvis man er meget regelret, ville man kunne fejle enhver dokumentation, fordi kravene er så rigide. Du har fået det lavet så komplekst, så hvis man gik alle punkter igennem og ville sætte hak ud for enhver af disse, ville man kunne fejle enhver virksomhed. Det er selvfølgelig nemt, hvis man kun har et lån, som man sikrer

med én sikring. Mange steder gør man dog brug af portefølje hedging, hvor man pooler 100 lån og afdækker det med 3 swapper. Det er i disse tilfælde næsten er umuligt at opholde alle kravene for IAS 39. Det er en fair kritik af IAS 39

Mikael:

Hvad gør man så, hvis man kan fejle enhver virksomhed?

Thomas:

Man tager en vurdering af virksomhedens håndtering af sikring. Hele idéen er jo, at man ikke må aktivere et tab af et sikringsinstrument eller skyde det til andre år. Det, virksomheder og revisorer gør, er, vi læner os tilbage og vurderer, er det fornuftigt, det som der er sket. Har man gjort det i den intention, at man gerne vil afdække en risiko, og man gerne vil lade det afspejle i regnskabet. I en helhedsvurdering vurderer man så, om det er OK.

Özgün:

IAS 39 er blevet kritiseret for ikke at afspejle virksomheders risikostyring og dermed ikke leverer relevant og brugbar information til interessenter. Har du og dine kunder også stødt på disse udfordringer?

Thomas:

Ikke så meget i den finansielle sektor. Dette rammer mere produktionsvirksomheder, hvor de køber ind til et varelager, hvor indkøbet består af mange elementer. Ifølge IAS 39 måtte du jo ikke afdække enkelte elementer, og hvis din indkøbspris er afhængig af forskellige variabler, og du ikke må bruge regnskabsmæssig sikring, så er det, du mister sammenhængen. Jeg har dog oplevet det på den måde, at en kunde udstedte noget gæld og fulgte løbende med i udviklingen. Lånet blev så omlagt fra DKK til EUR, så gik der et stykke tid, så kom der et inflationsswap, så kom der efterfølgende en modsatrettede inflationsswap, osv osv.. Her vil det være fuldstændig umuligt at gøre brug af hedge accounting da forholdene hele tiden ændrer sig. Kunder kigger dog på deres nettoposition, som er deres risikostyring. Udgangspunktet med IAS 39 er dog, man dækker aktiv siden af, og gældssiden af. Det er for dyrt. På denne måde jeg har selv oplevet det, dog er det mere udbredt ved produktionsvirksomheder.

Özgün:

Mange virksomheder føler sig skræmt af IAS 39s mange strenge og komplicerede regler, hvorfor nogen undlader at gøre brug af det. Har du været ude for dette?

Thomas:

Ja, det har jeg faktisk.

Özgün:

Hvad gør de så af alternative handlinger? Er der noget at gøre?

Thomas:

De lader risikopositionen stå åbent og lader den fluktuere rundt i P/L.

Özgün:

Informerer virksomheder som ikke har gjort brug af hedge accounting, jf. IAS 39, sine interessenter om evt. volatilitet i P/L?

Thomas:

Det bliver jo ramt af de almindelige oplysningskrav jf. IFRS 7, hvor du skal beskrive, hvilken renterisiko og valutarisiko du har osv., så når du begynder at beregne nogle af disse nøgletal, du har, bliver du automatisk tvunget til at give de informationer.

Mikael:

Så er vi nået til overgangen af IFRS 9. Hvad mener du, er de største konsekvenser ved overgangen til IFRS 9?

Thomas:

De største konsekvenser er, at udbredelsen af hedge accounting kan blive større. Jeg ved ikke, om det bliver nemmere, men i et eller andet omfang bliver det nok nemmere at foretage hedge accounting fremadrettet. Det skyldes nok, at du kan koble den op mod din risikostyring. Så kan man sige, at en af konsekvenserne er nok, det bliver sværere for revisor at revidere. For det kan godt være, at reglerne var komplekse, men omvendt er det rimeligt reviderbart at sige, der er følgende 12 krav. Så kan man sætte sig ned og hakke af for hvert krav for at vurdere, om kravene har været overholdt. Ved IFRS 9 må man sige, vi mener, at det står i vores risikostyringspolitikker, at vi har en risiko over i hjørnet, og den kan man opgøre på den og den måde - og så mener, at vi dette instrument kan afdække risikoen, og vi mener også, det er fornuftigt

at sikre 30% af den risiko. Det er jo lidt svært at modbevise argumenter ved IFRS 9. IAS 39 havde en masse guidance på det, men det her med at sige man har noget, som bliver prisfastsat ud fra indekset for kakao. Der vil vi så gerne afdække det med et instrument, som er koblet op på indekset for kaffebønner - for der kan vi se en eller anden sammenhæng, og det passer med vores risikostyring. Og der kan du sige, at øvelsen fremadrettet bliver mere i virkeligheden og kontrollere op mod en intern forretningsgang/risikostyring end et regelsæt. Og det bliver i virkeligheden meget interessant. Så det bliver mere ud fra management at lave nogle ordentlige forretningsgange og ordentlige opfølgninger - og så det, det vi skal revidere. Omvendt skal vi sige, at det følger den generelle trend i regnskabet. Altså det som kommer til at fremgå af regnskabet, og den måde, du aflægger regnskabet på, er i overensstemmelse med den måde, ledelsen styrer virksomheden på - som vi kender det fra IFRS 7 og IFRS 8 omkring segmentoplysninger også. Så de største konsekvenser er nok, du får udvidet det som du kan sikre. Det må være hovedparten.

Mikael:

Hvilke udfordringer ser du ved virksomhedernes implementering af IFRS 9?

Thomas:

Du skal være rimelig klar på at have ordentlige forretningsgange. Ellers bliver det svært at dokumentere, at du lever op til kravene. Nogen har den opfattelse, at hedge accounting nu bare bliver en åben bog. Det er jo ikke meningen. Der er jo stadig et dokumentationskrav knyttet til, at du får lov til at aktivere en omkostning eller udskyde en gevinst. Nogle virksomheder skal lige være OBS på, at dette skal ind i et system. Det, tror jeg, kan blive en udfordring for mange virksomheder, som ikke er vant til dette.

Özgün:

Når vi så bevæger os ned i nye muligheder ved IFRS 9. Hvad ser du som de mest væsentligste, som virksomheder kan gøre brug af?

Thomas:

Jeg tror hele tankegangen ved portefølje hedging, altså afdække nettoeksponeringer, bliver nemmere. Og så er det klart den, vi talte om før med halvfabrikata eller råvarer - at du får mulighed for at pin point enkelte komponenter og afdække risikoen ved disse. Hvilket også giver mening. Og så er det klart alt, alt efter om man vurderer det en lempelse eller ej, ren dokumentationsmæssigt. Nogle vil måske mene, IFRS 9 er lige så byrdefuldt som IAS 39.

Mikael:

I og med at regnskabet bedre afspejler virksomhedernes risikostyring, kan man vel godt sige, at regnskabet opnår en større en informationsværdi?

Thomas:

Du kan jo sige, at det, man har lagt op til i regnskabslovgivningen, jf. IFRS 7 og IFRS 8, er, det man gerne vil have i et regnskab, som afspejler, det som ledelsen gør. Jf. IFRS 7 skal man oplyse om de kvantitative og kvalitative risici, hvor man skal have likviditetsrisiko, renterisiko, markedsrisiko, kreditrisiko osv. De risici, man skal oplyse, er det, som ledelsen selv definerer som Deres risici og dermed selv styre på. Man giver dermed et spejl på det, som ledelsen sidder og risikostyrer på baggrund af. Det samme med IFRS 8 omkring segmentoplysninger. Der er det jo den interne rapportering, der er afgørende for, hvilke segmenter du har i regnskabet - fordi man gerne vil have regnskabet afspejler præcist det samme billede, som den økonomiske ledelse sidder og træffer beslutninger på baggrund af. Så den tanke er jo i virkeligheden smuk. Fremadrettet vil hedge accounting blive det samme, da den kommer til at afspejle din risikostyring og den måde, du tænker risici på. Dvs. den indkøbspris, du har på de varelagre, den ender med at være, den du har styret din virksomhed efter - Og det er jo en smuk tanke. Det er problemet i praksis. Den sammenhæng er der ikke altid. I de tilfælde, hvor virksomheder ikke er super skarpe i forretningsgange og risikostyring osv., eller finder på nye sikringstiltag ad hoc., vil denne en til en sammenhæng være svær at opnå. Men virksomheder, som har gode politikker, forretningsgange, er gode til at tænke i risikostyring, er gode til at opgøre deres risici samt dække dem af - det vil give dem en øget informationsværdi i regnskabet. Ingen tvivl om det.

Özgün:

Vil du mene, der har været behov for en ny regnskabsstandard?

Thomas:

Ja, det synes jeg!

Özgün:

Er der noget bestemt, du mener har været udfordringer ved IAS 39?

Thomas:

Portefølje hedge og dokumentationskravene har klart været en udfordring ved IAS 39. Derudover synes jeg også, det har været problematisk, at man som produktionsvirksomhed ikke kan afdække enkelte risikokomponenter. Det giver jo ingen mening. Jeg synes, det er fint, der kommer en ny standard på det, som åbner lidt op for det. Men det er selvfølgelig klart, at den dag der er en virksomhed, som fejler på dette - hvor dokumentationen halter, og der ikke er 1:1 i risikostyringen og alt muligt andet osv., så har du balladen. Det ville du under IAS 39 også have. Det ville dog muligvis være mere entydigt, om det gik eller, om det ikke gik. Hvem er det, der skal vurdere om en risikopolitik gik eller ej. Det vil altid være sværere at forholde sig til ledelsens regnskabsmæssige skøn end at forholde sig til regelbaseret krav, som var gældende under IAS 39. Dette ville man kunne vurdere helt objektivt konstaterbart.

Mikael:

Hvad er dine generelle forventninger til, om IFRS 9 bliver udbredt?

Thomas:

Jeg tror, IFRS 9 vil blive brugt i højere grad end IAS 39. Det vil nok ikke påvirke den finansielle sektor så meget. Men i høj grad ved øvrige typer af virksomheder. Og så er der dagsværdioptionen, som er alternativet til hedge accounting. Denne var gældende ved IAS 39 og IFRS 9. Tidligere har det dog været, at denne kunne bruges, hvis den minimerer indregnings- og målingsmæssige mismatch. Det næste er, hvis man har en virksomhed, hvor man styrer virksomheden baseret på dagsværdier. At hvis man har et management system, hvor man hele tiden opgør dagsværdien af ens aktiver og forpligtelser, så kan man få lov til at værdiansætte dem til dagsværdi, selvom de umiddelbart burde stå til amortiseret kost. IFRS 9 vil begrænse denne mulighed, så det kun er accounting mismatch fremadrettet, som kan være et argument for at bruge fair value option. Og det kan man sige hænger nok sammen med IFRS 9. Det, der er afgørende for om indregning, skal ske til amortiseret kostpris eller dagsværdi, er, at man laver en business model test. Om du reelt set lever op til kravene, om du collector contractual cash flow og den rente, du får, er godtgørelse for tidsværdi af penge og kreditrisiko. Hvis du ikke lever op til denne business model test, skal dine instrumenter stå til dagsværdi. Så du kan sige, hvis du ikke har en business model test, som viser, du kan leve op til amortiseret kostpris, så får du nogle aktiver og forpligtelser ind i bøgerne, som skal stå til dagsværdi. Så derfor har man nok tænkt, at business model testen under IFRS 9 vil være det samme som dagsværdioptionen.

Mikael:

Tak fordi du ville være med.

9.3 Bilag 3 – Interview med Thomas Hjøllund Jensen

Mikael:

Hvad er din baggrund med Hedge Accounting?

Thomas:

Min baggrund med hedge accounting er, at jeg har siddet siden 2007 med energivirksomheder, der bruger de her own use eller hedge accounting eller hybrider derimellem. Derudover har jeg også siddet med mineselskaber, der har råstofudvinding samt flere bankers hedge accounting. Det er meget finansielle virksomheder og selskaber, men jeg sidder også med en større koncern, der har produktionsvirksomheder, hvor jeg også har arbejdet med deres hedge accounting. Jeg har også arbejdet med andre produktionsvirksomheder.

Özgün:

IAS 39 er meget regelbaseret, hvor IFRS 9 er mere principbaseret. Hvilke udfordringer har du og dine kunder oplevet med IAS 39' "strenge" og komplicerede regler?

Thomas:

Den større koncern jeg har arbejdet med, valgte grundet de strenge krav at undlade at bruge hedge accounting på deres hedge af køb af el. Dog tjener virksomheden så mange penge, at udsvingene i P/L er stort set ligegyldige for regnskabsbrugeren.

Bankerne er kommet uden om de strengekrav ved at bruge den her accounting mismatch, således at der kan indregnes realkreditobligationer til dagsværdi efter IFRS. Det er helt rent den her "Fair value option", de bruger her. Så de dokumenterer ikke hedge accounting her. De kan dog ikke bruge denne til at bestemme, hvis de har et fastforrentet lån eller et lån i udenlandsk valuta, hvor de hedge renterisikoen, hvilket flere af de banker, jeg arbejder med, gør. De har et lån til amortiseret kostpris og på porteføljeniveau nogle derivater. Bankernes problem er, at banker jo ikke går ud og udsteder et lån og derefter hedger netop dette ene lån. Dette er jo kaldet macro hedging, hvilket stadig udestår i den nye standard. "derfor har banker været nødt til at købe et system, der kan håndtere matching af enkelte lån med enkelte derivater."

Flere energiselskaber, som ikke aflægger efter IFRS, men som har brugt IFRS som tolkning, har rente faktisk ignoreret, der her med, at man skal se på det hver enkelte kontrakter.

Özgün:

Den største udfordring har altså været, at man skal se på hver enkelt kontrakt?

Thomas:

Ja

Özgün:

IAS 39 er blevet kritiseret for ikke at afspejle virksomheders risikostyring og dermed ikke leverer relevant og brugbar information til interessenter. Har du også stødt på disse udfordringer?

Thomas:

Ja, bankerne styrer jo hedging på portefølgeniveau og ikke på enkelt niveau. Dermed vil bankerne få meget høje omkostninger ved at bruge hedge accounting. Så dermed kan man sige, at det ikke afspejler deres forretningsmodel. Men lige det problem er jo ikke løst med den nye standard IFRS 9, som den ligger. Det er derfor, der står, at bankerne godt må fortsætte med at bruge IAS 39 på porteføljeafdækninger af renterisiko. Så banker kommer til at vælge med at fortsætte med at bruge IAS 39, indtil macro hedge reglerne bliver skrevet og implementeret.

Özgün:

IAS 39' strenge og komplicerede regler har fået mange virksomheder til at undlade at gøre brug af hedge accounting. Hvilke erfaringer har du med det?

Thomas:

Som sagt har jeg arbejdet med en stor koncern, som undlod at bruge hedge accounting ved hedging af el. Men derudover har en erfaring fra en produktionsvirksomhed, der havde store omkostninger ved at skulle dokumentere deres hedge accounting, herunder deres effektivitetstest.

Mikael:

Men det afholdte dem ikke fra at bruge Hedge Accounting?

Thomas:

Nej, det gjorde det ikke.

Özgün:

Hvad har virksomheder, som ikke har gjort brug af hedge accounting, jf. IAS 39, gjort for at informere interessenterne om evt. volatilitet i P/L?

Thomas:

Hvis du ser i f.eks. Dongs regnskab, så har de en kolonne i deres P/L, hvor de skriver IFRS reguleringer. Det er særligt energivirksomheder, der har været hårdt ramt af de her regler og har forsøgt at kommunikere deres hedge accounting udfordringer igennem flere P/L kolonner. Hvilket er muligt, idet der ikke er noget skemakrav i IFRS, ud over at man skal vise de forskellige poster som omsætning og omkostninger osv.

Mikael:

Hvad mener du, er de største konsekvenser overgangen fra IAS 39 til IFRS 9 vil medføre?

Thomas:

Hvis jeg ser på mine egne kunder, vil bankerne jo fortsætte med IAS 39 og vente, til de nye macro hedging regler kommer. Men jeg tror, den største kommer til at blive den øgede anvendelse af own use bestemmelser frem for hedge accounting reglerne. For jeg tror, at det er energiselskaber, der har den største negative konsekvens af de nuværende hedge accounting regler, fordi du ser på, hvad en gennemsnits products-virksomhed har, så er det noget med en valutarisiko og en renterisiko. På et lån vil der ikke komme de store ændringer, der har man et lån og en derivat, som er meget simpelt. På valutadelen er der nogle ændringer, som vil gøre det nemmere for virksomhederne.

De største udfordringer kommer til at være, at virksomhederne nu skal tage stilling til, hvad er effektivt bånd er for dem og senere beskrive, hvilken risiko de har, og hvordan de vil afdække den, og det er min erfaring at de danske virksomheder ikke er særlig gode til at lave de her politikker. Jeg tror, at det bliver de øgede krav til politikker, som de danske virksomheder bliver trætte af.

Mikael:

Mener du, at der har været behov for en ny standard på hedge accounting?

Thomas:

Jeg synes ikke, at ændringen er så stor. Jeg tror, at ændringen skal ses i sammenhæng med de større udenlandske virksomheder, der har nogle helt andre positioner, end de danske virksomheder har. Eksemplerne i IFRS er jo også på råstoffer som kobber mv., vi har ingen minedrift i Danmark. Mineselskaber er også hårdt ramt i dag. De har jo noget udvinding, der skal hedges i forhold til det, de forventer at sælge i fremtiden. Der er ingen tvivl om, at minevirksomheder og energivirksomheder ser denne nye standard som noget godt. De finansielle virksomheder er dog ligeglade. De venter på macro reglerne.

Özgün:

Hvilke nye muligheder ved IFRS 9 ser du som de væsentligste?

Thomas:

Jeg tror faktisk, at det øgede omfang af accounting mismatch reglen er det væsentligste, idet det vil løse det samme problem.

Men det med at det bliver muligt af hedge komponenter af ikke finansielle poster, det vil jo også kunne dækkes af accounting mismatch reglen i et vist omfang. Det vil bare være nemmere, så får du både det hedgede komponent og den ikke hedgede komponent ind i din balance. Men under IFRS er det kun den hedgede komponent, du får i balancen, så er det ikke fuld dagsværdi men en hybrid mellem amortiseret kost og dagsværdi af den hedgede komponent. Hvilket, jeg synes, er en underlig størrelse.

Özgün:

IFRS 9 gør det muligt at hedge nettopositioner. Hvad er din holdning til dette?

Thomas:

Det er jo faktisk det, de fleste virksomheder gør. Det mindsker jo også transaktionsomkostningerne, hvis du kan nøjes med at hedge netto.

Özgün

Tror du, der som følge af overgangen til IFRS 9 vil være flere virksomheder, som vil begynde og gøre brug af hedge accounting?

Thomas:

Nej, det tror jeg ikke. Dem der har fravalgt at bruge Hedge accounting, det har de gjort ud fra en væsentlighedsbetragtning.

Jeg tror dog, at det vil ændre måden, som virksomhederne bruger hedge accounting på. F.eks. kan det sagtens tænkes, at der i virksomhederne nu kan lave om til hedge accounting reglerne med flere af deres økonomiske hedges.

Mikael:

Mener du, at der har været behov for en ny standard på hedge accounting?

Thomas:

Jeg synes ikke, at ændringen er så stor. Jeg tror, at ændringen skal ses i sammenhæng med de større udenlandske virksomheder, der har nogle helt andre positioner end de danske virksomheder har. Eksemplerne i IFRS er jo også på råstoffer som kobber mv. Vi har ingen minedrift i Danmark. Mineselskaber er også hårdt ramt i dag. De har jo noget udvinding, der skal hedges i forhold til det, de forventer at sælge i fremtiden. Der er ingen tvivl om, at minevirksomheder og energivirksomheder ser denne nye standard som noget godt. De finansielle virksomheder er dog ligeglade. De venter på macro reglerne.

Derudover bliver det godt for flere virksomheder, det her med at det i stedet for, at det er en standard, der dikterer, hvordan de skal lave deres risikostyring, så er det efter IFRS mere åbent, idet det nu mere skal laves efter virksomhedens forretningsmodel.

Substansen med hedge accounting er dog den samme.

Mikael:

Hvis IFRS 9 i højere grad afspejler virksomhedens risikostyring, vil du så mene, at regnskabets informationsværdi vil blive øget med IFRS 9?

Thomas:

Som vi også var inde på med f.eks. Dongs regnskab, så har virksomhedernes ofte forklaret, hvis de har haft hedges, som de ikke har kunnet indregnes efter IAS 39. Og man kan sige, at hvis de ikke har haft disse forklaringer, så har de vel ikke ment at de var væsentlige for regnskabsbrugeren.

Mikael

Ok. Tak fordi du ville være med.